

FLETORJA ZYRTARE

E

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr.111	2004	dhjetor
---------------	-------------	----------------

P Ë R M B A J T J A

		Faqe
Udhëzim i MRRTT nr.1, datë 22.12.2004	Për listën e dokumentave të llogaridhënies së detyruar vjetore e periodike të shoqërive të sigurimit e risigurimit.....	7235
Rregullore e MRRTT nr.2, datë 22.12.2004	Mbi bazat, metodat e llogaritjes si dhe mënyrat e mbajtjes së provigjoneve teknike të sigurimeve të jojetës.....	7293
Rregullore e MRRTT nr.3, datë 22.12.2004	Mbi bazat, metodat e llogaritjes si dhe mënyrat e mbajtjes së provigjoneve matematike.....	7308

UDHËZIM
Nr.1, datë 22.12.2004

“PËR LISTËN E DOKUMENTAVE TË LLOGARIDHËNIES SË DETYRUAR VJETORE E PERIODIKE TË SHOQËRIVE TË SIGURIMIT E RISIGURIMIT”

Në mbështetje të shkronjes “i” dhe “k” të nenit 14 të ligjit 9268 datë 29.07.2004 “Për organizimin dhe funksionimin e Autoritetit Mbikëqyrës të Sigurimeve” dhe nenit 115 të Ligjit 9267 datë 29.7.2004 “Për veprimtarinë e sigurimit, të risigurimit dhe ndërmjetesimit në sigurime dhe risigurime”. Autoriteti Mbikëqyrës i Sigurimeve

UDHËZON:

Deri në hartimin, miratimin e vënien në zbatim të planit Kontabël Specifik për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit, kontabiliteti në shoqëritë të sigurimeve, organizohet e mbahet sipas detyrimeve të përgjithshme të parimeve të përcaktuara në Ligjin për kontabilitetin, duke përdorur metodën e regjistrimit të dyfishtë dhe parimin e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara.

Teknika e mbajtjes së llogarive mbështetet në Planin e Përgjithshëm Kontabël, duke reflektuar edhe veçoritë e veprimtarisë të sigurimit e të risigurimit .

Lista e dokumentave që përbëjnë llogaridhënien e detyruar vjetore e periodike të shoqërive të sigurimit, të cilat paraqiten në Autoritetin Mbikëqyrës të Sigurimeve, është si më poshtë:

1. Bilanci financiar *vjetor*;
2. Bilanci financiar *tremujor*;
3. Llogaria e Fitime dhe Humbje *vjetore*;
4. Llogaria e Fitime dhe Humbje *tremujore*;
5. Llogaria e Fitime dhe Humbje për veprimtarinë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë *vjetore*;
6. Llogaria e Fitime dhe Humbje për veprimtarinë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë *tremujore*;
7. Llogaria teknike e sigurimeve për shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë e dëmeve *tremujore*;
8. Llogaria teknike e risigurimeve për shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë e dëmeve *vjetore*;
9. Llogaria teknike e sigurimeve për shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë e jetës *vjetore*;
10. Llogaria teknike e risigurimeve për shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë e jetës *tremujore*;
11. Pasqyra analitike e shpenzimeve administrative, *vjetore*;
12. Pasqyra analitike e shpenzimeve administrative, *tremujore*;
13. Pasqyra e marrjes në sigurim *vjetore*;
14. Pasqyra e marrjes në sigurim *tremujore*;
15. Të dhënat për rreziqet me vlerë mbi 30 milionë lekë, *rast pas rasti*;
16. Të dhëna për dëmet mbi 10 milionë lekë, *rast pas rasti*;
17. Pasqyra e primeve dhe dëmeve sintetike dhe analitike, në lekë e valutë *mujore*;
18. Pasqyra e investimeve të provigjoneve teknike e matematike, *vjetore*;
19. Pasqyra e investimeve të provigjoneve teknike e matematike, *trremujore*;
20. Pasqyra e klasifikimit të provigjoneve teknike dhe matematike sipas llojit dhe grupit të aktiviteteve si dhe drejtimet e investimit të tyre, *vjetore*;
21. Lista e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike të sigurimit, *vjetore*;
22. Lista e aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike të sigurimit, *tremujore*;
23. Llogaritja e marzhit të afësisë paguese dhe elementët që e përbëjnë atë, *vjetore*;

24. Llogaritja e marzhit të afësisë paguese dhe elementët që e përbëjnë atë, *gjashtemuajore*;

25. Pasqyra e qarkullimit të mjeteve monetare, *vjetore*;

26. Pasqyra e qarkullimit të mjeteve monetare, *tremujore*;

27. Pasqyra e pagimit të dëmeve, *vjetore*.

28.

BILANCI

Shoqëritë e sigurimit janë të detyruara të regjistrojnë në librat e llogarive, në mënyrë analitike, kategoritë e veçanta të aktiveve, grupet bazë të sigurimit dhe llojet e policave të sigurimit brenda grupit.

Shoqëritë e sigurimit, janë të detyruara të regjistrojnë në libra të veçantë, aktivet e qëndrueshme të trupëzuara sipas burimit të financimit: nga provigjonet teknike të sigurimit për aktivitetin e jetës, nga provigjonet teknike të sigurimit të jojetes (dëmeve), dhe nga provigjonet e tjera sipas llojeve të provigjoneve.

Gjithashtu, të veçanta do të jenë librat ku pasqyrohen financimet nga kapitali dhe provigjonet e shoqërisë.

Shoqëritë e sigurimit, janë të detyruara të regjistrojnë në libra të veçantë aktivet e qëndrueshme financiare sipas burimit të financimit, si më lart.

Shoqëritë që ushtrojnë aktivitetin e sigurimit të jetës, janë të detyruara të mbajnë në libra të veçantë investimet e realizuara në favor të policmbajtësve, të cilët kanë marrë përsipër rrezikun e investimeve.

Shoqëritë e sigurimit, janë të detyruara të mbajnë në libra të veçantë detyrimet e shoqërisë së sigurimit sipas veprimtarive si dhe sipas analizave të tyre në bilanc.

Kur shoqëria e sigurimit ushtron njëkohësisht veprimtarinë e sigurimit të jetës dhe të sigurimit të jojetes (dëmeve), mban libra kontabiliteti dhe përgatit bilance kontabile më vehte për çdonjërin nga veprimtaritë e mësipërme.

Në Autoritetin Mbiqyrës të Sigurimeve paraqitet Bilanci Kontabël përmbledhës dhe bilancet e veçanta sipas veprimtarive të sigurimit (të jetës dhe jojetes).

Kur shoqëria e sigurimit e ka shtrirë aktivitetin e saj jashtë territorit të Republikës, paraqet në Autoritetin Mbiqyrës të Sigurimeve jo vetëm bilancin e veprimtarisë së sigurimit brenda territorit të Shqipërisë por edhe Bilancin Kontabël përmbledhës (të konsoliduar) të shoqërisë.

Struktura dhe Udhëzim për plotësimin e Bilancit:

Bilanci i shoqërive të sigurimit do të ketë strukturën e mëposhtme:

AKTIVI

- A. Kapitali i nënshkruar i papaguar
- B. Aktive të patrupëzuara
- C. Investime
- D. Investime të kryera për policmbajtësit e sigurimit të jetës që mbajnë rrezikun e investimit
- E. Pjesa e provigjonit teknik të risigurimit
- F. Debitorë
- G. Aktive të tjera
- H. Parapagime dhe të ardhura të llogaritura
- I. Të tjera aktive

PASIVI

- A. Kapitali dhe rezervat
- B. Detyrime të varura
- C. Provigjonet teknike
- D. Provigjonet teknike për policat e sigurimit ku rreziku i investimit buron nga policmbajtësi
- E. Provigjone për shpenzime dhe rrisqe të tjera
- F. Detyrimet që rrjedhin nga risiguruesit
- G. Kreditorë

H. Të ardhura të marra dhe regjistruara avancë

I. Pasive të tjera

Shoqëria e sigurimit regjistron dhe pasqyron kronologjikisht në librat e saj të analizuar kategoritë e veçanta të aktiveve, sipas grupeve bazë të sigurimeve dhe llojeve të policave brenda grupit.

BILANCI FINANCIAR

Aktiv: C – *Investimet*

Në këtë grup regjistrohen të gjitha investimet sipas burimeve të financimit: nga provigjonet teknike dhe matematike të sigurimeve nga veprimtaria e dëmeve, nga provigjonet teknike e matematike të sigurimeve nga veprimtaria e jetës, dhe nga investimet e kapitalit. Të veçanta mbahen edhe investimet në toka dhe në ndërtime.

Aktiv: C I – *Toka dhe ndërtime*

Këtu regjistrohen pagesat e kryera për toka dhe ndërtime si dhe parapagimet dhe pagesat pjesore të kryera për ndërtimet në proces;

Shumat që i korrespondojmë asaj pjese të tokës dhe ndërtesës të zëna nga një shoqëri sigurimi për zhvillimin e aktivitetit të vet, pasqyrohen në shënimet e bilancit.

Këtu regjistrohen edhe të drejtat në pasuri të paluejtshme dhe të drejta të tjera të ngjashme të përcaktuara në Kodin Civil.

Për vlerën e situacioneve të paraqitura, ky zë mund të pakesohet me shumën që zbritet nga paradhëniet.

Aktiv: C II – 1. *Aksione të lidhura me sipërmarrje (filiale jashtë territorit)*

Këtu regjistrohen aksione të lidhura me sipërmarrje, me të cilat do të kuptojmë filiale, degë, apo zyra përfaqesimi të shoqërisë së sigurimit që ushtrojnë aktivitetin e tyre në emër dhe për llogari të shoqërisë vendase të sigurimit, por që aktivitetin e tyre e ushtrojnë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

Aktiv: C II – 2. *Interesa pjesëmarrëse*

Këtu regjistrohen të drejtat në kapitalin e sipërmarrjeve të tjera të cilat kanë për qëllim të krijojnë qëndrueshmëri në to. Zotërimi i pjesës së kapitalit në një sipërmarrje tjetër presupozon një interes pjesëmarrës.

Aktiv: C III – 5. *Aksione dhe pjesëmarrje të përbashkëta*

Këtu regjistrohen aksionet e një sipërmarrjeje joint – venture, që krijohet nga bashkimi i disa sipërmarrjeve ose fonde pensioni, drejtimi i së cilës i është besuar njërit nga sipërmarrësit ose fondit të pensioneve.

Aktiv: C III – 8. *Depozita në institucione të tjera krediti:*

Këtu regjistrohen shumat e depozituara në institucione të autorizuar, me afate të përcaktuara në marrëveshje. Shumat e depozituara pa afat kohor, perfshihen në G III – 1 (banka).

Aktiv: C III – 9. *Të tjera*

Këtu regjistrohen të gjitha investimet e tjera, që nuk janë përfshirë në zërat e mësipërm. Në rast se shumat e investimeve të tilla janë të konsiderueshme dhe zënë më shumë se 30 % të totalit të grupit kryesor – Investime – ato të pasqyrohen të analizuar në aneksin e bilancit në formularin “Shënime”.

Aktiv: C IV – *Depozita në shoqëritë ceduese*

Në bilancin e një shoqërie që pranon risigurime, këtu regjistrohen shumat që zotërohen nga shoqëria ceduese e sigurimit. Këto shuma i korrespondojnë garancive të depozituara në shoqëritë ceduese, ose pranë palëve të treta .

Këto shuma nuk mund të bashkohen me shuma të tjera të zotëruara nga shoqëritë ceduese të sigurimeve për risiguruesit, si dhe me shumat e zotëruara nga risiguruesit për shoqëritë ceduese (siguruese).

Garancitë e depozituara pranë shoqërive ceduese ose palëve të treta, të cilat mbeten pronë e shoqërisë që pranon risigurim, do të përfshihet në llogaritë e mëvonshme si një investim brenda grupit të investimeve, në përputhje me rreullat për vlerësimin e aktiveve.

Aktiv: E – *Pjesa e provigjonit teknik të risiguruesit*

Këtu regjistrohen shumat aktuale ose të vlerësuara të provigjonit teknik që shoqëria e

risigurimit detyrohet të paguajë në rastet e ndodhjes së dëmeve, sipas marrëveshjes kontraktuale të risigurimit, të cilat janë përgjegjesi e risiguruesit.

Kjo rubrikë e aktivitetit llogaritet e veçantë sipas llojit të provigjionit teknik për primin e pafiturar, për sigurimin e jetës, për dëmet pezull, për bonuse e rabate, për provigjione të tjera teknike, si dhe nga policat e sigurimit e sigurimit të jetës kur rreziku i investimit buron nga policmbajtësit.

Provigjioni teknik i risigurimit përfaqësohet detyrimisht nga depozita ose garanci, për shoqërinë e sigurimit.

Provigjioni teknik për primet e pafitura (pjesa e risiguruesit), do të llogaritet në përputhje me metodat e përcaktuara për llogaritjen e këtij provigjioni ose më përputhje me kushtet e policës së sigurimit.

Aktiv: F – I *Debitorë që rrjedhin nga veprimtaria direkte e sigurimit*

Policmbajtësit

– ku përfshihen policmbajtësit që detyrohen për kështet vijuese të kontratës, për të cilat ata kanë paguar të paktën një kësht;

– detyrime për dëmet e shkaktuara nga mbajtësit e mjeteve motorrike të papajisur me certifikatën e sigurimit;

– detyrime të tjera të policmbajtësve: si dëme të paguara më tepër, apo prime të arkëtuara më pak, etj;

Ndërmjetësit,

– ku përfshihen detyrimet e ndërmjetësve (agjentëve) për policat e sigurimit të shitura në emër dhe për llogari të shoqërisë së sigurimit, si dhe detyrimet e tjera që lindin nga marrëdhëniet e ndërmjetësimit në sigurime.

– Përveç sa më sipër këtu regjistrohen edhe arkëtimet në *sigurimin e shëndetit udhëtim*. Meqenëse, degët nuk paguajnë dëme për këtë sigurim, arkëtimet konsiderohen si detyrime për drejtorinë e përgjithshme

Në këtë rast:

Në degët e shoqërisë, ku kjo llogari pasqyron marrëdhëniet me drejtorinë e përgjithshme, evidentohet shuma totale e arkëtimeve ende e paxhiruar. Kjo llogari pakësohet për shumat që i xhirohen drejtorisë së përgjithshme, si dhe për shumat që mbahen si komision për shërbimet që kanë kryer agjentët.

Gjithashtu kjo llogari pakësohet për shumat e policave të anuluar dhe që i kthehen klientit.

Në drejtorinë e përgjithshme. Kjo llogari përfaqëson shumat e të ardhurave nga sigurimi i shëndetit në udhëtim, që ende nuk janë xhiruar nga degët.

Aktiv: F – II *Debitorë që rrjedhin nga veprimtaria e risigurimit.*

Këtu regjistrohen:

– detyrime që rrjedhin nga shoqëritë ceduese (risiguruese), për kontratat e lidhura dhe ende të paarkëtuara, që përballohen nga risiguruesi si :

– detyrimet e shoqërive risiguruese ndaj shoqërisë ceduese për pjesën e dëmeve, që sipas kontratave të lidhura, përballohen nga shoqëritë risiguruese;

– shuma e primit, e vendosur në formën e depozitës për risiguruesit

– të tjera detyrime që lindin nga marrëdhëniet midis shoqërive të sigurimit dhe risigurimit, që nuk janë përfshirë në grupimet e mësipërme.

Aktiv: F – III *Debitorë të tjerë.*

Këtu regjistrohen të gjithë debitorët e tjerë që nuk janë përfshirë në grupet e mësipërme, për të cilët evidentimi kontabvël bëhet siç është përcaktuar në planin kontabvël .

Këturegjistrohen shumat e qerasë të mbartura periodikisht dhe të llogaritura por të paarkëtuara.

Aktiv: G – *Aktive të tjera.*

Aktiv: G – II 3 *Aksione të veta.*

Këtu regjistrohen vlerat nominale të aksioneve të veta, të cilat pasqyrohen në formularin “Shënime” në përputhje me rregullat e vlersimit të aktiveve.

Aktiv: G – II 4 *Aktive të tjera.*

Këtu shënohen ato aktive që nuk janë përfshirë në pikat G-1, G-2, G-3.

Aktive të tilla janë materiale etj, edhe këto do të pasqyrohen në formularin “Shënime” në përputhje me rregullat e vlerësimit të aktiveve.

Aktiv: H – 1 *Shpenzime të marrjes në sigurim për sigurimin e jetës (të shtrira në vitet e ardhshme).*

Këtu regjistrohen shpenzime të marrjes në sigurim të jetës të shtrira në vitet e ardhshme në përputhje me kushtet e përcaktuara në rregulloren e Autoritetit Mbiqyres të Sigurimeve për llogaritjen e provigjoneve teknike dhe matematike.

Aktiv: H – 2 *Parapagime të tjera*

Këtu regjistrohen shpenzime të tjera të kryera gjatë vitit financiar por që lidhen me vitin ose vitet financiare në vijim së bashku me çdo të ardhur tjetër, e cila megjithëse lidhet me vitin financiar aktual, pasqyrohet në këtë zë.

Aktiv: *Llogaritë jashtë bilancit.*

Këtu regjistrohen angazhime të të tretëve ndaj shoqërisë së sigurimit për dhënie me qera etj, sipas kontratës së lidhur për këtë qëllim. Këtu evidentohet vlera totale e qerasë (angazhimit) të përcaktuar për të gjithë periudhën e kontraktuar. Kjo vlerë pakësohet me arkëtimet e qerave (angazhimit) të llogaritura.

Pasiv : A – 4 *Rezervat (kapitali)*

Rezervat e shoqërive të sigurimit janë rezervat e kapitalit. Ato përbëhen nga rezervat e krijuara nga fitimi. Këtu përfshihen rezervat e sigurisë ose rezervat për të arritur fondin e garancisë si dhe rezervat të tjera që krijohen sipas legjislacionit dhe statutit të shoqërisë së sigurimit.

Pasiv : B – *Detyrime të varura*

Këtu regjistrohen përgjegjësitë (detyrimet) sipas një marrëveshje kontraktuale, që në rastin e mbylljes ose falimentimit të një shoqërie sigurimi përgjegjësitë që burojnë nga kjo marrëveshje do të paguar dëmet e të gjithë kreditorëve të tjerë. Vetëm këto përgjegjësi (detyrime) do të pasqyrohen në këtë pikë.

Pasiv: C – I *Provigjone për primin e pafituar dhe rrezikun e paskaduar*

Këtu regjistrohen provigjonet për primin e pafituar, si bga shoqëritë që ushtrojnë aktivitetin e jetës dhe ato që ushtrojnë aktivitetin e jo-jetës. Shuma e ketij provigjoni i korespondon pjesës së primit të shkruar që i përket periudhës së rrezikut pas datës së mbylljes së vitit financiar.

Provigjoni për rrezikun e paskaduar është material, ajo duhet të pasqyrohet e veçantë sin ë bilanc ashtu edhe në shënimet e bilancit .

Pasiv: C – II *Provigjone për sigurimin e jetës*

Këtu regjistrohen provigjonet e sigurimit të jetës të cilat përfshijnë vlerën aktuariale e përgjegjësi të një shoqërie sigurimi, përfshirë bonuset gjithashtu të deklaruara dhe pas pakësimit të vlerës aktuariale të primit të ardhshëm.

Pasiv: C – III *Provigjone për dëmet pezull*

Këtu regjistrohen provigjonet për dëmet, si nga shoqëritë që ushtrojnë aktivitetin e jetës dhe ato të jo-jetës. Këtu përfshihen :

Provigjonet për dëmet pezull të ndodhura dhe të raportuara në vitin financiar aktual por ende të papaguara brenda vitit financiar; të ndodhura në vitin financiar por të paraportuara në këtë periudhë.

Pasiv: C – IV *Provigjone për bonuset dhe rabatet*

Këtu regjistrohen provigjonet për bonuse dhe rabate që përfaqsojnë shumat e para shikuara për policmbajtësit ose përfituesit, të llogaritura në përputhje me kontratat e sigurimeve.

Pasiv: C – V *Provigjone barazimi*

Këtu regjistrohen provigjone të llogaritura në mënyrë të tillë që shoqëria të përmbushë në çdo kohë, çdo detyrim të lindur nga kontratat e sigurimeve për aq sa parashikon vetë shoqëria e sigurimit.

Pasiv: D – *Provigjone teknike për policat e sigurimit të jetës kur rreziku i investimit buron nga policmbajtësi.*

Këtu regjistrohen vetëm provigjonet teknike të krijuara për mbulimin e përgjegjësive që lidhen me investimet, vlera ose kthimi i të cilave është përcaktuar në përputhje me investimet për të cilat policmbajtësi mban rrezikun.

Çdo shtesë e provigjontit teknik të krijuar për të mbuluar rrezikun e vdekjes, shpenzimeve operative ose rrisqeve të tjera (siç janë përfitimet që paguhën në datën e maturimit ose vlera të përfutuara nga anulimi i policave të sigurimit), duhet të jenë të përfshira në pikën C – II Pasivitet (provigjone për sigurimin e jetës)

Pasiv: E – *Provigjone për shpenzime dhe rrisqe të tjera*

Pasiv: E – 1 *Provigjone për pensioned he përgjegjësi të ngjashme*

Këtu regjistrohen provigjonet (rezervat) për shpenzime dhe rrisqe që synojnë mbulimin e humbjeve dhe detyrimeve të një natyre krejtësisht të përcaktuar të cilën në datën e mbylljes së bilancit, janë të sigurta për të ndodhur por të pasigurta për datën në të cilën ato do të ndodhin .

Pasiv: E – 2 *Provigjone për taksa*

Këtu regjistrohen provigjonet për shpenzime dhe rrisqe që synojnë mbulimin e humbjeve nga origjina të tjera të vitit financiar, të një natyre krejtësisht të përcaktuar, pas shikimit ose parashikimit të vitit financiar, por të cilat në datën e mbylljes së bilancit janë të sigurta për të ndodhur, por të pasigurta për datën në të cilën do të ndodhin.

Pasiv: E – 3 *Të tjera Provigjone*

Këtu regjistrohen provigjone të tjera të cilat nuk janë përfshirë në dy grupet e mësipërme. Këtu mund të regjistrohen edhe provigjonet teknike për rregjimin apo përshtatjen e vlerave të aktivitet.

Pasiv: F – *Detyrime të tjera që rrjedhin nga risiguruesit*

Këtu regjistrohen vlerat e depozituara nga ose të mbajtura nga shoqëria e sigurimit sipas një kontrate risigurimi. Këto vlera nuk do të bashkohen me vlera të tjera që zotërohen nga shoqëri të tjera në fjalë.

Në rastet kur një shoqëri ceduese risigurimi, ka marrë si garanci një depozitë, e cila është transferuar në pronësi të tij, kjo pikë do të përfshijë vlerën e garancisë të marrë nga shoqëria me cilësinë e depozitës.

Pasiv: G – I *Kreditorë që rrjedhin direct nga veprimtaria siguruese*

Këtu regjistrohen detyrimet e shoqërisë ndaj të sigurve si :

Shuma të vetë policmbajtësve, këtu regjistrohen shumat:

- që sipas kontratave të sigurimit shoqëria u detyrohet për kthimin e primeve;
- detyrime të shoqërisë ndaj të sigurve për dëmet e ndodhura të rëna dakort për tu paguar dhe të llogaritura, por akoma të palikujduara;
- detyrime të shoqërisë së sigurimit ndaj mbajtësve të policave të sigurimit të jetës për të cilat është marrë përsipër rreziku i investimeve (interesi që përfitojnë klientët)

Të tjerë kreditorë që rrjedhin nga veprimtaria direkte e sigurimeve këtu regjistrohen:

- detyrimet ndaj ndërmjetësve në sigurime për komisionet e ndërmjetësimit.
- detyrimet ndaj ndërmjetësve për dëmet e qe këta të fundit kanë paguar për llogari të shoqërisë së sigurimit dhe/ose risigurimit.
- Si dhe të tjera detyrime që rrjedhin nga shitja e policave.

Pasiv: G – II *Kreditorë që rrjedhin direkt nga veprimtaria risiguruese*

Këtu regjistrohen detyrimet e shoqërisë ndaj shoqërive të risigurimit për likuidimin e primit, sipas kontratës së risigurimit, detyrime të shoqërive ceduese ndaj shoqërive risiguruese, për likuidimin e primit sipas kontratës, detyrime ndaj shoqërive ceduese për pjesën e dëmeve që duhet të paguhën sipas kontratës së risigurimit, detyrime të shoqërive risiguruese ndaj shoqërive ceduese për pjesën e dëmeve që duhet të paguajë sipas kontratës, detyrime për retrocensionet, si dhe detyrimet e tjera që lindin në veprimtarinë e risigurimit.

Pasiv: G – III *Hua të varura, të veçanta nga ato të kthyeshme*

Këtu regjistrohen shumat që shoqëritë e sigurimit detyrohen të paguajnë në vijim të kontratës së sigurimeve.

Pasiv: G – V *Kreditorë të tjerë përfshirë edhe taksat dhe sigurimet shoqërore*

Në këtë grup trajtimi kontabël bëhet siç është përcaktuar në Planin Kontabël të Përgjithshëm.

Këtu regjistrohen edhe shumat sipas kontratës për garancitë e punimeve për vlerën e situacioneve të paraqitura e të miratuara (në analizë “Mbajtje garanci për punime”).

Këtu regjistrohen detyrimet e qeramarrësve për llogaritjen e qerasë së maturuar periodikisht por ende të paarkëtua, e cila pakësohet me arkëtimet në periudhën pasardhëse.

Pasiv: G – *Të ardhura të marra dhe të rregjistruara në avancë*

Këtu regjistrohen të ardhura të marra para datës së mbylljes së bilancit financiar, por këto të ardhura janë të lidhura me vitin financiar dhe që së bashku me ndonjë shpenzim tjetër do të paguhet në vitin financiar në vijim. Të gjitha këto do të pasqyrohen në pikën H.

Pasiv : – *Llogari jashtë bilancit*

Këtu regjistrohen angazhime të shoqërisë së sigurimit ndaj të tretëve, për marrjen me qera etj, sipas kontratës së lidhur për këtë qëllim. Këtu evidentohet vlera totale e qerasë ose angazhimit të përcaktuar për të gjithë periudhën e kontraktuar. Kjo vlerë pakësohet me shlyerjen e qerave ose angazhimeve të llogaritura.

Udhëzime për plotësimin e pasqyrave anekse të bilancit

LLOGARIA E FITIMEVE DHE HUMBJEVE

(VJETORE DHE TREMUJORE)

Llogaria “Fitime dhe humbje” ndërtohet në formën e llogarisë me dy anë, ku në njërin anë shënohen shpenzimet dhe në anën tjetër të ardhurat e shoqërisë.

Klasifikim i shpenzimeve dhe të ardhurave bëhet sipas formularët bashkëngjitur.

A. *Shpenzimet* klasifikohen në shpenzime për dëmet, shpenzimet për parandalimin e dëmeve, shpenzime për arkëtimet primit, bonuset dhe skontimet, shpenzimet operative, shpenzime për investime dhe shpenzime të tjera të sigurimeve

- *Shpenzimet për dëmet* klasifikohen sipas grupeve të sigurimit duke paraqitur shumën bruto dhe shumën e risigurimeve. Shpenzimet për dëmet përfshijnë vlerën e kompesimit për dëmin e ndodhur dhe shpenzimet e trajtimit të dëmit. Vlera e kompesimit për dëmin e ndodhur është shuma që përfitojnë personat e siguruar në rastin e ndodhjes së dëmit. Në shpenzimet e trajtimit të dëmit përfshihen shpenzimet e brëndëshme ose të jashtëme, që lidhen me trajtimin e rastit të sigurimit, llogaritjen e vlerës së dëmit, shpenzimet gjygjësore dhe shpenzimet për ekspertë.

- *Shpenzimet operative* që kryhen nga shoqëritë e sigurimit klasifikohen në shpenzime për shitjen e policave të sigurimit (marrjes në sigurim) dhe shpenzime të tjera operative ku përfshihet amortizimi i aktiveve të qëndrueshme, shpenzime personeli, shpenzime materiale, shërbime nga të tretët etj. *Shpenzimet për shitjen e policave të sigurimit (marrjes në sigurim)* përbëhen nga shpenzimet për përgatitjen e policës, për komisionet e ndërmjetësimit, për publikime, përgatitja e ofertave për çmimin dhe shpenzimet për lëshimin e policës.

B. *Të ardhurat* klasifikohen në të ardhura nga primet, të ardhura nga investimet, dhe të ardhura të tjera të shoqërisë.

- *Të ardhurat nga primet* përbëhen nga primet e sigurimit bruto të korrigjuara me primet e paguara për risigurime, me ndryshimin e provigjoneve (rezervave) për primet bruto në ndryshimet në provigjonet (rezervat) e primit të risigurimit.

- *Të ardhurat nga investimet* paraqiten të analizuar sipas kategorisë së investimeve, si të ardhurat nga letra me vlerë, nga aksione dhe pjesmarrje të tjera me afat të gjatë zotërimi, nga kredi hipotekare, nga pasuri të paluejtshme, nga interesa dhe nga të tjera investime.

- *Të ardhura të tjera të shoqërisë* përfshihet çdo loj tjetër e ardhure dytësore, që nuk bën pjesë në dy grupet e para, trajtimi kontabël i të cilave realizohet ashtu siç është përcaktuar në Planin Kontabël të Përgjithshëm.

Shoqëria e sigurimeve paraqet sipas kategorive të veçanta të sigurimeve, rezultatit teknik të sigurimeve dhe rritjen e rezultatit nga sigurimet, si diferencën midis të ardhurave e shpenzimeve nga investimet e financuara nga provigjonet teknike të sigurimeve dhe nga burime të tjera.

Rezultati teknik i sigurimeve është diferencë midis të ardhurave nga primet teknike dhe shpenzimeve për dëmet, të shtuara ose të pakësuara nga rritja ose pakësimi i provigjoneve teknike të sigurimit për periudhën.

LLOGARIA E FITIMEVE DHE HUMBJEVE PËR VEPRIMTARINË JASHTË TERRITORIT TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Kjo pasqyrë përmban të dhëna të bërë me të ardhurat dhe shpenzimet të analizuar për veprimtarinë e shoqërisë së sigurimit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

A. Të ardhurat : këtu regjistrohen vetëm të ardhurat nga primet, nga depozitat në bankat e huaja, të tjera jashtë territorit , si dhe të ardhura të jashtëzakonshme.

Të ardhura e jashtëzakonshme shoqërohen me një relacion, i cili jep të dhëna në lidhje me burimin e tyre.

B. Ndryshime në provigjonet teknike : këtu regjistrohen vetëm provigjonet teknike që i takojnë përgjegjësisë të marra jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë të klasifikuara në provigjone teknike për primet, për sigurimin e jetës, për dëmet, për bonuse dhe rabate, provigjone të tjera teknike dhe provigjone për polecat e sigurimit të jetës ku rreziku i investimit buron nga policmbajtësit.

C. Dëme të paguara : këtu regjistrohen të gjitha dëmet e paguara deri në datën e mbylljes së bilancit.

D. Shuma të kaluara në risigurim : këtu regjistrohen vetëm shumat e kalim të risigurimit që i takojnë aktivitetit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

E. Totali i shpenzimeve administrative : këtu regjistrohet shuma totale e paqyrës analitike të shpenzimeve administrative të kryera për vitin financiar jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

LLOGARIA TEKNIKE PËR AKTIVITETIN E SIGURIMIT

Kjo pasqyrë raportohet e veçantë për sigurimin e jetës dhe sigurimin e jojetes (dëmeve).

Kolona “Prime të shkruara” : këtu regjistrohen të gjitha primet sipas kontratave të sigurimit të cilat janë të lidhura tërësisht ose pjesërisht me vitin financiar të mëvonshëm (ose vitet financiare të mëvonshme për sigurimin e jetës). Primet e shkruara do të prfshijnë :

- primet akoma të shkruara ku llogaritja e primit mund të bëhet vetëm në fund të vitit;
- primet menjëherë të arkëtueshme, duke përfshirë primet anuiti;
- primet shtesë, në rastet e arkëtimit me këste mujore, tremujore, gjashtëmujore dhe primet shtesë nga policmbajtësit për shpenzimet e lindura nga veprimtaria siguruese.
- Në rastet e bashkësigurimit, pjesa që i takon secilit bashkësigurues në totalin e primeve.
- Primet e risigurimit ngacedimi dhe ritocedimi, i shoqërive të sigurimit duke përfshirë portofolin e rrisqeve të paskaduara dhe primeve të pafituara.

Pasi janë zbritur :

- tërheqjet në lidhje me primet e pafituara dhe rrisqet e paskaduara të kthyera nga cedimi dhe ritocedimi i shoqërive të sigurimit dhe / ose risigurimit.
- Anullimet.

Shumat e mësipërme nuk do të përfshihjnë taksat apo shpenzimet të arkëtuara së bashku me primet për llogari të tretëve.

Kolona “Te ardhura neto nga investimet” këtu regjistrohen të ardhurat financiare të siguruar nga shoqëritë e sigurimeve për të gjitha aktivet, neto nga shpenzimet, por për bruto duke përfshirë risigurimet. Kjo shumë i korespondon totali të shumave :

Të ardhurat nga investimet përfshijnë :

- të ardhurat nga interesa pjesëmarrëse;
- të ardhura nga investimet të tjera (të ardhura nga toka ndërtesa, të ardhura të tjera nga investimet; vlera të përfituara nga rivlersimi në investime ; fitime të realizuara nga investimet)

Shpenzimet për investimet përfshijnë :

- shpenzime për manaxhimin e investimeve,
- shpenzime për përshtatjen e vlerës së investimeve,
- si dhe humbjet nga realizimi i investimeve,

Këto shuma janë të barabarta me ato të përfshira në llogarinë “Fitime dhe humbje” .

Të ardhurat nga investimet i referohen totalit të aktiveve në grupin C “Investime” . Kjo nënkupton që vlerat e treguara në këtë kolonë përfshijnë

Të ardhurat e siguruara nga investimi i provigjoneve teknike, ashtu edhe nga investimi i fondeve të shoqërisë.

Fitimet e parealizuar dhe humbjet mund të përfshihen si përjashtim, nëse ato janë llogaritur në pasqyrën “Fitime dhe humbje” të aktivitetit të shoqërisë së sigurimit.

Panvarsisht nga ndarja sipas klasave të sigurimit dhe vendit në të cilin ndodhet rreziku të ardhurat nga investimet neto ndahen në dy mënyra :

a. *sipas kategorisë* në përputhje me territorin ku gjendet rreziku (edhe jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë)

Të ardhurat nga investimet në këtë pasqyrë i korrespondojnë të njëjtit zë në pasqyrën e “Fitimeve dhe humbjeve” sikurse edhe shpenzimet për investime i korrespondojnë pikës të njëjtit zë po në këtë pasqyrë.

Në përputhje me parimet e regjistrimit të shpenzimeve sipas qëllimit në shpenzimet për investime do të përfshihen edhe shpenzimet e brëndëshme administrative që kryhen për manaxhimin e investimeve.

b. *sipas burimit* në përputhje me pasqyrën e “Llogarisë së kalimeve në risigurim” , - kjo ndarje përfshin shumat që lidhen me aktivet që sigurojnë të ardhura financiare. Shoqëria evidenton veç të ardhurat financiare të siguruara nga investimi i aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe veç të të ardhurave të siguruara nga investimi i aktiveve të tjera të shoqërisë.

Kolona “*Provigjone për primin e pafituar më 1 Janar të vitit financiar*” këtu regjistrohen provigjonet për këtë prim sipas bilancit të 31 Dhjetorit të vitit paraardhës. Diferenca midis kësaj kolone dhe kolonës “Provigjone

për primin e pafituar më 31 Dhjetor të vitit financiar” është e barabartë me ndryshimet e provigjonit për primin e pafituar në llogarinë “Fitime dhe humbje” të aktivitetit .

Kolona “*Provigjone për dëme më 1 Janar të vitit financiar*” këtu regjistrohen provigjonet (rezervat) për dëmet pezull sipas bilancit të 31 Dhjetorit të vitit paraardhës. Diferenca midis kësaj kolone dhe kolonës “Provigjone për dëme më 31 Dhjetor të vitit financiar” është e barabartë me ndryshimet e këtij provigjoni në llogarinë “Fitime dhe Humbje” të aktivitetit.

Kolona “*Provigjone të tjera teknike më 1 Janar të vitit financiar*” këtu regjistrohen të gjitha provigjonet e tjera me përjashtim të provigjoneve (rezervave) të mësipërme, sipas bilancit të 31 Dhjetorit të vitit paraardhës. Diferenca midis kësaj kolone dhe kolonës “Provigjone të tjera teknike më 31 Dhjetor të vitit financiar” është e barabartë me ndryshimet e këtyre provigjoneve në llogarinë “Fitime dhe Humbje” të aktivitetit.

Kolona “*Të ardhura të tjera teknike*” këtu regjistrohen të gjitha të ardhurat e tjera teknike me përjashtim të atyre të specifikuara në këtë pasqyrë.

Kolona “*Kosto e marrjes në sigurim*” këtu regjistrohen shumat që kanë dalë nga pasqyra e “Shpenzimet e marrjes në sigurim” sipas portofolit përkatës.

Kolona “*Shpenzime administrative*” këtu regjistrohen vetëm shpenzimet administrative sipas pasqyrës analitike të këtyre shpenzimeve, pjesë e këtij raportimi, të shpërndara sipas portofoleve. Kjo kolonë është e barabartë me totalin e shpenzimeve administrative.

Kolona “*Dëme të paguara*” këtu regjistrohen dëmet e paguara nga shoqëria brënda datës 31 Dhjetor të vitit financiar.

Kolona “*Shpenzime të tjera teknike*” këtu regjistrohen të gjitha shpenzimet e tjera me përjashtim të atyre të specifikuara në këtë pasqyrë.

Kolona “*Bilanci teknik*” del si rezultat i diferencës midis dy pasqyrave. Bilanci jep rezultatin për secilin portofol gjatë vitit financiar.

$$\text{Bilanci teknik} = (1+2+3+4+5+6+7) - (8+9+10+11+12+13)$$

LLOGARIA E KALIMEVE NË RISIGURIM

Kjo pasqyrë është e veçantë për sigurimin e jetës dhe sigurimin e dëmeve.

Kolona “Prime të kaluara në risigurim” këtu regjistrohen të gjitha primet e paguara ose të pagueshme që i takojnë kontratave të risigurimit. Këtu do të përfshihen edhe primet e pafituara dhe rrisqet e paskaduara të pagueshme me mbylljen e kontratës së sigurimit ose me ndryshimet që mund t’i bëhen kontratës së risigurimit. Nga këto duhet të zbriten tërheqjet që kanë të bëjnë me primet e pafituara dhe rrisqet e paskaduara të marra nga shoqëria e sigurimit.

Shuma i korespondon zërit “*Prime të kaluara në risigurim*” në pasqyrën “Fitime dhe humbje”

Kolona “*Të ardhura neto nga investimet*” (pjesa e risiguruesit) këtu regjistrohen shumat e paguara risiguruesit si rezultat i aktiveve të vendosura në dispozicion të/ose të depozituara nga risiguruesi me shoqëritë ceduese të sigurimit. Këto shuma tregojnë që ato janë në llogaritë e vet shoqërisë ceduese të sigurimit.

Në rast se llogaritë e shoqërisë së sigurimit për shpenzimet e investimeve dhe të ardhurat neto të risigurimeve janë pasqyruar në llogarinë “Fitime dhe humbje” ndarja midis shumës bruto dhe atyre neto, që lidhen me kalimet në risigurime pasqyrohen në kthimin e të ardhurave. Nga ana tjetër të gjitha shpenzimet për risigurimet që i takojnë vitit financiar por që ende nuk janë kryer të përfshihen në këtë kolonë në bazë të parimit të të drejtave të konstatuara.

Kjo kolonë siguron informacionin për primet e pafituara (pjesa e siguruesit) në fillim të vitit financiar.

Kolona “*Provigjone për primin e pafituar (pjesa e risiguruesit) më 1 Janar të vitit financiar*” këtu regjistrohen shumat e përgjegjësisë që i takojnë risiguruesit, të llogaritura dhe të regjistruara në bilanc më 31 Dhjetorit të vitit paraardhës. Diferenca midis kësaj kolone dhe kolonës “Provigjone (rezerva) për primin e pafituar më 31 Dhjetor të vitit financiar” (pjesa e risiguruesit) është e barabartë me ndryshimet e provigjonit (rezervës) për primet e risigurimit në llogarinë “Fitime dhe humbje” të aktivitetit .

Kolona “*Provigjone(rezerva) për dëme (pjesa e risiguruesit) më 1 Janar të vitit financiar*” këtu regjistrohen shumat e përgjegjësisë që i takojnë risiguruesit, të llogaritura në bilanc më 31 Dhjetorit të vitit paraardhës. Diferenca midis kësaj kolone dhe kolonës “Provigjone (rezerva) për dëme më 31 Dhjetor të vitit financiar” (pjesa e risiguruesit) është e barabartë me ndryshimet e këtij provigjonit (rezervës) për dëmet e risigurimit në llogarinë “Fitime dhe Humbje” të aktivitetit.

Kolona “*Provigjone të tjera teknike (pjesa e risiguruesit) më 1 Janar të vitit financiar*” këtu regjistrohen shuma e përgjegjësisë që i toakon risiguruesit të llogaritura dhe regjistruara në bilanc më 31 Dhjetor të vitit paraardhës. Diferenca midis kësaj kolone dhe kolonës “Provigjone të tjera teknike më 31 Dhjetor të vitit financiar” (pjesa e risiguruesit) duhet të jetë e barabartë me ndryshimet e këtyre provigjoneve të tjera teknike të risigurimit në llogarinë “Fitime dhe Humbje” të aktivitetit.

Kolona “*Komisione risigurimi dhe fitime nga pjesmarrja*” këtu regjistrohen të gjitha komisionet e përfituara nga risiguruesi si dhe fitimi nga pjesmarrja e përfituar sipas kontratës së risigurimit.

Kolona “*Dëme të paguara*” (pjesa e risiguruesit) këtu regjistrohen dëmet e paguara nga risiguruesi dhe që i korespondojnë të njëjtit zë në llogarinë “Fitime dhe humbje” të aktivitetit.

Kolona “*Shpenzime të tjera risigurimi*” këtu regjistrohen shpenzimet e kryera të cilat i takojnë shoqërisë së sigurimit si rezultat i kontratës së nënshkruar prej tyre.

Kolona “*Të ardhura të tjera nga risigurimet*” këtu regjistrohen të tjera të ardhura nga risigurimet të cilat nuk janë përfshirë në kolona të tjera të kësaj pasqyre.

Bilanci i risigurimit = (1+2+3+4+5+6) – (7+8+9+10+11+12)

PASQYRA “PRIME DHE DËME”

(Mujore dhe progresive në lekë dhe valutë)

Keto pasqyra janë një dokument që i shërben Autoritetit për të nxjerrë konkluzione mbi ecurinë e shoqërisë së sigurimit.

Në kolonën “Primi i shkruar” regjistrohen të gjitha shumat e primeve të kontratave të sigurimit të shkruara gjatë vitit financiar, pavarësisht nga fakti, që ky prim i përket tërësisht apo pjesërisht vitit financiar apo viteve të mëvonshëm.

Në kolonën “Prime të arkëtuara” regjistrohen të gjitha shumat e primeve të arkëtuara nga shoqëritë e sigurimit, (keto kolona plotësohen një here në tre muaj).

Kolona “*Dëme të raportuara*” këtu regjistrohen dëmet që janë raportuar pranë shoqërisë për të cilat është bërë pagesa ose një vlerësim paraprak, i përafërt nga vetë shoqëria mbi masën e mundëshme të pagesës së këtij dëmi pavarësisht nëse një pjesë e tyre i takon të përballohet nga risiguruesi.

Kolona *“Dëme të paguara”* këtu regjistrohen të gjitha pagesat e bëra nga shoqëria në lidhje me dëmshpërblimet, pavarësisht se një pjesë e tyre janë përballuar nga risiguruesi. Në këtë shumë dëmet pasqyrohen neto d.m.th. nuk përfshihen shpenzime të tjera që lidhen me dëmet si p.sh. trajtim dëmi, ekspertizë etj.

Kolona *“Deme pezull”* këtu regjistrohen dëmet që janë raportuar prane shoqërisë për të cilat është bërë një vlerësim paraprak, i përafërt nga vetë shoqëria mbi masën e mundëshme të pagesës së këtij dëmi pavarësisht nëse një pjesë e tyre i takon të përballohet nga risiguruesi.

Kolona *“Pjesa e risiguruesit ne deme”*. Ketu shenohet pjesa që i perket risiguruesit ne demet e raportuara.

Shoqëria për efekt të një raportimi sa më të saktë e të detajuar duhet që brënda grupeve të sigurimit të përfshijë rreshta të tjera n.q.s. policat që ajo ka lëshuar nuk janë përcaktuar saktësisht në ndarjet e llojeve të sigurimit të kësaj pasqyre. Në këtë rast kjo do të shoqërohet me sqarimet përkatëse.

Keto pasqyra raportohen prane Autoritetit çdo muaj dhe do të paraqiten mujore dhe progresive.

Per keto pasqyra shoqëria duhet të paraqesë dhe kursin e kembimit të valutave.

Gjithashtu shoqëritë për grupin 10 *“Përgjegjësi civile ndaj palëve të treta”* do të plotësojnë tabelat M-2, M-3, dhe M-4.

PASQYRA E SHPENZIMEVE TË MARRJES NË SIGURIM

Në kolonën *“Komisione të paguara”* regjistrohen vetëm komisionet e paguara agentëve për lëshimin e kontratave të sigurimit.

Kolona *“Shpenzime të tjera të paguara”* këtu regjistrohen të tjera shpenzime të kryera, përveç atyre të agentëve, të paguar nga shoqëria për marrjen në sigurim, siç janë shpenzimet direkte si p.sh. Shpenzime të emetimit dhe përpilimit të dokumentave të sigurimit, shpenzime për trajnimin e agentëve etj., dhe të tjera shpenzime indirekte siç janë shpenzimet për botimet e njoftimeve etj.

Në kolonën *“Ndryshimet në kostot e shtyra të marrjes në sigurim”* këtu regjistrohet çdo ndryshim i kostove eventuale të mëparshme të marrjes në sigurim. Këtu përfshihen edhe komisionet e anuluar të agentëve edhe për ato të cilat shoqëria detyrohet të paguajë; pavarësisht se në momentin e hartimit të kësaj pasqyre nuk e ka kryer ende këtë pagesë.

Në kolonën *“Shpenzime që i përkasin vitit financiar”* regjistrohen shpenzimet e tjera të marrjes në sigurim pavarësisht nëse janë kryer (paguar) apo jo gjatë vitit financiar, por që i takojnë dhe janë në ngarkim të këtij viti. Këtu regjistrohen edhe shpenzime të kryera (paguara) një vit më parë, të cilat janë përfshirë në rubrikën *“Parapagime të tjera”* të Aktivit të Bilancit dhe që i takojnë këtij viti financiar.

Ndarja e kostove sipas llojit të sigurimit të bëhet kontratë për kontratë. Megjithatë për kostot e marrjes në sigurim për të cilat nuk mund të bëhet një ndarje direkte vetë shoqëria e sigurimit përcakton një mënyrë të ndarjes së tyre. Kjo pasqyrë depozitohet në AMS Bashkëngjitur bilancit vjetor të shoqërisë.

PASQYRA E PROVIGJONEVE SIPAS LLOJIT

DHE GRUPEVE TË AKTIVITETIT, SI DHE DREJTIMET E TYRE

Kjo pasqyrë shërben për të nxjerrë konkluzionet mbi drejtimit e investimit të provigjoneve, sipas grupeve dhe llojeve të policave të sigurimit. Në kolonat bosh midis grupeve vendosen llojet konkrete të policave të sigurimit të atij grupi, që trajtohen nga ana e shoqërisë së sigurimit ndërsa horizontalisht shënohen drejtimit i investimit të provigjoneve që i përkasin secilit grup dhe secilës police sigurimi.

Kjo pasqyrë është pjesë e raportimit tremujor dhe vjetor të shoqërisë së sigurimit.

PASQYRA E INVESTIMEVE

NË MBULIM TË PROVIGJONEVE TEKNIKE DHE MATEMATIKE

Kjo pasqyrë plotësohet duke marrë në konsideratë provigjonet sipas llojit dhe drejtimit e investimeve, të cilat detyrimsht duhet të jenë në përputhje me aktet ligjore dhe nenligjore që përcaktojnë kufijtë maksimale të investimeve të pasurive në mbulim të provigjoneve teknike të sigurimit.

Kjo pasqyrë është pjesë e raportimit tremujor e vjetor të shoqërisë së sigurimit.

PASQYRA “LISTA E AKTIVEVE NË MBULIM TË PROVIGJONEVE TEKNIKE DHE MATEMATIKE

Në këtë pasqyrë shënohen të gjitha aktivet (investimet dhe aktivet e tjera) të vlefshme për mbulimin e provigjoneve të përcaktuara në nenin 105 të Ligjit 9267 datë 29.07.2004. Në këtë pasqyrë shënohen në total investimet sipas formularit “ Lista e investimeve në mbulim të provigjoneve teknike” ndërsa aktivet e tjera shënohen një për një me emërtimet perkatëse të tyre.

Kjo pasqyrë është pjesë e raportimit tremujor e vjetor të shoqërisë së sigurimit.

PASQYRA E QARKULLIMIT TË MJETEVE MONETARE

Me anën e kësaj pasqyre kontrollohet rrjedhja e parave (CASH), të hurat e të dalat e mjeteve monetare në shoqërinë e sigurimit dhe arkëtime nga investimet

Në të hyrat perfshihen arkëtimet nga primet e sigurimit neto (primet bruto minus pjesën e kaluar më risigurim), arkëtimet nga burime të tjera të veprimtarisë së sigurimit dhe arkëtime nga investimet.

Në të dalat perfshihen pagesat për dëmet (pa pjesën e përballuar nga risiguruesi, ecila shënohet në kolonë të veçantë) pagesat për komisione, pagesat për shpenzime administrative, pagesa për dividendë, pagasat për kalimin në investime etj.

Kjo pasqyrë është pjesë e raportimit tremujor e vjetor të shoqërisë së sigurimit.

PASQYRA “ INFORMACION PËR RRISQET E SIGURIMIT

QË U PËRKASIN SENDEVE E PERSONAVE APO PËRGJEGJËSIVE

E VLERË TË MADHE DHE TË MARRA PËRSIPËR

NGA SHOQËRIA E SIGURIMIT”

Në rrisqe me vlerë të madhe konsiderohen të gjitha ato rreziqe, vlera e të cilave është jo më e ulët se 30 milionë lekë. Këtu përjashtohet sigurimi i detyrueshëm i mbajtësve të mjeteve motorrike, për të cilat është përcaktuar vlera maksimale e përgjegjësisë. Shoqëritë e sigurimeve paraqesin në Autoritetin Mbikeqyres të Sigurimeve : emrin e sendit, personit apo përgjegjësisë, vendndodhjen, shumën e sigurimit dhe të gjitha të dhënat e kontratës apo polocës së sigurimit, mënyrën e shpërndarjes së rrezikut dhe një kopje të kontratës së sigurimit.

Ky informacion paraqitet në Autoritetin Mbikeqyres të Sigurimeve rast pas rasti, brenda 5 ditëve nga marrja e përgjegjësisë.

PASQYRA “ INFORMACION PËR DËMET ME VLERA TË MËDHA ”

Konsiderohen dëme të mëdha ato që për një rast sigurimi kanë vlerën 10 milionë lekë. Shoqëria e sigurimit raporton në AMS të dhënat që kanë të bëjnë me objektin apo personin e dëmtuar, vendndodhjen, të dhëna për policën e sigurimit vlerën e dëmit pjesën që ka përballuar shoqëria dhe pjesën që i takon risiguruesit si dhe dokumenta të tjera që i gjykon të arsyeshme ky Komision.

Ky informacion paraqitet në Autoritetin Mbikeqyres të Sigurimeve rast pas rasti, brenda 5 ditëve nga ndodhja e ngjarjes.

Të gjitha dokumentat që përbëjnë llogaridhënien vjetore paraqiten të përshkruara më lart paraqiten në Autoritetin Mbikeqyres të Sigurimeve brenda datës 31 Mars të vitit pasardhës.

Dokumentat që përbëjnë llogaridhënien periodike janë :

- Bilanci financiar 3-mujor; 6- mujor; 9-mujor;
- Pasqyra e fitimeve dhe humbjeve 3-mujor; 6- mujor; 9-mujor;
- Pasqyra e qarkullimit të mjeteve monetare 3-mujor; 6- mujor; 9-mujor
- Pasqyra e llogaritjes së marzhit të aftësisë paguese dhe elementët që e përbëjnë atë.
- Pasqyra analitike e shpenzimeve administrative 3-mujor; 6- mujor; 9-mujor;
- Pasqyra e investimeve të provigjoneve teknike 3-mujor; 6- mujor; 9-mujor;
- Lista e aktiveve në mbulim të rezervave teknike 3-mujor; 6- mujor; 9-mujor;
- Llogaritja e marzhit të aftësisë paguese dhe elementët që e përbëjnë atë - mujor; 6- mujor; 9-mujor;

Këto dokumenta paraqiten në Autoritetin Mbikeqyres të Sigurimeve brenda datës 30 të muajit pasardhës. Përjashtimisht tremujori i katërt i vitit paraqitet me bilancin vjetor.

Dokumentat qe përbëjnë llogaridhënien paraqiten në Autoritetin Mbiqyres te Sigurimeve brënda datës 10 të muajit pasardhës.

Autoriteti Mbiqyres i Sigurimeve në zbatim të nenit 121 të ligjit 9267 datë 29.7.2004 “Per veprimtarine e sigurimit, te risigurimit dhe ndermjetesimit ne sigurime dhe risigurime” ka të drejtë t’u kërkojë shoqërive të sigurimit, informacione periodike, të njëjta me ato vjetore ose më të analizuara ashtu siç e çmon të nevojshëm ai për ushtrimin e mbikëqyrjes së këtyre shoqërive.

Moszbatimi i ketij udhëzimi i bën shoqerite e sigurimit subjekt i sanksioneve të parashikuara në nenin 165 të ligjit 9267 datë 29.7.2004 “Per veprimtarine e sigurimit, te risigurimit dhe ndermjetesimit ne sigurime dhe risigurime”.

Udhëzuesi dhe formularet bashkelidhur e ketij udhezimi, jane pjese perberese e tij.

Ky udhëzim hyn në fuqi më _____.____.2004

**KRYETARI I KESHILLIT
TE AUTORITETIT MBIQEYRES TE SIGURIMEVE
Burbuqe RIBA**

UDHËZUES

Mbi mënyrën e plotësimit të formularëve bashkelidhur

I. Pasqyrat e raportimit të primeve dhe dëmeve

Keta fomulare kane pësuar ndryshime në raport me atë të mëparshëm përsa i përket zgjerimit të gamës së llojeve të sigurimit, gjithashtu dhe në raportmin e:

1. Primit të shkruar me të cilin do të kuptojme gjithë shumat e primeve të kontratave të sigurimit të shkruara gjatë vitit financiar, pavarësisht faktit që ky prim i përket apo pjesërisht vitit financiar aponjë të mëvonshmi.

2. Primi i arkëtuar me të cilin do të kuptojmë shumën e primit të arkëtuar nga shoqëria e sigurimit.

3. Dëmet e raportuara me të cilën do të kuptojmë dëmet që janë raportuar prane shoqërisë, për të cilat është bërë pagesa dhe një vlerësim paraprak, i përafërt nga vetë shoqëria, mbi masën e mundëshme të pagesës së këtij dëmi.

4. Dëme të paguara me të cilën do të kuptojmë pagesat e bëra nga shoqëria në lidhje me dëmshpërblimet Në këtë shumë do të pasqyrohen neto d.m.th. nuk do të përfshihen shpenzime të tjera që lidhen me dëmet si psh. trajtim dëmi, ekspertizë etj.

5. Kolona “*Deme pezull*” këtu regjistrohen dëmet që janë raportuar prane shoqërisë për të cilat është bërë një vlerësim paraprak, i përafërt nga vetë shoqëria mbi masën e mundëshme të pagesës së këtij dëmi pavarësisht nëse nje pjesë e tyre i takon të përballohet nga risiguruesi.

6. Kolona “*Pjesa e risiguruesit ne deme*”. Ketu shenohet pjesa qe i perket risiguruesit ne demet e raportuara.

Shoqëria për efekt të një raportimi sa më të saktë është e lejuar që Brenda grupeve të sigurimit të përfshijë rreshta të tjerë n.q.s. policat që ajo ka lëshuar nuk e gjejne veten saktësisht në nendarjet e llojeve të sigurimit të kësaj pasqyre. Në këtë rast kjo do të shoqërohet me sqarimet përkarëse. Pasqyrat M-1P, M-1D, M-5P dhe M-5D do të raportohet në Autoritetin Mbiqyres te Sigurimeve çdo muaj dhe do të paraqiten jo vetëm mujore por dhe progresive.

Gjithashtu shoqëritë për grupin 10 “*Përgjegjësi civile ndaj palëve të treta*” do të plotësojnë tabelat M-2, M-3, dhe M-4.

II. Pasqyra e shpenzimeve të marrjes në sigurim

Shpenzimet e marrjes në sigurim kanë të bëjnë me shpenzimet që vijnë si rezultat i lidhjeve të kontratave të sigurimit. Ato do të përfshijnë njëkohësisht si kostot direkte të tilla si komisionet e marrjes në sigurim të përfituara nga ndërmjetësit (kolona e parë e formularit), apo kosto të tilla që kanë të bëjnë me reklamat dhe fushatat publicitare apo dhe shpenzimet administrative të lidhura me procesin e lëshimit të policave.

Shpenzimet e marrjes në sigurim do të përfshijnë komisionet e ripërtëritjes së kontratave të sigurimit

Është e rëndësishme të kuptohet që në kostot e marrjes në sigurim janë jo ato që janë paguar aktualisht gjatë vitit financiar por ato që i takojnë (që janë në ngarkim të)këtij viti financiar (kolona e katërt e formularit). Është gjithashtu e rëndësishme të merret në konsideratë dhe çdo ndryshim i kostove eventuale të marrjes në sigurim të mëpardhëm (kolona e tretë e formularit).

Ndarja e këtyre kostove sipas llojit të sigurimit duhet të bëhet kontratë më kontratë. Megjithatë për kostot e marrjes në sigurim për të cilat nuk mund të bëhet një ndarje direkte vetë shoqëria e sigurimit mund të përcaktojë një mënyrë të ndarjes së tyre.

Kjo pasqyrë depozitohet në KMS bashkëlidhur bilancit vjetor të shoqërisë.

II. Llogaritja e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese dhe elementët që përfshihen në të.

Kjo llogaritet konform vendimit të Keshillit të Ministrave “ Per Llogaritjen e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për shoqëritë e sigurimit të jetës dhe jojetës”.

Ajo llogaritet veç për aktivitetin e Jo-jetës dhe veç për atë të Jetës.

Megjithatë rreziqet aksesore të aktivitetit të jetës si rreziqet e dëmtimeve trupore që përfshijnë paaftësinë për punë , vdekjen aksidentale apoinvaliditetin e rrjedhur nga aksidenti apo sëmundja mund të përfshihen në llogaritjen e nivelit të kërkuar të aftësisë paguesetë aktivitetit të dëmeve.

Kjo pasqyrë depozitohet në KMS bashkëlidhur bilancit vjetor të shoqërisë.

III. Pasqyra e shpenzimeve të përgjithshme administrative.

Kjo pasqyrë plotësohet sipas zërave të përcaktuar në këtë pasqyrë. Megjithatë shoqëritë për shpenzime të tjera të përgjithshme të përmendura në këtë pasqyrë mund të shtojnë zëra të tjerë duke ruajtur klasifikimin në grupe. Në raste të tilla shoqëria e sigurimit duhet të bëjë dhe shpjegimet përkatëse.

Kjo pasqyrë depozitohet në KMS bashkëlidhur bilancit vjetor të shoqërisë.

Elementët që përfshihen në nivelin e kërkuar të aftësisë paguese

I. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për shoqëritë e sigurimit që ushtron veprimtari sigurimi në klasat e jo – jetës

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese është vlera me e madhe e përftuar nga llogaritjet me metodën me baze primet dhe metodën me baze demet si me poshtë:

Llogaritja me baze primet

a = (+) Te ardhurat nga primet e sigurimit të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit në vitin e fundit ushtrimor

(+) Te ardhurat nga primet e sigurimit të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim në vitin e fundit ushtrimor

(-) Taksat dhe tatimet që i zbriten (debitojnë) te ardhurat nga primet e sigurimit të dëmeve (Jo- Jetës)

a1 = Pjesa e shumës “a” që nuk e tejkalon vlerën e 1 miliard leke.

a2 = Pjesa e shumës “a” mbi 1 miliard Leke (a > 1 miliard)

b = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e të ardhurave, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës në mes të rreziqeve aktuale dhe rrezikut të marrë në konsideratë në llogaritje.

b1 = Koeficienti i pasigurisë duke marrë për baze shumën “a1” ka vlerën 0.18

b2 = Koeficienti i pasigurisë i llogaritur duke marrë për baze shumën “a2” ka vlerën 0.16

Raporti i risigurimit:
$$c = \frac{\text{Demet (përgjegjesite) e mbajtura \{pa pjesën e risigurimeve\}}}{\text{Demet (përgjegjesite) e mbajtura dhe ato të kaluara në risigurim}}$$

Demet (përgjegjesite) të mbajtura dhe të kaluara në risigurim: Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shumën e shtesave në provigjone teknike të dëmeve, pa zbritur shumën e dëmeve dhe shtesave të provigjoneve teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Demet (përgjegjesite) të mbajtura {pa pjesën e risigurimeve}: Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në

risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave ne provigjoneve teknike te demeve, duke zbritur shumat e demeve dhe shtesave ne rezerva teknike qe i takojne pjeses se risiguruesit.

Nese $c < 0.50$, per efekt llogaritjeje do te merret vlere prej 0.50.

Vlera sipas llogaritjes se pare : $(a_1 \times b_1 + a_2 \times b_2) \times c$

Llogaritja me baze demet:

Shuma e pageses se demeve qe lidhen me veprimet e drejteperdrejta te sigurimeve
 $a = (+)$ dhe te atyre qe lidhen me marrjen ne risigurim te tre apo shtate vitet e fundit, duke zbritur pjesen e demeve (pergjegjesive) te kaluara ne risigurim.

$(+)$ Rezervat per demet ne fuqi (te pazgjidhura) deri ne fund te periudhes mesatare.

$(-)$ Rezervat per demet ne fuqi (te pazgjidhura) ne fillim te periudhes mesatare.

$b = a/3$ ose $b = a/7$ ne varesi te periudhes mesatare perkatesisht tre dhe shtate vite

Periudha mesatare eshte zakonisht **tre vjet**, por nese me shume se 60% e te ardhurave nga primet e nje aktiviteti sigurimesh bashkerisht ose te ndara rezultojne nga kontrata sigurimi qe lidhen me rrezikun e demeve te kreditit, ngricave, akullit, stuhive, termetit, periudha mesatare do te jete **shtate vjet**.

$b_1 =$ Pjesa e shumes “b” qe nuk i kalon 750 Milion leke.

$b_2 =$ Pjesa e shumes “b” qe e kalon shumen e 750 Milion leke.

$c =$ **Koeficienti i pasigurise per llogaritjen e demeve**, i cili eshte vlere maksimale e pritshme e differences midis rrezikut aktual dhe te rrezikut te marre ne konsiderate per llogaritjet.

$c_1 =$ Koeficienti i pasigurise i llogaritur duke marre per baze shumen “ b_1 ” ka vleren 0.26.

$c_2 =$ Koeficienti i pasigurise i llogaritur duke marre per baze shumen “ b_2 ” ka vleren 0.23.

Raporti i risigurimit $d = \frac{\text{Demet (pergjegjesite) e mbajtura \{pa pjesen e risigurimeve\}}}{\text{Demet (pergjegjesite) e mbajtura dhe ato te kaluara ne risigurim}}$

Nese $d < 0.50$, vlere qe do te merret ne konsiderate per efekt llogaritjeje eshte 0.50

Vlera sipas llogaritjes se dyte : $(b_1 \times c_1 + b_2 \times c_2) \times d$

II. Niveli i kerkuar i aftesise paguese per shoqerine e sigurimit qe ushtron veprimtari sigurimi ne klasat e jetes

1. Percaktimi i nivelit te kerkuar te aftesise paguese per rreziket e sigurimit te jetes qe nuk lidhen me fondet e investimeve ,

Niveli i kerkuar i aftesise paguese per rreziket te cilat i perkasin klasave te sigurimit te jetes, te ndryshme nga Klasa 21 e nenit 7 te Ligjit 9267 “ Per veprimtarine e sigurimit, te risigurimit dhe ndermjetesimit ne sigurime dhe risigurime “ date 29.07.2004 “Sigurim jete i lidhur me fonde te investimeve”, eshte shuma e dy rezultateve qe perftohen nga llogaritjet me metoden me baze primet dhe metoden me baze demet si me poshte:

Llogaritja e pare

(Per kontratat e sigurimit te jetes te ndryshme nga ato qe kane te bejne me fondet e investimit)

$a =$ Shuma e provigjoneve matematike per veprimtarite e veta dhe ato te marra ne risigurim, pa zbritur provigjoneve matematike qe i perkasin pjeses se ceduar ne risigurim.

$b =$ Shuma e provigjoneve matematike per veprimtarite e veta dhe ato te marra ne risigurim, pasi zbriten provigjoneve matematike qe i perkasin pjeses se ceduar ne risigurim.

Raporti i risigurimit: $c = b : a$

Ne rast se ky raport eshte me i vogel se 0.85, per efekt llogaritjesh do te merret ne konsiderate raporti ($c = 0.85$)

$d =$ **Koeficienti i pasigurise per llogaritjen e perfitimit nga investimet**, i cili eshte vlere maksimale e differences midis llogaritjeve dhe perfitimit aktual ne investime, kjo vlere eshte e barabarte me 0.04.

Vlera sipas llogaritjes se pare : $a \times c \times d$

Llogaritja e dyte:

$a_1 =$ Totali jo negativ, vlere totale e kapitalit te rrezikuar per kontratat individuale te sigurimit te jetes (duke mos zbritur vleren e kapitalit te rrezikuar qe i perket pjeses se dhene ne

risigurim), te cilit i zbritet totali i vleres se kapitalit te rrezikuar qe lidhet me kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter (maksimumi 5 vjet).

- a2 = Totali jo negativ, i vleres se kapitalit te rrezikuar qe lidhet me kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter, per nje periudhe mbi tre vjet, por jo me shume se pese vjet (qe nuk i eshte zbritur pjesa e vleres se kapitalit te rrezikuar qe i takon pjeses ne risigurim)
- a3 = Totali jo negativ, total i shumave te kapitaleve te rrezikuara per kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter qe nuk e kalojne periudhen prej tre vjetesh, (duke mos zbritur vleren e kapitalit te rrezikuar qe i perket pjeses se kaluar ne risigurim)
- b1 = Totali jo negativ, vlere neto e kapitalit te rrezikuar per kontratat individuale te sigurimit te jetes (duke zbritur pjesen e vleres se kapitalit te rrezikuar qe i takon pjeses se dhene ne risigurim), te cilit i zbritet totali i vleres neto te kapitalit te rrezikuar per kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter (maksimumi 5 vjet).
- b2 = Totali jo negativ, vlere neto e kapitalit te rrezikuar per kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter dhe kontrata e sigurimit te jetes, me nje periudhe mbi tre vjet, por jo me shume se 5 vjet (duke zbritur pjesen e vleres se kapitalit te rrezikuar qe i perket pjeses se dhene ne risigurim).
- b3 = Totali jo negativ, vlere neto e kapitalit te rrezikuar qe lidhet me kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter, per nje periudhe qe nuk i kalon tre vjet (duke zbritur vleren e kapitalit te rrezikuar qe i perket pjeses se kaluar ne risigurim).

Vlera e kapitalit te rrezikuar: Shuma e sigurimit qe duhet te paguaje shoqeria e sigurimit, ne rast vdekje te ndodhur ne kohen e percaktimit te kerkesave per nivelin e kerkuar te marzhit te aftesise paguese, e reduktuar nga shuma e provigjoneve matematike te krijuara deri ne ate date ne lidhje me sigurimin e dhene. (Kur llogaritet niveli i kerkuar i aftesise paguese, nuk mund te merret ne konsiderate vlere negative e kapitalit te rrezikuar).

Raporti i risigurimit:
$$c = \frac{(b_1 + b_2 + b_3)}{(a_1 + a_2 + a_3)}$$

Nese nje raport i tille eshte me i vogel se 0.50, vlere qe do te merret ne konsiderate per efekt llogaritjeje do te jete 0.50.

- d1 = Koeficienti i pasigurise se rrezikut te vdekjes per kontratat e sigurimit te jetes, me perjashtim te kontratave te sigurimit te jetes me afat te shkurter (maksimumi 5 vjet). Vlere e tij eshte 0.003.
- d2 = Koeficienti i pasigurise per rastet e vdekjes ne lidhje me kontratat e sigurimit te jetes me afat me te gjate se tre vjet, por jo me te gjate se pese vjet. Vlere e tij eshte 0.0015.
- d3 = Koeficienti i pasigurise per rrezikun e vdekjes per kontratat e sigurimit te jetes me afat te shkurter, afati i te cilave nuk i kalon tre vjet. Vlere e tij eshte 0.001.

$$e_1 = a_1 \times c \times d_1$$

$$e_2 = a_2 \times c \times d_2$$

$$e_3 = a_3 \times c \times d_3$$

$$\text{Vlera sipas llogaritjes se dyte} = e_1 + e_2 + e_3$$

1. Niveli i kerkuar i aftesise paguese per rreziqet e sigurimit te jo – jetes qe lidhen me kontratat e sigurimit te jetes

Te ardhurat nga primet e sigurimit te realizuara ne veprimtarite e drejteperdrejta te sigurimit te demeve (Jo- Jetes) te lidhura me kontratat e sigurimit te jetes ne vitin e fundit ushtrimor.

(+) Te ardhurat nga primet e sigurimit te realizuara ne veprimtarite e marjes ne risigurim per kontratat e sigurimit te demeve qe lidhen me kontratat e sigurimit te jetes

(-) Taksat dhe tatimet qe debitojne pjesen e primeve qe lidhet me rreziqet e sigurimit te demeve (Jo- Jetes) te lidhura me kontratat e sigurimit te jetes.

a1 = Pjesa e shumes “a” qe nuk e tejkalon vlefte e 1 miliard leke.

a2 = Pjesa e shumes “a” mbi 1 miliard Leke (a > 1 miliard)

b = Koeficienti i pasigurise per llogaritjen e te ardhurave, i cili eshte vlera maksimale e pritshme e differences ne mes te rreziqeve aktuale dhe rrezikut te marre ne konsiderate ne llogaritje.

b1 = Koeficienti i pasigurise duke marre per baze shumen “a1” ka vleren 0.18

b2 = Koeficienti i pasigurise i llogaritur duke marre per baze shumen “a2” ka vleren 0.16

$$\text{Raporti i risigurimit } c = \frac{\text{Demet (pergjegjesite) e mbajtura \{pa pjesen e risigurimeve\}}}{\text{Demet (pergjegjesite) e mbajtura dhe ato te kaluara ne risigurim}}$$

Demet (pergjegjesite) te mbajtura dhe te kaluara ne risigurim: Shuma e pagesave te demeve qe rrjedhin nga veprimtarite e drejtperdrejta te sigurimeve dhe nga veprimtarite e marrjes ne risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave ne provigjonet teknike te demeve, pa zbritur shumat e demeve dhe shtesave te provigjoneve teknike qe i takojne pjeses se risiguruesit.

Demet (pergjegjesite) te mbajtura {pa pjesen e risigurimeve}: Shuma e pagesave te demeve qe rrjedhin nga veprimtarite drejtperdrejta te sigurimeve dhe nga veprimtarite e marrjes ne risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave ne provigjonet teknike te demeve, duke zbritur shumat e demeve dhe shtesave ne rezerva teknike qe i takojne pjeses se risiguruesit.

Nese $c < 0.50$, per efekt llogaritjeje do te merret vlera prej 0.50.

Niveli i kerkuar i aftesise paguese per kontratat e sigurimit te jojetes qe lidhen me kontratat e sigurimit te jetes: $(a_1 \times b_1 + a_2 \times b_2) \times c$

2. Niveli i kerkuar i aftesise paguese per kontratat e sigurimit te jetes te lidhura me fondet e investimeve

Niveli i kerkuar i aftesise paguese per rreziqet e sigurimit te jetes te lidhura me fonde te investimit, eshte shuma e dy rezultateve qe dalin nga llogaritja e pare dhe llogaritja e dyte si me poshte vijon:

Llogaritja I

a1 = Totali i provigjoneve matematike per veprimtarite e veta dhe ato qe lidhen me marrjen ne risigurim, pa zbritur provigjonet qe i perkasin pjeses se dhene ne risigurim, ku rreziku i investimeve eshte marre persiper nga siguruesi.

a2 = Totali i provigjoneve matematike per veprimtarite e veta dhe veprimtarite e marrjes ne risigurim, pa zbritur provigjonet qe i perkasin pjeses se dhene ne risigurim, ku rreziku i investimeve nuk eshte marre persiper nga siguruesi, kur periudha e transaksioneve i kalon pese vjet, dhe shuma e shpenzimeve administrative eshte fiksuar per me shume se pese vjet.

b1 = Totali i provigjoneve matematike per veprimtarite e veta veprimtarite e marrjes ne risigurim, pas zbritjes se provigjoneve qe i takojne pjeses se dhene ne risigurim, ku rreziku i investimeve eshte marre nga siguruesi.

b2 = Totali i provigjoneve matematike per veprimtarite e veta dhe veprimtarite ne lidhje me risigurimet, pas zbritjes se rezervave qe i takojne pjeses se dhene ne risigurim, ku rreziku nuk eshte marre nga siguruesi, dhe periudha e transaksionit eshte me e gjate se pese vjet, dhe kur shuma e shpenzimeve administrative eshte percaktuar per me shume se pese vjet.

$$\text{Raporti i risigurimit: } c = (b_1 + b_2) : (a_1 + a_2)$$

Nese ky raport eshte me i vogel se 0.85, raporti i risigurimit qe do te merret ne konsiderate do te jete 0.85.

d1, d2 = Koeficienti i pasigurise per llogaritjen e perfitimit nga investimet, i cili eshte vlera maksimale e pritshme e differences midis interesit te llogaritur dhe atij aktual te investimeve. Vlerat e tyre jane: d1 = 0.04; d2 = 0.01;

$$\text{Vlera sipas llogaritjes se pare : } (a_1 \times c \times d_1) + (a_2 \times c \times d_2)$$

Llogaritja II

Kjo do te llogaritet vetem per ato kontrata sigurimi ku siguruesi merr persiper rrezikun e vdekjes.

a. Totali jo negativ, totali i vleres se kapitalit te rrezikuar per kontratat e sigurimit te lidhura (te ciles nuk i zbritet pjesa e kapitalit te rrezikuar qe i perket pjese se dhene ne risigurim)

b. Totali jo negativ, vlera neto e kapitalit te rrezikuar per kontratat e sigurimit te lidhura (te ciles i zbritet pjesa e kapitalit te rrezikuar qe i perket pjeses se dhene ne risigurim).

Raporti i risigurimit: $c = b : a$

Nese raporti i risigurimit eshte me i vogel se 0.50, per efekt llogaritjeje do te merret per baze ne vleren 0.50.

$d =$ *Koeficienti i pasigurise ne rrezikun e vdekjes per kontratat e sigurimit te jetes*, me perjashtim te kontratave te sigurimit te jetes me afat te shkurter(maksimumi pese vjet). Ky koeficient ka vleren 0.003.

Vlera sipas llogaritjes se dyte : $a \times c \times d$

Totali i nivelit te kerkuar te aftesise paguese per aktivitetin e sigurimit te jetes =

Niveli i kerkuar i aftesise paguese per rreziqet e sigurimit te jetes (I)

+ Niveli i kerkuar i aftesise paguese per kontratat e sigurimit te jojetes qe lidhen me kontratat e sigurimit te jetes (II)

+ Niveli i kerkuar i aftesise paguese per kontratat e sigurimit te jetes qe lidhen me fondet e investimeve (III).

2. Elementet qe perfshihen ne marzhin e aftesise paguese

Marzhi i aftesise paguese i korrespondon aktiveve te shoqerise se sigurimit, te lira nga cdo pergjegjesi e detyrim i parashikuar, duke zbritue elementet e patrupezuar. Ne vecanti, elementet qe perfshihen ne te jane:

A.

1. Kapitali aksioner i paguar (derdhur)
2. Rezervat qe nuk u korrespondojne pergjegjesive te marrjes ne sigurim:
 - Rezerva ligjore
 - Rezerva te lira
3. Rezerva e sigurise, qe nuk i perket drejtpersedrejti kontratave te sigurimit ne fuqi ose atyre qe kane qene ne fuqi
4. Fitime te mbartura
 - Te mbartura nga vitet e mepareshme
 - Fitime te pashperndara per vitin ushtrimor
5. Me kerkesen e shoqerise se sigurimit dhe paraqitjen pret saj te provave te mjaftueshme, rezervat (plusvlerat) e fshehura qe rrjedhin nga nenvleresimi i aktiveve, per aq sa keto rezerva (plusvlera) te fshehura nuk kane natyre jo te zakonshme.
6. Vlera e aktiveve te qendrueshme te patrupezuara sipas bilancit

Totali A = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 - 6

B.

1. Rezerva qe rezultojne nga rivleresimi i aktiveve

Totali B

Totali = Totali A + Totali B

	AKTIVI	Periodha mëparshme	Periodha ushtrimore
A	<i>Kapitali i nënshkruar i papaguar</i>		
B	<i>Aktive të trupëzuara</i>		
	1 Shpenzime të nisjes dhe të zgjerimit		
	2 Fondi tregtar		
	3 Aktive të tjera të qëndrueshme të pa trupëzuara		
	4 Amortizimi (-)		
C	<i>Investime</i>		
I	<i>Toka dhe ndërtime</i>		
II	<i>Investime në sipërmarrje me interesa pjesëmarrëse</i>		
	1 Aksione të lidhura me sipërmarrje (filiale jashtë territorit)		
	2 Interesa pjesëmarrëse		
	3 Të tjera		
III	<i>Investime të tjera financiare</i>		
	1 Letra me vlerë		
	2 Letra me vlerë të emetuara dhe të garantuara nga shteti		
	3 Aksione dhe letra me vlerë të ngjashme me to		
	4 Obligacione (Letra me vlerë të garancisë ose borxhit publik)		
	5 Aksione dhe pjesëmarrje të përbashkëta (ortakëri)		
	6 Hua të garantuara me hipoteka		
	7 Huatë tjera		
	8 Depozita në institucione të tjera krediti		
	9 Të tjera		
IV	<i>Depozita në shoqëri ceduese</i>		
D	<i>Invest. të kryera për mirëmbajtësit e polic. sig. jetës që mbajnë riskun e invest.</i>		
E	<i>Pjesa e provigjionit teknik të risiguruesit</i>		
	1 Provigjione për primin e pafitur		
	2 Provigjione për sigurime jetës		
	3 Provigjione për dëme pezull		
	4 Provigjione për bonuse e rabate		
	5 Të tjera provigjione teknike		
	6 Provigj. tek. për polic. sig. jetës kur risku i invest. buron nga policmbajtësit		
F	<i>Debitorët</i>		
I	<i>Debitorë që rrjedhin nga veprimtaria direkte e sigurimit</i>		
	1 Polic-mbajtësit		
	2 Ndërmjetësit		
II	<i>Debitorë që rrjedhin nga veprimtaria indirekte e risigurimit</i>		
III	<i>Debitorë të tjerë</i>		
G	<i>Aktive të tjera</i>		
I	<i>Aktive të qëndrueshme të trupëzuara</i>		
II	<i>Gjendje inventari</i>		
III	<i>Mjete monetare :</i>		
	1 Në bankë		
	2 Në arkë		
	3 Aksione të vetat		
	4 Aktive të tjera		
H	<i>Parapagime dhe të ardhura të llogaritura</i>		
	1 Shpenz. të marrjes në sigurim për sig. e jetës (të shtrira në vitet e ardhsh.)		
	2 Parapagime të tjera		
	3 Të tjera parapagime dhe të ardhura të llogaritura		
	TOTALI I AKTIVIT		
I	<i>Llogari jashtë bilancit</i>		
	TOTALI		

	PASIVI	Periudha mëparshme	Periudha ushtrimore
A	<i>Kapitali dhe rezervat</i>		
	I Kapitali i nënshkruar (themeltar ose individual)		
	II Prime të lidhura me kapitalin		
	III rezerva rivlerësimi të kapitalit (+/-)		
	IV Rezervat		
	V Fime ose humbje të mbartura (+/-)		
	VI Fitimi ose humbja e vitit financiar (+/-)		
B	<i>Detyrime të varura</i>		
C	<i>Provgjone teknike</i>		
	I Provgjone për primin e pafitur (dhe riskun e paskaduar)		
	II Provgjone për sigurimin e jetës		
	III Provgjone për dëmet pezull		
	IV Provgjone për bonuset dhe rabatet		
	V Provgjone barazimi		
	VI Të tjera provgjone teknike		
D	<i>Provgj. për policat e sig. jetës kur risku i investimit buron nga policmbajtësit</i>		
E	<i>Provgjone për shpenzime dhe rrisqe të tjera</i>		
	I Provgjone për pensione dhe përgjegjësi të ngjashme		
	II Provgjone për taksa		
	III Të tjera provgjone		
F	<i>Depozita të marra nga risiguruesi</i>		
G	<i>Kreditorët</i>		
	I kreditorë që rrjedhin direkt nga veprimtaria siguruese		
	1 shuma të vetë policmbajtësve, sipas kontratave të lidhura		
	2 Të tjerë kreditorë që rrjedhin nga veprimtaria direkte e sigurimeve		
	II Kreditorë që rrjedhin nga veprimtaria risigurimeve		
	III Hua të varur, të veçantanga hua të kthyeshme		
	IV Shumat që detyrohen për institucionet e kreditit		
	V Kreditorë të tjerë, përfshirëshe taksat dhe sigurimet shoqërore		
H	<i>Të ardhura të marra dhe të ose të regjistruara avancë</i>		
F	<i>Pasive të tjera</i>		
	1 Diferenca konvertimi pasive		
	2 Të tjera		
	TOTALI I PASIVIT		
I	<i>Llogari jashtë bilancit</i>		
	TOTALI		

Ky formular është i vlefshëm për bilancin tremujor, e depozitohet në KMS brënda datës 30 të muajit pasardhës

**LLOGARIA FITIME DHE HUMBJE
VETEM PER SIGURIMIN E DEMEVE**

Ne mije leke

		Viti meparshem	Viti ushtrimor
I	Shpenzime neto per deme te paguara		
	1 Totali i demeve te paguara		
	2 Deme te paguara nga risiguruesit (-)		
	3 Ndryshim ne rezervat per demet pezull (+/-)		
	4 Ndryshim ne rezervat per demet pezull nga risigurimi (+/-)		
V	Ndryshimi ne rezerva te tjera teknike (+/-)		
VI	Shpenzime neto per bonuse dhe zbritje		
VII	Shpenzime operative te veprimtarise		
	a Shpenzime te marrjes ne sigurim		
	b Ndryshim ne shpenzimet e marrjes ne sigurim te parapaguara		
	c Shpenzime te tjera operative		
	1. Shpenzime per personelin		
	Pagat		
	Trajtime e shperblime te tjera		
	Sigurime shoqerore e te ngjashme		
	2. Furnizime e sherbime nga te trete		
	3. Tatime taksa e te tjera te ngjashme		
	4. Amortizimi i aktiveve qe perdoren ne veprat e sigurimit		
	5. Shpenzime te tjera operative		
V	Shpenzime per investime		
	1 Kostoja e investimeve		
	1.1 Amortizimi i aktiveve qe nuk perdoren direkt ne aktivitetin e sigurimit		
	1.2 Interesa dhe shpenzime te tjera per investime		
	2 Humbje nga investimet		
VI	Shpenzime te tjera neto per sigurimet		
	1 Shpenzime per parandalimin e demeve		
	2 Shpenzime te tjera neto te sigurimit		
VII	SHPENZIME GJITHSEJ TE SHFRYTEZIMIT		
	GJITHSEJ SHPENZIME TE SHFRYTEZIMIT		
	REZULTATI NGA VEPRIMTARIA E SIGURIMIT		
VIII	SHPENZIME TE JASHTEZAKONSHME		
	REZULTATI I JASHTEZAKONSHME		
	FITIMI PARA TATIMIT		
	TATIMI MBI FITIMIN		
	FITIMI PAS TATIMNIT		

Ky formular raportohet se bashku me bilancin 3 mujor, brenda dates 30 te muajit pasardhes.

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, firma)

**LLOGARIA FITIME DHE HUMBJE
VETEM PER SIGURIMIN E DEMEVE**

		<i>Ne mije leke</i>	
		Viti meparshem	Viti ushttrimor
I	<i>Te ardhura neto nga primi I sigurimit</i>		
	1 Prime te sigurimit bruto		
	2 Prime te risigurimit (-)		
	3 Ndryshim ne rezerva per primet bruto (+/-)		
	4 Ndryshimi ne rezervat per prime te risigurimit (+/-)		
II	<i>Te ardhura nga investimet</i>		
	1 Letra me vlere		
	2 Aksione dhe pjesemarrje te tjera me afat te gjate zoterimi		
	3 Kredi te dhena kundrejt hipotekave		
	4 Pasuri te paluajtshme		
	5 Te ardhura nga interesat		
	6 Te ardhura te tjera nga investimet		
III	<i>Te ardhura te tjera neto nga aktiviteti I sigurimeve</i>		
IV	<i>Te ardhura te tjera</i>		
	a Shitje e sherbime		
	b Subvencione te shfrytezimit		
	c Prodhim i aktiveve te qendrueshme (ne ekonomi)		
	d Shitje aktive te qendrueshme		
	e Rimarje aktive te qendrueshme		
	f Rimarje amortizime e provigjone		
	g Te tjera		
	TOTALI I SHIFRES NETO TE AFARIZMIT		
	REZULTATI NGA VEPRIMTARIA E SIGURIMIT (Humbja)		
	TE ARDHURA TE JASHTEZAKONSHME		
	REZULTATI I JASHTEZAKONSHEM (Humbja)		
	REZULTATI I BILANCIT (Humbja)		

Ky formular raportohet se bashku me bilancin 3 mujor, brenda dates 30 te muajit pasardhes.

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, firma)

	AKTIVI	Periudha mëparshme	Periudha ushtrimore
A	<i>Kapitali i nënshkruar i papaguar</i>		
B	<i>Aktive të trupëzuara</i>		
	1 Shpenzime të nisjes dhe të zgjerimit		
	2 Fondi tregtar		
	3 Aktive të tjera të qëndrueshme të pa trupëzuara		
	4 Amortizimi (-)		
C	<i>Investime</i>		
I	<i>Toka dhe ndërtime</i>		
II	<i>Investime në sipërmarrje me interesa pjesmarrëse</i>		
	1 Aksione të lidhura me sipërmarrje (filiale jashtë territorit)		
	2 Interesa pjesmarrëse		
	3 Të tjera		
III	<i>Investime të tjera financiare</i>		
	1 Letra me vlerë		
	2 Letra me vlerë të emetuara dhe të garantuara nga shteti		
	3 Aksione dhe letra me vlerë të ngjashme me to		
	4 Obligacione (Letra me vlerë të garancisë ose borxhit publik)		
	5 Aksione dhe pjesmarrje të përbashkëta (ortakëri)		
	6 Hua të garantuara me hipoteka		
	7 Huatë tjera		
	8 Depozita në institucione të tjera krediti		
	9 Të tjera		
IV	<i>Depozita në shoqëri ceduese</i>		
D	<i>Invest. të kryera për mirëmbajtësit e polic. sig. jetës që mbajnë rrishtun e invest.</i>		
E	<i>Pjesa e provigjionit teknik të risiguruesit</i>		
	1 Provigjione për primin e pafutur		
	2 Provigjione për sigurim të jetës		
	3 Provigjione për dëme pezull		
	4 Provigjione për bonuse e rabate		
	5 Të tjera provigjione teknike		
	6 Provigj. tek. për polic. sig. jetës kur rrishtu i invest. buron nga policmbajtësit		
F	<i>Debitorët</i>		
I	<i>Debitorë që rrjedhin nga veprimtaria direkte e sigurimit</i>		
	1 Polic-mbajtësit		
	2 Ndërmjetësit		
II	<i>Debitorë që rrjedhin nga veprimtaria indirekte e risigurimit</i>		
III	<i>Debitorë të tjerë</i>		
G	<i>Aktive të tjera</i>		
I	<i>Aktive të qëndrueshme të trupëzuara</i>		
II	<i>Gjendje inventari</i>		
III	<i>Mjete monetare :</i>		
	1 Në bankë		
	2 Në arkë		
	3 Aksione të vetat		
	4 Aktive të tjera		
H	<i>Parapagime dhe të ardhura të llogaritura</i>		
	1 Shpenz. të marrjes në sigurim për sig. e jetës (të shtrira në vitet e ardhsh.)		
	2 Parapagime të tjera		
	3 Të tjera parapagime dhe të ardhura të llogaritura		
	TOTALI I AKTIVIT		
I	<i>Llogari jashtë bilancit</i>		
	TOTALI		

	PASIVI	Periudha mëparshme	Periudha ushtrimore
A	<i>Kapitali dhe rezervat</i>		
	I Kapitali i nënshkruar (themeltar ose individual)		
	II Prime të lidhura me kapitalin		
	III rezervat rivlerësimi të kapitalit (+/-)		
	IV Rezervat		
	V Fime ose humbje të mbartura (+/-)		
	VI Fitimi ose humbja e vitit financiar (+/-)		
B	<i>Detyrime të varura</i>		
C	<i>Provgjone teknike</i>		
	I Provgjone për primin e pafitur (dhe riskun e paskaduar)		
	II Provgjone për sigurimin e jetës		
	III Provgjone për dëmet pezull		
	IV Provgjone për bonuset dhe rabatet		
	V Provgjone barazimi		
	VI Të tjera provgjone teknike		
D	<i>Provgj. për policat e sig. jetës kur risku i investimit buron nga policmbajtësit</i>		
E	<i>Provgjone për shpenzime dhe risqe të tjera</i>		
	I Provgjone për pensione dhe përgjegjësi të ngjashme		
	II Provgjone për taksa		
	III Të tjera provgjone		
F	<i>Depozita të marra nga risiguruesi</i>		
G	<i>Kreditorët</i>		
	I kreditorë që rrjedhin direkt nga veprimtaria siguruese		
	1 Shuma të vetë policmbajtësve, sipas kontratave të lidhura		
	2 Të tjerë kreditorë që rrjedhin nga veprimtaria direkte e sigurimeve		
	II Kreditorë që rrjedhin nga veprimtaria risigurimeve		
	III Hua të varur, të veçantanga hua të kthyeshme		
	IV Shumat që detyrohen për institucionet e kreditit		
	V Kreditorë të tjerë, përfshirëeshe taksat dhe sigurimet shoqërore		
H	<i>Të ardhura të marra dhe të ose të regjistruara avancë</i>		
F	<i>Pasive të tjera</i>		
	1 Diferenca konvertimi pasive		
	2 Të tjera		
	TOTALI I PASIVIT		
I	<i>Llogari jashtë bilancit</i>		
	TOTALI		

Ky formular është i vlefshëm për bilancin vjetor, e depozitohet brenda datës 31 Mars të vitit pasardhës

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, firma dhe vula e shoqërise)

Emri i shoqërisë _____

Shpenzime të përgjithshme

Viti financiar _____

Veprimtaria e jo - jetës Kategoritë e shpenzimeve	SHUMA
1 Komisione të paguara	
a) Komisione të përfuturit	
2 Shpenzime personeli	
a) Pagat	
b) Sigurimet shoqërore	
c) Shpërblime të drejtuesve	
d) Shpërblime të punonjësve	
e) Shpenzime të tjera personeli	
3 Taksa dhe gjoba	
a) Taksa regjistrimi	
b) taksa shërbimi	
c) Kuota për KMS	
d) Gjoba të vendosura nga organet tatimore , KMS	
e) Taksa dhe gjoba të tjera	
4 Punime dhe shërbime nga të tretët	
a) Qera dhe të tjera si to	
b) Mirëmbajtje dhe riparime të kryera nga të tretët	
c) Punime të jashtme	
d) Pajisje dhe orëdi me vlerë të ulët	
e) Komisione të paguara për ndërmjetësime	
f) Prime sigurimi	
5 Shpenzime transporti dhe udhëtimi	
a) Shpenzime transporti të personelit	
b) Shpenzime udhëtimi	
c) Shpenzime transporti të ndryshme (pajisje, arshivë, etj.)	
6 Shpenzime të tjera administrative	
a) Publicitet	
b) Reklamë	
c) Pajisje zyre (të ndryshme nga ato të inventarit)	
e) Shpenzime ligjore	
f) Shpenzime anëtarësimi në organizata të ndryshme	
g) Shpenzime të mbledhjeve të Këshillit Mbikëqyres dhe Aksionereve	
h) Subvencione dhe sponsorizime	
i) Të tjera	
7 Shuma të caktuara për amortizimin për vitin financiar (përfshirë amortizimin e ndërtesave dhe provigjone (përfshirë provigjonet teknike)	
a) amortizimi i mjeteve fikse	
b) provigjone për borxhet e keqja	
T O T A L I	

DREJTORI I PËRGJITHSHËM

(Emri, mbiemri, firma dhe vula) _____

Shoqëria e sigurimit
Shpenzimet e marrjes në sigurim
Viti financiar _____

	Aktiviteti i dëmeve	Në lekë		
		Komisione të paguara	Shpenzime të tjera të paguara	Shpenzimet e marrjes në sigurim
				Shpenzime që i përketin viti financiar korent
1	Aksidentet			
2	Sëmundjet			
3	Mjete tokësore			
	Mjete tokësore: vjedhje			
	Mjete tokësore : rrisqe të tjera			
4	Mjete lëvizëse mbi shina			
5	Avionet			
6	Anijet			
7	Mallra gjatë transportit			
8	Zjarri			
	Zjarri : rrishtë mbi ndërtesat			
	Zjarri : rrishtë mbi kulturat bujqësore			
	Zjarri : rrishtë mbi kulturat industriale			
9	Dëme të tjera në pronë			
10	Pergjegjesi ndaj palëve të treta			
	TPL e brendshme vjetore			
	TPL e brendshme gjashtëmuajor			
	Kartoni Jeshil			
	Kulturare			
	Provizore			
11	Pergjegjesi nga përdorimi i avionëve			
12	Pergjegjesi civile për anijet			
13	Pergjegjesi të përgjithshme			
14	Kredit			
15	Garancia			
16	Humbje të ndryshme financiare			
17	Mbrojtje ligjore			
	TOTALI			

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbledhja, Firma dhe Vula)

Emri i shoqërisë _____

Shpenzime të përgjithshme

Viti financiar _____

Veprimtaria e jo - jetës Kategoritë e shpenzimeve		SHUMA
1	Komisione të paguara	
a)	Komisione të përfuturit	
2	Shpenzime personeli	
a)	Pagat	
b)	Sigurimet shoqërore	
c)	Shpërblime të drejtuesve	
d)	Shpërblime të punonjësve	
e)	Shpenzime të tjera personeli	
3	Taksa dhe gjoba	
a)	Taksa regjistrimi	
b)	taksa shërbimi	
c)	Kuota për KMS	
d)	Gjoba të vendosura nga organet tatimore , KMS	
e)	Taksa dhe gjoba të tjera	
4	Punime dhe shërbime nga të tretët	
a)	Qera dhe të tjera si to	
b)	Mirëmbajtje dhe riparime të kryera nga të tretët	
c)	Punime të jashtme	
d)	Pajisje dhe orendi me vlerë të ulët	
e)	Komisione të paguara për ndërmjetësime	
f)	Prime sigurimi	
5	Shpenzime transporti dhe udhëtimi	
a)	Shpenzime transporti të personelit	
b)	Shpenzime udhëtimi	
c)	Shpenzime transporti të ndryshme(pajisje, arshivë, etj.)	
6	Shpenzime të tjera administrative	
a)	Publicitet	
b)	Reklamë	
c)	Pajisje zyre (të ndryshme nga ato të inventarit)	
e)	Shpenzime ligjore	
f)	Shpenzime anëtarësimi në organizata të ndryshme	
g)	Shpenzime të mbledhjeve të Këshillit Mbikëqyres dhe Aksionereve	
h)	Subvencione dhe sponsorizime	
i)	Të tjera	
7	Shuma të caktuara për amortizimin për vitin financiar (përfshirë amortizimin e ndërtesave)dhe provigjone (përfshirë provigjonet teknike)	
a)	amortizimi i mjeteve fikse	
b)	provigjone për borxhet e keqja	
TOTALI		

DREJTORI I PËRGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma dhe vula)

**LLOGARIA FITIME DHE HUMBJE
VETEM PER SIGURIMIN E DEMEVE**

		<i>Ne leke</i>	
		Viti meparshem	Viti ushtrimor
I	<i>Te ardhura neto nga primi I sigurimit</i>		
	1 Prime te sigurimit bruto		
	2 Prime te risigurimit (-)		
	3 Ndryshim ne rezerva per primet bruto (+/-)		
	4 Ndryshimi ne rezervat per prime te risigurimit (+/-)		
II	<i>Te ardhura nga investimet</i>		
	1 Letra me vlere		
	2 Aksione dhe pjesemarrje te tjera me afat te gjate zoterimi		
	3 Kredi te dhena kundrejt hipotekave		
	4 Pasuri te paluajtshme		
	5 Te ardhura nga interesat		
	6 Te ardhura te tjera nga investimet		
III	<i>Te ardhura te tjera neto nga aktiviteti I sigurimeve</i>		
IV	<i>Te ardhura te tjera</i>		
	a Shitje e sherbime		
	b Subvencione te shfrytezimit		
	c Prodhim i aktiveve te qendrueshme (ne ekonomi)		
	d Shitje aktive te qendrueshme		
	e Rimarje aktive te qendrueshme		
	f Rimarje amortizime e provigjone		
	g Te tjera		
	TOTALI I SHIFRES NETO TE AFARIZMIT		
	REZULTATI NGA VEPRIMTARIA E SIGURIMIT (Humbja)		
	TE ARDHURA TE JASHTEZAKONSHME		
	REZULTATI I JASHTEZAKONSHEM (Humbja)		
	REZULTATI I BILANCIT (Humbja)		

Ky formular raportohet se bashku me bilancin vjetor, brenda dates 31 mars te vitit pasardhes.

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, firma)

**LLOGARIA FITIME DHE HUMBJE
VETEM PER SIGURIMIN E DEMEVE**

Ne leke

		Viti meparshem	Viti ushtrimor
I	Shpenzime neto per deme te paguara		
	1 Totali i demeve te paguara		
	2 Deme te paguara nga risiguruesit (-)		
	3 Ndryshim ne rezervat per demet pezull (+/-)		
	4 Ndryshim ne rezervat per demet pezull nga risigurimi (+/-)		
V	Ndryshimi ne rezerva te tjera teknike (+/-)		
VI	Shpenzime neto per bonuse dhe zbritje		
VII	Shpenzime operative te veprimtarise		
	a Shpenzime te marrjes ne sigurim		
	b Ndryshim ne shpenzimet e marrjes ne sigurim te parapaguara		
	c Shpenzime te tjera operative		
	1. Shpenzime per personelin		
	Pagat		
	Trajtime e shperblime te tjera		
	Sigurime shoqerore e te ngjashme		
	2. Furnizime e sherbime nga te trete		
	3. Tatime taksa e te tjera te ngjashme		
	4. Amortizimi i aktiveve qe perdoren ne veprat e sigurimit		
	5. Shpenzime te tjera operative		
V	Shpenzime per investime		
	1 Kostoja e investimeve		
	1.1 Amortizimi i aktiveve qe nuk perdoren direkt ne aktivitetin e sigurimit		
	1.2 Interesa dhe shpenzime te tjera per investime		
	2 Humbje nga investimet		
VI	Shpenzime te tjera neto per sigurimet		
	1 Shpenzime per parandalimin e demeve		
	2 Shpenzime te tjera neto te sigurimit		
VII	SHPENZIME GJITHSEJ TE SHFRYTEZIMIT		
	GJITHSEJ SHPENZIME TE SHFRYTEZIMIT		
	REZULTATI NGA VEPRIMTARIA E SIGURIMIT		
VIII	SHPENZIME TE JASHTEZAKONSHME		
	REZULTATI I JASHTEZAKONSHME		
	FITIMI PARA TATIMIT		
	TATIMI MBI FITIMIN		
	FITIMI PAS TATIMNIT		

Ky formular raportohet se bashku me bilancin vjetor, brenda dates 31 mars te vitit pasardhes.

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, firma)

Emri i shoqërise _____

Viti financiar _____

**PASQYRA E SHPENZIMEVE TE PERGJITHSHME
PER AKTIVITETIN JASHTË TERRITORIT TE REPUBLIKES SE SHQIPERISE**

Ne leke

	Periudha meparshme	Periudha ushtrimore
1 Komisione të paguara		
Komisione të përfuturit (pagesa e agjentëve)		
Komisione të tjera		
2 Shpenzime personeli		
Pagat		
Sigurime shoqërore		
Shpërblime të personelit		
Shuma të paguara për sigurimin e punonjësve		
Shpenzime të tjera personeli		
3 Taksa dhe gjoba		
Taksa regjistrimi në shtetin ku zhvillohet aktiviteti		
Kuota për institucionin mbikqyres të shtetit të huaj		
Gjoba të vendosura nga autoriteti mbikqyres		
Gjoba të tjera të paguara		
4 Punime dhe shërbime nga të tretë		
Qera dhe të tjera si to		
Mirëmbajtje dhe riparime (të kryera nga të tretët)		
Punime të jashtme		
Komis. paguara për ndërmjet. të ndryshme nga komis. i agjentit)		
Shuma të paguara për sigurime		
5 Shpenzime transporti dhe udhëtimi		
Shpenzime transporti të udhëtimit		
Shpenzime udhëtimi		
Të tjera shpenzime transporti		
6 Shpenzime të tjera administrative		
Publicitet		
Reklamë		
Shpenzime zyre (të ndryshme nga ato të inventarit)		
Shpenzime telefonike dhe postare		
Shpenzime ligjore		
Subvencione dhe sponsorizime		
Të tjera shpenzime		
Totali i shpenzimeve të përgjithshme për aktivitetin		
(1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)		

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma dhe vula)

Emri i shoqërisë _____

Viti financiar _____

**PASQYRA FITIME DHE HUMBJE
PER AKTIVITETIN JASHTË TERRITORIT TE REPUBLIKES SE SHQIPERISE**

		<i>Ne mije leke</i>	
EMERTIMI		Periudha e mëparshme	Periudha ushtrimore
A	Te ardhura bruto nga veprimtaria e sigurimeve		
	Të ardhura nga primet		
	të ardhura nga depozitat në banka të huaja		
	të ardhura të tjera jashtë territorit të RSH		
	të ardhura të jashtëzakonshme		
B	ndryshim në provigjonin teknike (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik të primeve (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik të demeve (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik për dëme pezull (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik për bonuse dhe rabate (+/-)		
	ndryshim në provigjone të tjera teknike (+/-)		
C	Dëme të paguara		
D	Shuma të kaluara në risigurim		
E	Totali i shpenzimeve të përgjithshme nga veprimtaria		
	Fitim/ose humbje nga aktiviteti jashtë territorit të republikës		
(A) +/- (B) - (C) - (D) - (E)			

DREJTORI I PËRGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma dhe vula)

Emri i shoqërise _____
 Viti financiar _____

**PASQYRA E SHPENZIMEVE TE PERGJITHSHME
 PER AKTIVITETIN JASHTË TERRITORIT TE REPUBLIKES SE SHQIPERISE**

		<i>Ne mije leke</i>	
		Periodha meparshme	Periodha ushtrimore
1 Komisione të paguara			
Komisione të përfuturit (pagesa e agentëve)			
Komisione të tjera			
2 Shpenzime personeli			
Pagat			
Sigurime shoqërore			
Shpërblime të personelit			
Shuma të paguara për sigurimin e punonjësve			
Shpenzime të tjera pesoneli			
3 Taksa dhe gjoba			
Taksa regjistrimi në shtetin ku zhvillohet aktiviteti			
Kuota për institucionin mbikqyrës të shtetit të huaj			
Gjopa të vendosura nga autoriteti mbikqyrës			
Gjopa të tjera të paguara			
4 Punime dhe shërbime nga të tretë			
Qera dhe të tjera si to			
Mirëmbajtje dhe riparime (të kryera nga të tretët)			
Punime të jashtme			
Komis. paguara për ndërmjet. të ndryshme nga komisioni i agjentit)			
Shuma të paguara për sigurime			
5 Shpenzime transporti dhe udhëtimi			
Shpenzime transporti të udhëtimit			
Shpenzime udhëtimi			
Të tjera shpenzime transporti			
6 Shpenzime të tjera administrative			
Publicitet			
Reklamë			
Shpenzime zyre (të ndryshme nga ato të inventarit)			
Shpenzime telefonike dhe postare			
Shpenzime ligjore			
Subvencione dhe sponsorizime			
Të tjera shpenzime			
Totali i shpenzimeve të përgjithshme për aktivitetin			
(1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)			

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma dhe vula)

**LISTA E AKTIVEVE NE MBULIM
TE PROVIGJONEVE TEKNIKE TE SIGURIMEVE**

Ne leke

[illegible]

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma)

Ky formular raportohet cdo vit, brenda dates 31 mars te vitit pasardhes.

LISTA E INVESTIMEVE TE PROVIGJONEVE TEKNIKE

Nr.	EMERTIMI	Vlehtë viti mëparsh.	Viti ushtrimor	% në raport me totalin e provigjoneve	
				Viti mëparsh.	Viti ushtrim.
1	Letra me vlerë				
2	Aksione dhe pjesëmarrje të tjera produktive me afat të gjatë zotërimi				
3	Kredi të dhëna kundrejt hipotekave				
4	Pasuri të paluajtshme				
5	Mjete të tjera të tregjeve të parash dhe kapitalit				
6	Investime të tjera				

ky formular raportohet së bashku me bilancin financiar vjetor, brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

DREJTORI I PËRGJITHSHEM

(Emri, mbiemri Emri, mbiemri)

Emri i shoqërisë _____

Viti financiar _____

**PASQYRA FITIME DHE HUMBJE
PER AKTIVITETIN JASHTË TERRITORIT TE REPUBLIKES SE SHQIPERISE**

Ne mije leke

EMERTIMI		Periudha e mëparshme	Periudha ushtrimore
A	Te ardhura bruto nga veprimtaria e sigurimeve		
	Të ardhura nga primet		
	të ardhura nga depozitat në banka të huaja		
	të ardhura të tjera jashtë territorit të RSH		
	të ardhura të jashtëzakonshme		
B	ndryshim në provigjonin teknike (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik të primeve (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik të demeve (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik për dëme pezull (+/-)		
	ndryshim në provigjonin teknik për bonuse dhe rabate (+/-)		
	ndryshim në provigjone të tjera teknike (+/-)		
C	Dëme të paguara		
D	Shuma të kaluara në risigurim		
E	Totali i shpenzimeve të përgjithshme nga veprimtaria		
	Fitim/ose humbje nga aktiviteti jashtë territorit të republikës		
(A) +/- (B) - (C) - (D) - (E)			

DREJTORI I PËRGJITHSHËM

(Emri, mbiemri, firma dhe vula)

**LISTA E AKTIVEVE NE MBULIM
TE PROVIGJONEVE TEKNIKE TE SIGURIMEVE**

Ne leke

[illegible]

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma)

Ky formular raportohet cdo vit, brenda dates 31 mars te vitit pasardhes.

LISTA E INVESTIMEVE TE PROVIGJONEVE TEKNIKE

Nr.	EMERTIMI	Vlefte viti meparsh.	Viti ushtrimor	% ne raport me totalin e provigjoneve	
				Viti meparsh.	Viti ushtrim.
1	Letra me vlere				
2	Aksione dhe pjesemarrje te tjera produktive me afat te gjate zoterimi				
3	Kredi te dhena kundrejt hipotekave				
4	Pasuri te palujtshme				
5	Mjete te tjera te tregjeve te parase dhe kapitalit				
6	Investime te tjera				

Ky formular raportohet se bashku me bilancin financiar vjetor, brenda dates 31 mars te vitit pasardhes

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri Emri, mbiemri)

PASQYRA E QARKULLIMIT I E MUEJVE MUNE I AKE

Në mijë lekë

Nr.	EMERTIMI	Periudha paraardhëse (-)	Periudha raportuese (-)
A	Primet		
1	Primet nga aktiviteti i sigurimit të dëmeve		
2	Prime nga aktiviteti i sigurimit të jetës		
3	Të ardhura të tjera teknike të sigurimeve		
4	Prime të ceduara në risigurim (-)		
B	Dëmet e paguara (-)		
1	Dëmet të paguara nga aktiviteti i sigurimit të dëmeve		
2	Dëmet të paguara nga aktiviteti i sigurimit të jetës		
3	Dëmet të përballuara nga risiguruesi (-)		
C	Komisione të paguara		
D	Bilanci nga llogaritë teknike (A - (B + C))		
E	Rritja në debitorë të ndryshëm (- / +)		
F	Qarkullimi i parave nga aktiviteti i sigurimit (D - E)		
G	Të ardhurat nga investimet		
H	Shpenzimet administrative (-)		
I	Taksat (-)		
J	Qarkullimi i parave nga veprimtaria (F + G) - (H + I)		
K	Kapitali i derdhur		
L	Rritja në investime (-)		
LL	Divident i paguar për veprimtarinë paraardhëse (-)		
	RRITJA NE BANKE (J+K) - (L+LL)		

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma)

Ky formular dorëzohet së bashku me bilancin tremujor brenda datës 30 të muajit pasardhës.

LLOGARIA TEKNIKE
PER AKTIVITETIN E SIGURIMIT NE VITIN FINANCIAR

Muaji _____

Aktiviteti i dërmëve	Prime të shkruara	Të ardhura neto nga investimet	Provizione për pimin e paltuar	Provizione për dëme	Provizione të tjera teknike	Të ardhura të tjera teknike	Kosto e marrjes në sigurim
	1	2	3	4	5	6	7
1 Aksidentet							
2 Sëmundjet							
3 Mjete tokësore							
Mjete tokësore: vjedhje							
Mjete tokësore : rrisqe të tjera							
4 Mjete lëvizëse mbi shina							
5 Avionët							
6 Anijet							
7 Mjete gjatë transportit							
8 Zjarri							
Zjarri : rrisku i theksit mbi ndërtesat							
Zjarri : rrisku i theksit mbi kulturat bujqësore							
Zjarri : rrisku i theksit mbi kulturat industriale							
9 Dëme të tjera në pronë							
10 Përgjegjësi ndaj palëve të treta							
TPL e brendshme vjetore							
TPL e brendshme gjatëmuajt							
Kartoni i jetshëm							
Kufitare							
Prouzone							
11 Përgjegjësi nga përdorimi i avionëve							
12 Përgjegjësi civilie për anijet							
13 Përgjegjësi të përgjithshme							
14 Krediti							
15 Garancia							
16 Humbje të ndryshme financiare							
17 Mbrojtje ligjore							
TOTALI							

Kjo pasqyrë raportohet së bashku me bilancin vjetor financiar brëndia datës 31 mars të vitit pasardhës

LLOJESIA I LLOJESIA
PER VEPRIMTARINE E SIGURIMEVE NE VITIN FINANCIAR

Muaji _____

Aktiviteti i dëmeve	Shpenzime administrative	Dëme të paguara	Provizione për primin e pagtuar	Provizione për dëme	Provizione të tjera teknike	Shpenzime të tjera teknike	Bilanci teknik
	8	9	10	11	12	13	
1 Aksidentet							
2 Semundjet							
3 Mjete tokësore							
Mjete tokësore vjedhje							
Mjete tokësore : rrisqe të tjera							
4 Mjete levizëse mbi shina							
5 Avionët							
6 Anijet							
7 Mallra gjatë transportit							
8 Zjarri							
Zjarri : rrisku i thjeshtë mbi ndërtesat							
Zjarri : rrisku i thjeshtë mbi kulturat bujqësore							
Zjarri : rrisku i thjeshtë mbi kulturat industriale							
9 Dëme të tjera në pronë							
10 Përgjegjësi ndaj palëve të treta							
TPL e brendshme vjetore							
TPL e brendshme gjashtëmuajor							
Kartoni : Jeshill							
Kulturare							
Provizore							
11 Përgjegjësi nga përdorimi i avionëve							
12 Përgjegjësi civile për anijet							
13 Përgjegjësi të përgjithshme							
14 Krediti							
15 Garancia							
16 Humbje të ndryshme financiare							
17 Mbrojtje ligjore							
TOTALI							

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, Firma)

Kjo pasqyrë raportohet së bashku me bilancin vjetor financiar brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

LLOGARIA TEKNIKE
PER AKTIVITETIN E SIGURIMIT NE VITIN FINANCIAR _____

Emri i shoqërisë _____

	Aktiviteti i jetës	Prime të shkuara	Të ardhura nëo nga investimet	Provizione për primin e paguar		Provizione për dëme		Provizione të tjera teknike	Të ardhura të tjera teknike	Kosto e marrjes në sigurim
				1.01	3	1.01	4			
A	Sigurimi i jetës	1	2		3		4	5	6	7
	1 Jete - vdekje									
	2 Martesë - lindje									
	3 Sigurime të lidhura me fonde investimesh									
	4 Administrimi i fondeve publike									
	TOTALI									

Kjo pasqyrë raportohet së bashku me bilancin vijor financiar brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

LLOGARIA TEKNIKE
PER VEPRIMTARINE E SIGURIMEVE NE VITIN FINANCIAR

Emri i shoqërisë _____

	Aktiviteti i jetës	Shpenzime administrative	Dëme të paguara	Provizione për primin e pafutuar		Provizione për dëme		Provizione të tjera teknike		Shpenzime të tjera teknike	Balanci teknik
				31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.		
A	Sigurimi i jetës	8	9	10	11	12	13				
	1 Jetë - vdekje										
	2 Martesë - lindje										
	3 Sigurime të lidhura me fonde investimesh										
	4 Administrimi i fondeve publike										
	TOTALI										

DREJTORI I PËRGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, Firma)

Kjo pasqyrë raportohet së bashku me bilanciin vijtor financiar brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

LLOGARIA E KALIMEVE NË RISIGURIM
PER VITIN FINANCIAR _____

Emri i shoqërisë _____

Aktiviteti i dëmeve	Prime të kaluara në risigurim	Të ardhura në nga investimet (pjesa e risiguruesit)	Provizionë për primin e paguar (p. e risiguruesit)	Provizione për dëme (p. e risiguruesit)	Provizione të tjera teknike p. në risigurim	Shpenzime të tjera risigurimi
	1	2	3	4	5	6
1 Aksidentet						
2 Sëmundjet						
3 Mjete tokësore						
Mjete tokësore vjedhje						
Mjete tokësore : rrisqe të tjera						
4 Mjete lëvizëse mbi shina						
5 Avionët						
6 Anijet						
7 Mallra gjatë transportit						
8 Zjarri						
Zjarri : rrisiku i llogaritë mbi ndërtesat						
Zjarri : rrisiku i llogaritë mbi kulturat bujqësore						
Zjarri : rrisiku tregtar dhe industrial						
9 Dëme të tjera në pronë						
10 Përgjegjësi ndaj palëve të treta						
TPL e brendshme vjetore						
TPL e brendshme gjashtëmuajor						
Kartoni Jeshil						
Kufitare						
Provizore						
11 Përgjegjësi nga përdorimi i avionëve						
12 Përgjegjësi civile për anijet						
13 Përgjegjësi të përgjithshme						
14 Krediti						
15 Garancia						
16 Humbje të ndryshme financiare						
17 Mbrojtje ligjore						
TOTALI						

DREJTORI I PËRGJITHSHEM
(Emri, Mbiemri, Firma

Kjo pasqyrë raportohet së bashku me bilancin vjetor financiar brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

LLOGARUA E PALIMIEVE NE NISURKIME
PER VITIN FINANCIAR _____

Emri i shoqërisë _____

Ne lekë

Aktiviteti i dëmeve	Komisione risigurimi dhe flime nga pjesëmarrja	Dëme të paguara (pjesa e risigurve)	Provizione për pimin e pafuar (pj. e risigurve)	Provizione Dëme pezull (pj. e risigurve)	Provizione të tjera teknike risigurimi 31.12.	Të ardhura të tjera risigurimi	Bilanci i risigurve
	7	8	9	10	11	12	
1 Aksidentet							
2 Sëmundjet							
3 Mjete tokësore							
Mjete tokësore vjedhje							
Mjete tokësore : risqe të tjera							
4 Mjete levizëse mbi shina							
5 Avionët							
6 Anijet							
7 Mallra gjatë transportit							
8 Zjarri							
Zjarri : rrisiku i thjeshtë mbi ndërtesat							
Zjarri : rrisiku i thjeshtë mbi kulturat bujqësore							
Zjarri : rrisiku i regjar dhe industrial							
9 Dëme të tjera në pronë							
10 Pergjegjësi ndaj palëve të treta							
TPL e brendshme vjetore							
TPL e brendshme gjaetëmujor							
Kartoni Jeshil							
Kufitare							
Provizore							
11 Pergjegjësi nga përdorimi i avionëve							
12 Pergjegjësi civile për anijet							
13 Pergjegjësi të përgjithshme							
14 Krediti							
15 Garancia							
16 Humbje të ndryshme financiare							
17 Mbrojtje ligjore							
TOTALI							

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, Mbiemri, Firma)

Kjo pasqyrë raportohet së bashku me bilancin vjetor financiar brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

LLOGARIA E KALIMEVE NE RISIGURIME
PER VITIN FINANCIAR _____

Emri i shoqërisë _____		Në lekë					
	Aktiviteti i jetës	Prime të kaluara në risigurim	Të ardhura neto nga investimet (pësa e risiguruesit)	Provizione pafutur (p. e risiguruesit) 1.01.	Provizione për dëme (p. e risiguruesit) 1.01.	Provizione të tjera teknike p. e risigurim 1.01.	Shpenzime të tjera risigurimi
A	Sigurimi i jetës	1	2	3	4	5	6
	1 Jetë - vdekje						
	2 Marrës - lindje						
	3 Sigurime të lidhura me fonde investimesh						
	4 Administrimi i fondave publike						
	TOTALI						

LLOGARIA E KALIMEVE NE RISIGURIME

Emri i shoqërisë _____

ne lekë

Aktiviteti i jetës	Komisione risigurimi dhe fitime nga pjesëmarrja	Provizione për primin e paguar (pjesa e risiguruesit)		Provizione për primin e paguar (pjesa e risiguruesit)		Provizione për primin e paguar (pjesa e risiguruesit)		Provizione për primin e paguar (pjesa e risiguruesit)		Provizione për primin e paguar (pjesa e risiguruesit)		Bilanci i risigurimit
		7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1 Jetë - Vdekje												
2 Martesë - lindje												
3 Sigurime të lidhura me fonde investimesh												
4 Administrimi i fondeve publike												
TOTALI												

DREJTORI I PERGJITHSHEM

(Emri, mbiemri, firma dhe vija)

Kjo pasqyrë raportohet se bashku me bilancin vjetor financiar vjetor brenda datës 31 mars të vitit pasardhës

PASQYRA E PAGIMIT TE DEMEVE

Emri i shoqërise _____
 Viti financiar _____

GRUPI 10 = PERGJEGJESI NDAJ PALEVE TE TRETA

Viti i aksidentit	Shpenzimet per Dëmet të vlerësuar në fundin e vitit financiar të aksidentit	Pagesat totale të dëmeve deri në dhe duke përfshirë vitin e zhvillimit									Vlerësimi per dëmet në vitin	Vlerësimi i përgjeshëm total
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
Viti												
TOTALI												

Shënim: Pasqyra plotësohet e vecantë për secilin nga përgjigjësitë e sigurimeve të detyrueshme
 TPL e brëndëshme
 Kartoni Jeshil
 Sigurime kufitare
 Sigurime provizore

DREJTORI I PERGJITHSHEM

 (Emri, mbiemri, firma dhe vula)

Kjo pasqyrë, plotësohet për 9 vitet e fundit dhe raportohet së bashku me bilancin vjetor financiar brënda datës 31 mars të vitit pasardhës

Emri i shoqerise _____
Viti financiar _____

GRUPI _____ (nr.dhe emërtimi)

Viti i aksidentit	Shpenzimet per Dëmet të vlerësuar në fundin e vitit financiar të aksidentit	Pagesat totale të dëmeve deri në dhe duke përfshirë vitin e zhvillimit	Vlerësimi për dëmet në vitin	Vlerësimi i përgjeshëm total
		0 1 2 3 4 5 6 7 8 9		
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
Viti _____				
TOTALI				

Shënim: Pasqyra plotësohet e vecantë për sejcilën nga përgjigjësitë e sigurimeve të detyrueshme

(Emri, mbiemri, firma dhe vula)

Kjo pasqyrë, plotësohet për 9 vitet e fundit dhe raportohet së bashku me bilancin vjetor financiar brëndë datës 31 mars të vitit pasardhës

INFORMACION	
SHTRIRJA TERRITORIALE E SHOQERISE SE SIGURIMIT NE REPUBLIKEN E SHQIPERISE	
Emri i shoqërisë _____	
Dega (Shtrirja territoriale e saj) _____	
Tiranë, më 31.12 _____	
Shteti:	
Qyteti dhe Adresa e degës dhe /ose agjencisë	
Nr. Tel dhe Fax:	
Emri i drejtorit	
Numri i agjentëve:	
Numri i punonjësve :	
Llojet e produkteve	
a)	
b)	
etj.	
Numri dhe data e autarizimit zyrtar	
Adresa e Autoriteti Mbikqyres te shtetit	
DREJTORI I PERGJITHSHEM (Emri, Mbiemri, firma, dhe vula e shoqërisë) Ky formular është i detyrueshëm për t'u depozituar së bashku me bilancin vjetor brenda datës 31 mars të vitit pasardhës P.S. Ky formular depozitohet në të gjitha rastet e ndryshimeve të të dhënave që përmban, brenda 15 ditëve nga data e pësimit të ndryshimit Ky formular është i detyrueshëm edhe për drejtorinë qendrore të shoqërisë	

SHOQERIA _____

AKTIVITETI I JO-JETES

M-1P

PASQYRA E PRIMEVE TE SIGURIMIT TE MUAJIT _____ (Progresive)

KI	Lloji i Produktit	Numri i kontr. lidhura	TOTAL 000/Leke	PRIME TE SHKRUARA		
				000/Leke	USD	EURO
		1	2	3	4	5
A	Sig aksid dhe shend					
A1	Sig aksidenteve					
A2	Sig shendetit					
A3	Sig i detyruar i udhetareve					
B	Sig Motorrike					
B1	Sig. i vete mjetit motorrik (Kasko)					
B2	TPL					
B3	Karton jeshil					
B4	Provizore					
B5	Kufitare					
C	Sig Marines					
C1	Anijet					
C4	Pergjegjesi civile anije					
D	Sig Avioneve					
D1	Avionet					
D2	Pergjegjesi civile avionet					
E	Zjarri e demtimet ne prone					
E1	Zjari dhe rreziqet shtese					
E2	Vjedhje					
E4	Bujqesi e blegtori					
E5	Pasuri te tjera					
F	Mallrat ne transport					
F1	Mallra ne transport nga anijet					
F2	Mallra ne transport nga Avionet					
F3	Mallra ne transport te tjera					
G	Sig Pergjegjesive					
G.1	Sig i pergjegjesive					
G.2	Inxhinierike					
H	Sig Kreditit					
H.1	Rreziku i paafetise paguese					
H.2	Kredite e eksportit					
H.3	Kredite me keste					
H.4	Kredite hipotekare					
H.5	Kredi bujqesore					
H.6	Kredi te tjera					
I	Sig Garancive					
I.1	Sigurimi i garancive					
I.2	Sigurim garanci oferte					
I.3	sigurim garanci kontrate					
J	Mjete qe levizin mbi shina					
K	Sig. i humbjeve financiare					
	TOTALI					

Shenim: - Ky formular raportohet cdo muaj prane "Autoritetit" brenda dates 10 te muajit pasardhes

Drejtori i Pergjiththshem
(Emri, Mbiemri, Firma, Vula)

SHOQERIA _____

M - 1D

AKTIVITETI I JO-JETES

PASQYRA E DEMEVE TE MUAJIT _____ (Progresive)

KI	Lloji i produktit	Nr	Deme te Raportuara			Deme te paguara			Deme pezull			Pjesa e Risiguruesit ne Deme		
			000/ Leke	USD	EURO	000/ Leke	USD	EURO	000/ Leke	USD	EURO	000/ Leke	USD	EURO
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
A	Sig aksid dhe shend													
A1	Sig aksidenteve													
A2	Sig shendetit													
A3	Sig i detyruar i udhetareve													
B	Sig Motorrike													
B1	Sig i vete mjetit motorrik (Kasko)													
B2	TPL													
B3	Karton jeshil													
B4	Provizore													
B5	Kuriftare													
C	Sig Marines													
C1	Anijet													
C4	Pergjegjesi civile anije													
D	Sig Avioneve													
D1	Avionet													
D2	Pergjegjesi civile avionet													
E	Zjarri e demtimet ne prone													
E1	Zjarri dhe rreziket shtese													
E2	Vedhje													
E4	Bujqesi e blegtori													
E5	Pasuri te tjera													
C2	Miete qe levizin mbi shina													
F	Malirat ne transport													
F1	Malira ne transport nga anijet													
F2	Malira ne transport nga Avionet													
F3	Malira ne transport te tjera													
G	Sig Pergjegjesive													
G.1	Sig i pergjegjesive													
G.2	Imxhinierike													
H	Sig Kreditit													

SHOQERIA _____ PASQYRA PER KONTRATAT E SIGURIMIT TPL E PROVIZOR TE MUAJIT _____ (Mujore)

Dega _____

Kl	Lloji i Produktit	Gjendje ne fillim	Furnizim ajit	Numri i kontr. Lidhur	Primi i sigurimit arketuar	Dubikate		Protesuar gabim	Numri i kontr. zgjidh.	Primi i sigurimit i kthyer		Gjendja ne fund	Primi i sigurimit neto	
						Nr	000/ Leke			000/ Leke	000/ Leke		000/ Leke	12
I	TPL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
A	Motociklete													
B1	Autoveture													
B2	Furgon													
C1	Autobuz													
D1	Kamioncine													
D2	Kamion													
E	Rimorkio													
F	Mjete bujqesore													
G	Zlarrfikse													
	TOTAL I													
II	PROVIZORE													
A	Motociklete													
B1	Autoveture													
B2	Furgon													
C1	Autobuz													
D1	Kamioncine													
D2	Kamion													
E	Rimorkio													
F	Mjete bujqesore													
G	Zlarrfikse													
	TOTAL II													
	TOTAL I + II													

Shenimi: - Ky formular raportohet cdo muaj prane "Autoritetit" brenda dates 10 te muajit pasardhes

11=(1+2-3-5-7-10)

12=(4-9)

Drejtori i Pergjithshem

(Emri, Mbiemri, Firma, Vula)

SHOQERIA _____

PASQYRA PER KONTRATAT E SIGURIMIT KUFITAR TE MUAJT _____ (Mujore)

Dega _____

KI	Lloji i Produktit	Gjendje fillim	Furniz. i muajit	Numri i kontr. lidhura	Primi i arketuar	Dubilitate			Proesuar gabim	Numri i kontr. zgjidh.	Primi i sig. i kthyer		Kthime mujore	Gjendje ne fund	Primi i sigurimit neto	
						EURO	hr	Leke			EURO	10			EURO	13
I	15 ditore	1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12		
A	Autovetura															
C1	Kamion deri ne 35 kv															
C2	Kamion mbi 35 kv															
E	Autobuze															
	Te tjera															
II	20 ditore															
A	Autovetura															
C1	Kamion deri ne 35 kv															
C2	Kamion mbi 35 kv															
E	Autobuze															
	Te tjera															
III	25 ditore															
A	Autovetura															
C1	Kamion deri ne 35 kv															
C2	Kamion mbi 35 kv															
E	Autobuze															
	Te tjera															
IV	30 ditore															
A	Autovetura															
C1	Kamion deri ne 35 kv															
C2	Kamion mbi 35 kv															
E	Autobuze															
	Te tjera															
V	45 ditore															
A	Autovetura															
C1	Kamion deri ne 35 kv															
C2	Kamion mbi 35 kv															
E	Autobuze															
	Te tjera															
	TOTALI IHH+HV+V															

Shenimi: - Ky formular raportohet cdo muaj prane "Autoritetit" brenda dates 10 te muajit pasardhes

12=(1+2-3-6-9-13)

13=(4-10)

Drejtori i Pergjithshem
(Emri, Mbiemri, Firma, Vula)

SHOQERIA _____ PASQYRA PER KONTRATAT E SIGURIMIT "KARTONI JESHIL" TE MUJAIT _____ (Mujore)

Dega _____

KI	Lloji i Produktit	Gjendje fillim	Furniz. i muajit	Numri i kontr. lidhura	EURO	Dubitate			Pletuar gabim	Numri i kontr. zgjidh.	Primi i sig. i kthyer EURO	Kthime mujore	Gjendje ne fund	Primi i sigurimit neto	
						Nr	Leke	EURO						EURO	13
I	15 ditore	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
A	Autovetura														
C1	Kamion deri ne 35 kv														
C2	Kamion mbi 35 kv														
E	Autobuze														
F	Rimorkio														
	Te tjera														
II	1 mujore														
A	Autovetura														
C1	Kamion deri ne 35 kv														
C2	Kamion mbi 35 kv														
E	Autobuze														
F	Rimorkio														
	Te tjera														
III	2 mujore														
A	Autovetura														
C1	Kamion deri ne 35 kv														
C2	Kamion mbi 35 kv														
E	Autobuze														
F	Rimorkio														
	Te tjera														
IV	3 mujore														
A	Autovetura														
C1	Kamion deri ne 35 kv														
C2	Kamion mbi 35 kv														
E	Autobuze														
F	Rimorkio														
	Te tjera														
V	4 mujore														
A	Autovetura														
C1	Kamion deri ne 35 kv														
C2	Kamion mbi 35 kv														
E	Autobuze														
F	Rimorkio														
	Te tjera														
VI	5 mujore														
A	Autovetura														
C1	Kamion deri ne 35 kv														
C2	Kamion mbi 35 kv														
E	Autobuze														
F	Rimorkio														
	Te tjera														
VII	6 mujore														

SHOQERIA _____

AKTIVITETI I JETES

M - 5P

PASQYRA E PRIMEVE TE SIGURIMIT TE MUAJIT _____ (Progresive)

KI	Lloji i Produktit	Numri i kontr. lidhura	TOTAL 000/Leke	PRIME TE SHKRUARA		
				000/Leke	USD	EURO
		1	2	3	4	5
	SIG. JETES					
1	Jete - Vdekje					
2	Kreditori					
3	Nxenesi e Studenti					
4	Depozitori					
5	Jeta ne Grup					
6	Jete e Kombinuar					
7	Jeta me Kursim					
8	Jeta me Studentin					
9	Jeta me Udhetaret					
10	Martese - Lindje					
11	Sig qe lidhen me fond ivestimi					
12	Administrimi i Fondeve Kolektive					
	TOTALI					

Shenim: - Ky formular raportohet cdo muaj prane "Autoritetit" brenda dates 10 te muajit pasardhes

Drejtori i Pergjiththshem

(Emri, Mbiemri, Firma,Vula)

SHOQERIA _____

M - 5D

AKTIVITETI I JETES

PASQYRA E DEMEVE TE MUAJIT _____ (Progresive)

Kl	Lloji i produktit	Nr	Deme te Raportuara			Deme te paguara			Deme pezull			Pjesa e Risiguruesit ne Deme			
			000/ Lëke	USD	EURO	000/ Lëke	USD	EURO	000/ Lëke	USD	EURO	000/ Lëke	USD	EURO	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	SIG. JETES														
	1 Jete - Vdekje														
	2 Kreditori														
	3 Nveneri e Studenti														
	4 Depozitori														
	5 Jeta ne Grup														
	6 Jete e Kombinuar														
	7 Jeta me Kursim														
	8 Jeta me Studentin														
	9 Jeta me Udhetaret														
	10 Martese - Lindje														
	11 Sig qe lidhen me fond investimi														
	12 Administrimi i Fondeve Kolektive														
	TOTALI														

Shënim: - Ky formular raportohet cdo muaj prane "Autoritetit" brenda dates 10 te muajit pasardhes

Drejtori i Pergjithshem
(Emri, Mbledhja, Firma, Vula)

RREGULLORE
Nr. 2, datë 22.12.2004

**“MBI BAZAT, METODAT E LLOGARITJES SI DHE MENYRAT E MBAJTJES SE
PROVIGJONEVE TEKNIKE TE SIGURIMEVE TE JOJETES”**

Ne mbështetje të shkronjave “i” dhe “k” të nenit 14 të Ligjit nr.9268 datë 29.07.2004 “Për organizimin dhe funksionimin e Autoritetit Mbiqyres të Sigurimeve” pikës 10 të nenit 101 të ligjit nr.9267 datë 29.07.2004 “Për veprimtarinë e sigurimit, risigurimit dhe ndërmjetimit në sigurime dhe risigurime”, Autoriteti Mbiqyres i Sigurimeve nxjerr rregulloren si më poshtë:

1. Llojet e provigjoneve teknike të sigurimeve të jojetes.

Rezervat teknike të sigurimeve të dëmeve klasifikohen:

(i) **Provigjoni teknik i primit të pafituar (PPP)** – Provigjoni teknik për atë pjesë të primit të marrë, që i përket periudhës së rrezikut pas daljes së mbylljes së vitit financiar (31 Dhjetor). Në këtë provigjon teknik duhet të merret parasysh përgjegjësia për vazhdimësinë e mbulimit deri në perfundimin ose rinovimin e ardhshëm të polices, ose nëqë i siguruari kërkon ndërprerjen e kontratës para afatit të shënuar në police, deri në datën e ndërprerjes. Në rastin e fundit kompania mban përgjegjësi gjithashtu për kthimin e primit, për periudhën nga ndërprerja deri në perfundimin e afatit të shënuar në police.

(ii) **Provigjoni teknik i rrezikut të paskaduar (PRP)** - Një vlerësim i përgjegjësisë totale, (dmth duke përfshirë edhe shpenzimet) në lidhje me ekspozimin ndaj rrezikut pas datës së mbylljes së vitit financiar, për policat e lëshuara para asaj date, mund të tregojë që provigjoni teknik i kërkuar është më i madh ose më i vogël sesa PPP. Nëqë provigjoni teknik i kërkuar është më i madh se PPP atëherë nevojitet një rezervë shtesë e cila njihet si "provigjoni teknik i rrezikut të paskaduar". Në pasqyrat e provigjoneve teknike të kompanisë PPP dhe PRP mund të paraqiten vec e vec, ose shifra për PRP mund të përfshihet në PPP dhe të paraqitet si një e vetme. PPP dhe PRP janë provigjone teknike primesh.

(iii) **Provigjoni teknik i dëmeve** - Ky provigjon teknik përfshin provigjonin teknik për dëmet e raportuarapor të përcaktuara (dmth ato dëme për të cilat nuk është përcaktuar perfundimisht masa e dëmit), dhe provigjonin teknik për dëmet e ndodhura por të raportuara. Provigjoni teknik për dëmet e ndodhura por të raportuara shkurtimisht po shënohet NPPP.

(iv) **Provigjoni teknik për katastrofat** - Mund të ndodhë që një fenomen i vetëm ose kombinim i disave të shkaktojë dëme të shumëllojshme, me madhësi totale jashtëzakonisht të mëdha. Të tilla janë termetet ose fenomene të tjera natyrore me efekte shkatërruese, epidemi semundjesh e të tjera. Të tilla dëme, e tejkalojnë shumë herë madhësinë e provigjoneve teknike që mbahen për eksperiencë të zakonshme. Ky provigjon teknik, duhet të jetë i konsiderueshëm sidomos nëqë kompania ka dëgje të saj në disa vende.

(v) **Provigjoni teknik për mbrojtjen ndaj rrezikut të investimeve** – Vlera e provigjonit teknik në praktike, do të mbulohej me aktive të investuara në drejtime të ndryshme në përputhje me Vendimin e Këshillit të Ministrave "Mbi kufijtë maksimale të aktiveve dhe investimeve të aktiveve në mbulim të provigjoneve teknike dhe matematike nga shoqëritë e sigurimit". Çdo lloj investimi, paraqet rreziqe të natyrave të ndryshme, psh rrezik ndaj inflacionit të lartë, rreziku i zgjedhjeve të përshtatshme të investimeve, një gjendje e vështirë ekonomike e vendit, rreziqe politike etj. Këto lloj rreziqesh duhet të merren parasysh në këtë rezervë, në përputhje me natyrën e investimeve që ben kompania.

(vi) **Provigjoni teknik për barazimin e dëmeve** – Ky provigjon teknik ka për qëllim të zbusë luhatjet e mëdha nga viti në vit në eksperiencën e dëmeve. Teorikisht, dëmet shumë të mëdha janë ngjarje të rralla por që do të ndodhin, si rrjedhim pa një provigjon teknik të tilla llogaritë e kompanisë mund të rezultojnë shumë të çrregullta.

Siguruesit duhet t'i formojnë rezervat teknike në një masë të tillë, që të mbulojnë përgjegjësitë e parashikueshme, për të përmbushur vazhdimisht dhe në mënyrë të qëndrueshme detyrimet që shfaqen nga rreziqet e patransferuara në risigurim.

Në rastin e bashkësigurimit, palet që marrin pjesë në bashkësigurim, duhet t'i ndëtojnë

provigjonet teknike te sigurimeve ne nje mase te tille, qe t'iu korrespondojne detyrimeve te seciles pale.

2. Menyrat e llogaritjes se provigjoneve teknike te sigurimeve

(i) Provigjoni Teknik i primit te pafituar (PPP) dhe menyra e llogaritjes

Periudha e ekspozimit ndaj rrezikut ne kontratat e sigurimit te demeve, mund te shtrihet ne me teper se nje vit financiar, si rrjedhim nje propocion i caktuar i primeve te shkruara ne nje vit financiar, rezervohen per te mbuluar pergjegjesite qe dalin nga ekspozimin ne vitin tjetër financiar. Kjo rezerve quhet provigjon teknik i primit te pafituar. Per llogaritjen e tij mund te perdoren nje nga tri menyrat e meposhteme, nga te cilat me shume rekomandohet e terta dhe me pas e dyta.

2.1. Duke konsideruar qe 20% e primit te marre konsumohet per shpenzimet fillestare dhe per komision dhe qe shperndarja e rrezikut eshte uniforme, atehere gjysma e pjeses se mbetur prej 80% te primit rezervohet per PPP. Si perfundim 40% e primeve bruto rezervohet per PPP.

2.2. Konsiderojme nje police te vetme per sigurimin e demeve. Duke supozuar qe shperndarja e rrezikut gjate kohezgjatjes se polices eshte uniforme, dhe se ekspozimi ndaj rrezikut nen nje police vjetore te shkruar ne muajin m , fillon ne mesin e muajit, atehere PPP per policen ne konsiderate do te jete: $((2m - 1) / 24 * P * (1 - E / 100))$, ku P eshte primi i sigurimit kurse $E\%$ mbulon shpenzimet fillestare dhe komisionin.

2.3 Me metoden e meposhteme, behet edhe rregullimi perkates per inflacionin ne llogaritjen per PPP. Nje police e sigurimit te demeve, e leshuar ne kohen $t = (0 < T < 1)$ ne fund te vitit financiar kerkon nje PPP te barabarte me $i^{-1}(1 + i)^{0.5}[(1 + i)^T - 1] * (P - E)$, ku i eshte shkalla e inflacionit ne koston e demeve, P eshte primi dhe E eshte masa e shpenzimeve fillestare dhe e komisionit per policen ne konsiderate.

(ii) Provigjoni Teknik i rrezikut te paskaduar (PRP) dhe menyra e llogaritjes

Provigjoni teknik qe duhet te mbahet, per te perballuar demet e se ardhmas qe vijne si rezultati rreziqeve te paskaduara, mund te vleresohet e barabarte me: **Primet e pafituara * raporti i pritur i demeve te fituara.**

Raporti i pritur i demeve te fituara derivohet nga ekzaminimi ne te kaluaren i raportit: Pergjegjesia totale per demet e ndodhura ne lidhje me primet e fituara

Primet e fituara

Per te llogaritur raportin e mesiperm duhet te merret parasysh nje periudhe e caktuar kohe duke perfshire edhe vitin aktual. Per emerimin duhet te merret parasysh pergjegjesia totale (dmth duke perfshire dhe shpenzimet e gjyqeve, te administrimit etj), per demet e ndodhura ne lidhje me primet e fituara per periudhen ne konsiderate. Prim i fituar eshte ai propocion i primit total, qe mbulon rrezikun deri ne daten e vleresimit, plus shpenzimet fillestare te leshimit te polices dhe komisionin e agentit ose ndermjetesve te tjere. Sa me e gjate te merret periudhe kohore, aq me i sakte del vleresimi i raportit te mesiperm.

(iii) Provigjoni Teknik i demeve

Menyrat e propozuara per llogaritjen e provigjoneve teknike te demeve jane shtjelluar ne Aneksin 1 te ketij udhezimi.

Veme re qe provigjoni teknik NPPP (Provigjoni teknik per demet e ndodhura por te paraportuara) nuk eshte e nevojshme te paraqitet ne vecanti, ne rast se perdoret njera nga metodat e paraqitura ne Aneksin 1. Gjate perdorimit te njerës prej ketyre metodave automatikisht merret ne konsiderate edhe provigjoni teknik per NPPP. Shoqerite e sigurimit dhe/ose te risigurimit mund te perdorin edhe metoda te tjera per llogaritjen e provigjoneve teknike te demeve, por duhet te krijojne miratimin paraprak te metodes nga Autoriteti Mbiqyres i Sigurimeve.

(iv) Provigjoni Teknik per katastrofat

Nuk ekziston asnje baze specifike per vleresimin e provigjoneve teknike te katastrofave, po te kishte kjo do te thote qe katastrofat kane pushuar se qeni te jashtezakonshme. Teorikisht ky provigjon teknik, ne aspektin afatgjate pritët te jete i barabarte me shumet e propocioneve per katastrofat e llogaritura ne prime. Ky provigjon teknik duhet llogaritur ne perputhje me eksperiencen e demeve qe merr ne sigurim kompania.

(v) **Provigjoni teknik per mbrojtjen ndaj rrezikut te investimeve**

Per kete provigjon teknik gjithashtu nuk ekziston ndonje metode e percaktuar. Ajo duhet te mbahet ne perputhje me rreziqet e mundshme te investimeve qe gjykon kompania.

(vi) **Provigjoni teknik per barazimin e demeve**

Per kete Provigjon teknik gjithashtu nuk ekziston ndonje metode e percaktuar. Ajo duhet te mbahet ne perputhje me rreziqet e mundshme dhe me eksperiencen e kaluar te demeve te kompanise.

3. Mbajtja e provigjoneve teknike

1. Provigjonet teknike krijohen para se te nxirret rezultati i cdo ushtrimi financiar, ne perputhje me Ligjin 9267 date 29.07.2004 dhe Ligjin "Per kontabilitetin".

2. Provigjonet teknike te sigurimeve te demeve duhet te paraqiten me seksione ne bilancin e kompanise me 31.Dhjetor te cdo viti.

3. Per provigjonet teknike te sigurimeve te demeve te paraqitura ne bilancin e fundvitit, duhet te behet mbulimi me aktive te investuara ne drejtimet e ndryshme, ne perputhje me aktet ligjore dhe nenligjore qe lidhen me provigjonet teknike te sigurimeve.

4. Plani financiar - Autoriteti Mbiqyres i Sigurimeve e detyron shoqerine e sigurimit dhe/ose risigurimit te paraqese per miratim nje plan financiar, nese e gjykon qe provigjonet teknike te sigurimit te demeve nuk jane te mjaftueshme. Ose nqs mbulimi qe eshte parashikuar per to nuk eshte i kenaqshem.

Plani financiar duhet te jete jo me teper se gjashte mujor dhe duhet te permbaje masa per rimekembjen e provigjoneve teknike te sigurimeve te shoqerive te sigurimit dhe te mbulimit te tyre. Shoqeria e sigurimit dhe/ose risigurimit duhet t'ia paraqesin planin financiar per miratim Autoritetit brenda 30 diteve nga data e marrjes se Vendimit te Autoritetit.

Autoriteti do te vendose brenda 30 diteve nga data e paraqitjes per miratim te planit financiar, nese plani financiar eshte i pershtatshem per rimekembjen e provigjoneve teknike te sigurimeve te demeve te shoqerise.

Ne rast se plani financiar nuk miratohet, ose zbatimi i tij deshton, autoriteti ka te drejte:

- te kufizojë ose te ndalojë shoqerite e sigurimit dhe/ose risigurimit, te perdore rezervat teknike te sigurimeve te demeve ose kapitalin e nivelit minimal te aftesise paguese.

- t'i imponojë shoqerise se sigurimit transferim zyrtar te portofolit te sigurimeve.

- Te kerkojë pergatitjen e nje plani tjeter financiar nga ana e shoqerise se sigurimit dhe/ose te risigurimit dhe ta paraqese per miratim ne Autoritet.

Ngarkohen shoqerite e sigurimit per zbatimin e parashikimeve te kesaj rregulloreje.

Kjo rregullore hyn ne fuqi ne date 22.12.2004

**KRYETARI I KESHILLIT
TE AUTORITETIT MBIQEYRES TE SIGURIMEVE
Burbuqe RIBA**

ANEKSI

PROVIGJONI TEKNIK I DEMEVE DHE MENYRAT E LLOGARITJES

Me poshte po paraqesim dy menyra per llogaritjen e provigjonit teknik te demeve. Qellimi I analizes qe behet ne keto dy metoda, eshte te vleresoje sasine e aseteve (para, kapitali) qe duhet mbajtur menjane, si provigjon teknik per te mbuluar demet per policat e leshuara gjate periudhes ne konsiderate. Ne thelb keto metoda:

- perpiqen te zbulojne nje ecuri te qendrueshme ne rrjedhen e madhesise se demeve ne te kaluaren

- zbatojne kete ecuri (me rregullimet e nevojshme per inflacionin e pritur ne te ardhmen), per te vleresuar ecurine e demeve qe kane ndodhur, por jane ose te papercaktuara ose te paraportuara.

1. Metoda e shkallezimit zinxhire

1.1 Paraqitja e te dhenave

Ne po i paraqesim te dhenat ne formen e nje trekendeshi, ecila eshte menyra e perdorur me teper. Viti i leshimit te polices quhet vit i aksidentit ,ndersa numri I viteve derisa nje dem shfaqet , quhet vit i zhvillimit ose vonese. Viti i aksidentit eshte vit zhvillimi.

Tabela e meposhtme eshte nje shembull te dhenat nga demet, te indeksuara sipas vitit te aksidentit dhe vitit te zhvillimit.

Viti i Aksidentit	Pagesat totale te demeve deri ne dhe duke perfshire vitin e zhvillimit					Vleresimi per demet ne 31/12/____	Vleresimi i pergjegjesise totale
	0	1	2	3	4		
1986	580.222	1.079.901	1.319.902	1.453.503	1.508.415	168.987*	1.677.402
1987	494.534	993.827	1.186.054	1.345.061			
1988	551.136	1.060.211	1.298.456				
1989	648.031	1.312.219					
1990	746.003						

Shenim: Vleresimi i shenuar me * eshte vleresim I bere nga personeli I demeve duke u bazuar ne eksperiencen e kaluar.

Fig.1

1.2 Metoda e shkallezimit zinxhir pa rregullim per inflacionin.

Supozimi kryesor qe bejme per te vleresuar demet sipas kesaj metode ka te beje me ecurine e zhvillimit te demeve. Ne do te supozojme qe demet e ndodhura ne secilin vit aksidenti shfaqen ne menyre te ngjashme ne vitet qe pasojne.

Per secilin vit aksidenti, raporti I rritjes se demeve kumulative nga viti i zhvillimit 0 ne vitin e zhvillimit 1 eshte si me poshte:

$$1986: \frac{1.079.901}{580.222} = 1,861$$

$$1987: \frac{993.827}{494.534} = 2,010$$

$$1988: \frac{1.060.211}{551.136} = 1,924$$

$$1989: \frac{1.312.219}{648.031} = 2,025$$

Per nje vleresim konservativ te demeve eshte mire te merret raporti me i madh, d.m.th 2.025. Mund te merret gjithashtu edhe nje mesatare aritmetike, por me mire eshte te merret nje mesatare e ponderuar aritmetike ,ne te cilen peshat jane te barabarta me vlerat kumulative te demeve.

Keshtu per raportin e zhvillimit nga viti 0 deri ne vitin 1 do te kishim:

Viti i Aksidentit	Raporti	Pesha
1986	1,861	580.222
1987	2,010	494.534
1988	1,924	551.136
1989	2,025	648.031

Keshtu raporti I zhvillimit nga viti 0 deri ne vitin 1 , duke marre nje mesatare te ponderuar te raporteve perkates se zhvillimi per secilin vit aksidenti eshte:

$$= \frac{1,861 * 580.222 + 2,010 * 494.534 + 1,924 * 551.136 + 2,025 * 648.031}{580.222 + 494.534 + 551.136 + 648.031}$$

$$= \frac{1.079.901 + 993.827 + 1.060.211 + 1.312.219}{580.222 + 494.534 + 551.136 + 648.031} = 1,955$$

dhe simbolikisht do te shenohet $m_{1/0} = 1,955$

Keshtu, si nje rregull praktik, raporti i zhvillimit $m_{1/0}$, eshte i barabarte me raportin e shumes se demeve per vitin e zhvillimit 1 , me shumen e demeve per vitin e zhvillimit 0 .

Ne menyre te ngjashme , raporti I zhvillimit $m_{2/1}$, eshte i barabarte me raportin e shumes se demeve per vitin e zhvillimit 2 me shumen e demve per vitin e zhvillimit 1 , e keshtu me radhe per $m_{3/2}$, $m_{4/3}$ dhe $m_{\infty /4}$

Keshtu

$$m_{2/1} = \frac{1.319.902 + 1.186.054 + 1.298.456}{1.079.901 + 993.827 + 1.060.211} = 1,214$$

$$m_{3/2} = \frac{1.453.503 + 1.435.061}{1.319.902 + 1.186.054} = 1,117$$

$$m_{4/3} = \frac{1.508.415}{1.453.503} = 1,038$$

$$m_{\infty/4} = \frac{1.677.402}{1.508.415} = 1,112$$

Tani duke patur raportet e zhvillimit ,ne mund te projektojme demet per te gjetur vleresimet per demet qe ndodhin ne te ardhmen.

Keshtu vleresimi me i mire i pergjegjesise totale ne 31/12/1990,ne lidhje me demet e ndodhura ne vitin 1987, eshte:

$$\begin{aligned} &= 1.345.061 * m_{4/3} * m_{\infty/4} \\ &= 1.345.061 * 1,038 * 1,112 \\ &= 1.552.545 \end{aligned}$$

Vleresimi i pergjegjesise totale ne 31/12/1990 ne lidhje me demet e ndodhura ne vitin 1988, eshte:

$$\begin{aligned} &= 1.298.456 * m_{3/2} * m_{4/3} * m_{\infty/4} \\ &= 1.298.456 * 1,117 * 1,038 * 1,112 \\ &= 1.674.104 \end{aligned}$$

Vleresimi i pergjegjsise totale ne 31/12/1990, ne lidhje me demet e ndodhura ne vitin 1989, eshte:

$$\begin{aligned} &= 1.312.219 * m_{2/1} * m_{3/2} * m_{4/3} * m_{\infty/4} \\ &= 1.312.219 * 1,214 * 1,117 * 1,038 * 1,112 \\ &= 2.053.905 \end{aligned}$$

Vleresimi i pergjegjsise totale ne 31/12/1990 , ne lidhje me demet e ndodhura ne vitin 1990, eshte

$$\begin{aligned} &= 746.003 * m_{1/0} * m_{2/1} * m_{3/2} * m_{4/3} * m_{\infty/4} \\ &= 746.003 * 1,955 * 1,214 * 1,117 * 1,038 * 1,112 \\ &= 2.282.766 \end{aligned}$$

Duke mos konsideruar (per momentin), te ardhurat nga investimet ne parashikimet per rezervat e demeve dhe efekte te tjera monetare, vleresimet per rezervat e demeve per secilin vit do te jene:

Viti i Aksidentit	Vleresimi per provigjonin teknik te demeve				
1986				=	168.987
1987	1.552.545	-	1.345.061	=	207.484
1988	1.674.104	-	1.298.456	=	375.648
1989	2.053.905	-	1.312.219	=	741.686
1990	2.282.766	-	746.003	=	1.536.763
Total					3.030.568

Fig.2

N.q.s ecuria e voneses, ndermjet nje aksidenti qe shkakton nje dem dhe pageses se bere ne lidhje me ate dem ,eshte pak a shume e stabilizuar ne kohe, inflacioni nuk ekziston ose nuk ndryshon ,dhe shperndarja e rrezikut ne portofolin ne konsiderate nuk ndryshon, atehere metoda e mesiperme e shkallezimit zinxhir jep rezultate te arsyeshme.

1.3 Metoda e shkallezimit zinxhir me rregullim per inflacionin

Le te supozojme se perqindjet e inflacionit te demeve per periudhen 1986 – 1990 kane qene:

1 Korrik 1986	–	1 Korrik 1987	11.3 %	interes vjetor i konvertueshem njehere ne vit
1 Korrik 1987	–	1 Korrik 1988	12.4 %	
1 Korrik 1988	–	1 Korrik 1989	14.0 %	
1 Korrik 1989	–	1 Korrik 1990	17.3 %	
2 Korrik 1989	–	31 Dhjetor 1990	10.0 %	interes gjashtemujor i konvertueshem njehere ne gjashte muaj

Dhe qe inflacioni I supozuar per te ardhmen do te jete constant 20% ne vit.

Te dhenat e figures 1. mund te paraqiten si me poshte, duke paraqitur per cdo vit zhvillimi pagesen e bere per ate vit ne lidhje me vitin e aksidentit perkates.

Viti i Aksidentit	Pagesa e bere ne vitin e zhvillimit					
	0	1	2	3	4	5 – ∞
1986	580.222	499.679	240.001	133.601	54.912	168.987
1987	494.534	499.293	192.227	159.007		
1988	551.136	509.075	238.245			
1989	648.031	664.188				
1990	746.003					

(Psh. 238.245 = 1.298.456 – 1.060.211)

Fig.3

Tani do te perpiqemi ti shprehim keto pagesa sipas cmimeve te dhjetorit te vitit 1990. Vleresimi 168,987 (I shenuar me nje yll) eshte bere ne fund te vitit 1990 ,prandaj po supozojme qe eshte i vleresuar sipas cmimeve te dhjetorit 1990.

Viti i Aksidentit	Pagesat (Cmimet e 1990) e bera ne vitin e zhvillimit					
	0	1	2	3	4	5 – ∞
1986	1.067.705	826.139	353.028	172.385	60.403	168.987
1987	817.632	734.431	248.030	174.908		
1988	810.689	656.859	262.070			
1989	836.154	730.607				
1990	820.603					

Fig.4

Llogaritjet per figuren 4. po paraqiten me poshte

Viti kalendarik 1986

$$580.222 * (1 + 0,113) * (1 + 0,124) * (1 + 0,140) * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 1.067.705$$

Viti kalendarik 1987

$$499.679 * (1 + 0,124) * (1 + 0,140) * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 826.139$$

$$494.534 * (1 + 0,124) * (1 + 0,140) * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 817.632$$

Viti kalendarik 1988

$$240.011 * (1 + 0,140) * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 353.028$$

$$499.293 * (1 + 0,140) * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 734.431$$

$$551.136 * (1 + 0,140) * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 810.689$$

Viti kalendarik 1989

$$133.601 * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 172.385$$

$$192.227 * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 248.030$$

$$509.075 * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 656.859$$

$$648.031 * (1 + 0,173) * (1 + 0,100) = 836.154$$

Viti kalendarik 1990

$$54.912 * (1 + 0,100) = 60.403$$

$$159.007 * (1 + 0,100) = 174.908$$

$$238.245 * (1 + 0,100) = 262.070$$

$$664.188 * (1 + 0,100) = 730.607$$

$$746.003 * (1 + 0,100) = 820.603$$

Te kihet parasysh qe vitet kalendarike iu korrespondojne diagonaleve te paraqitjes ne forme trekendeshi. Keshtu, p.sh pagesat e bera ne vitin zhvillimit 2 per demet e ndodhura ne vitin e aksidentit 1986, pagesat e bera ne vitin e zhvillimit 1 per demet e ndodhura ne vitin e aksidentit 1987, dhe pagesat e bera ne vitin e zhvillimit 0 per demet e ndodhura ne vitin e aksidentit 1988, i korrespondojne te gjitha vitit kalendarik 1988, me fjale te tjera jane deme te paguara ne vitin 1988. Atehere pagesat kumulative, (d.m.th pagesat totale deri ne dhe duke perfshire vitin aktual te zhvillimit) jane paraqitur ne tabelen e meposhteme:

Viti i Aksidentit	Pagesat totale te demeve (ne cmimet e dhjetorit 1990) deri ne dhe duke perfshire vitin e zhvillimit					
	0	1	2	3	4	5-∞
1986	1.067.705	1.893.844	2.246.872	2.419.257	2.479.660	2.648.647
1987	817.632	1.552.063	1.800.093	1.975.001	2.024.376	2.162.034
1988	810.689	1.467.548	1.729.618	1.878.365	1.925.324	2.056.246
1989	836.154	1.566.761	1.842.511	2.000.967	2.050.991	2.190.458
1990	820.603	1.505.807	1.770.829	1.923.120	1.971.198	2.105.239

Fig.5

Si me pare llogarisim faktoret e zhvillimit:

$$m_{1/0} = \frac{1.893.844 + 1.552.063 + 1.467.548 + 1.566.761}{1.067.705 + 817.632 + 810.689 + 836.154} = 1.835$$

$$m_{2/1} = \frac{2.246.872 + 1.800.093 + 1.729.618}{1.893.844 + 1.552.063 + 1.467.548} = 1,176$$

$$m_{3/2} = \frac{2.419.257 + 1.975.001}{2.246.872 + 1.800.093} = 1,086$$

$$m_{4/3} = \frac{2.479.660}{2.419.257} = 1,025$$

$$m_{\infty/4} = \frac{2.648.647}{2.479.660} = 1,068$$

Tani ne mund te llogarisim vleresimet per demet nen vijen e thyer ne figuren 5. Keto do te jene vleresime per demet qe do te paguhen ne vitet 1991, 1992, 1993, 1994, 1995 si rezultat i demeve te ndodhura ne vitet 1987, 1988, 1990.

Keshtu

$$1.975.001 * m_{4/3} = 2.024.376$$

$$= 2.024.313 * m_{\infty/4} = 2.162.034$$

Deri tani kemi rregulluar parashikimet e demeve duke marre parasysh inflacionin e se kaluares, I cili me fjale te tjera quhet inflacion i demeve.

Tani duhet te bejme rregullimet e nevojshme per inflacionin ne te ardhmen.

Le te ndajme pagesat totale (kumulative) ne figuren 5 ne pagesa sipas secilit vit zhvillimi, vetem per vleresimet e se ardhmes d.m.th. per shifrat nen vijen e thyer.

Viti i Aksidentit	Pagesat (Cmimet e dhjetorit 1990) ne vitin e zhvillimit					
	0	1	2	3	4	5
1986						168.987
1987					49.375	137.658
1988				148.747	46.956	130.922
1989			275.750	158.456	50.024	139.467
1990		6845.204	265.022	152.291	48.078	134.041

Fig.6

Pagesat supozohen qe jane bere mesatarisht ne mes te vitit perkates te zhvillimit, kurse ato qe jane paraqitur ne kolonen 5 - ∞ supozohen qe jane bere mesatarisht ne mes te vitit te zhvillimit 7. Keshtu, ne mund te llogarisim pagesen qe do te behet ne cdo vit zhvillimi sipas cmimeve te vitit kur do te behet pagesa.

Pagesa 168.987 eshte vlera me 31 dhjetor 1990, e pageses qe do te behet ne mes te vitit te zhvillimit, ne lidhje me vitin e aksidentit 1986, d.m.th pagesa do te behet ne mes te vitit 1993.

Keshtu vlera qe do te kete 168,987 ne mes te vitit 1993 eshte:

$$168.987 * (1 + 0,20)^{2,5} = 266.567$$

137.658 eshte pagesa (ne lidhje me cmimet e dhjetorit 1990), e bere ne vitin e zhvillimit 7, ne lidhje me vitin e aksidentit 1987, d.m.th pagesa do te behet ne mesin e vitit 1994.

$$\text{Keshtu: } 137.658 * (1 + 0,20)^{3,5} = 260.567$$

E keshtu me rradhe:

$$130.922 * (1 + 0,20)^{4,5} = 297.391$$

$$139.467 * (1 + 0,20)^{5,5} = 380.162$$

$$134.041 * (1 + 0,20)^{6,5} = 438.446$$

$$49.375 * (1 + 0,20)^{0,5} = 54.088$$

$$46.959 * (1 + 0,20)^{1,5} = 61.729$$

$$50.024 * (1 + 0,20)^{2,5} = 78.910$$

$$48.078 * (1 + 0,20)^{3,5} = 91.008$$

$$148.747 * (1 + 0,20)^{0,5} = 162.944$$

$$158.456 * (1 + 0,20)^{1,5} = 208.296$$

$$152.291 * (1 + 0,20)^{2,5} = 240.230$$

$$275.750 * (1 + 0,20)^{0,5} = 302.069$$

$$265.022 * (1 + 0,20)^{1,5} = 348.380$$

$$685.204 * (1 + 0,20)^{0,5} = 750.603$$

Vleresimet per demet te rregulluara edhe per inflacionin e te ardhmes jane paraqitur ne tabelen e meposhteme:

Viti i Aksidentit	Pagesat e bera ne vitin e zhvillimit					
	0	1	2	3	4	5-∞
1986						266.567
1987					54.088	260.577
1988				162.944	61.729	297.391
1989			302.069	208.296	78.910	380.162
1990		750.603	348.380	240.230	91.008	438.446

Fig.7

Duke mos marre parasysh te ardhurat nga investimet ne vleresimet per provigjonin teknik te demeve, kemi vleresimet e meposhteme:

1986	eshte	266.567	266.567
1987	eshte	54.088 + 260.577	314.665
1988	eshte	162.944 + 61.729 + 297.391	522.064
1989	eshte	302.069 + 208.296 + 78.910 + 380.162	969.437
1990	eshte	750.603 + 348.380 + 240.230 + 91.008 + 438.446	1.868.667
Total=			3.941.400

2. Metoda e ndarjes

Me poshte po shpjegojme modelin matematik mbi te cilin bazohet metoda e shkallezimit zinxhir dhe metodat e ndarjes.

Supozojme qe pagesat e bera ne vitin e zhvillimit (ose te voneses) j , dhe te ndodhura ne vitin e aksidentit i , mund te modelohen nga $U_i S_j$.

Keshtu, sipas paraqitjes se te dhenave ne seksionin 4.1.1, modili per metoden e shkallezimit zinxhir pa rregullim per inflacionin mund te paraqitet si me poshte:

Viti i Aksidentit	Pagesat ne vitin e zhvillimit (ose te voneses)				
	0	1	2	3	4
1986	$U_0 S_0$	$U_0 S_1$	$U_0 S_2$	$U_0 S_3$	$U_0 S_4$
1987	$U_1 S_0$	$U_1 S_1$	$U_1 S_2$	$U_1 S_3$	
1988	$U_2 S_0$	$U_2 S_1$	$U_2 S_2$		
1989	$U_3 S_0$	$U_3 S_1$			
1990	$U_4 S_0$				

Fig.8

S_j mund te interpretohet si propocioni i demeve totale te cilat shfaqen (ose paguhen) ne vitin e zhvillimit j . Si rrjedhim $S_0 + S_1 + S_2 + S_3 + S_4 = 1$

U_i modelon shumen totale te demeve si rezultat i aksidenteve te ndodhura ne vitin i .

Meqenese po perdorim te njejten bashkesi parametrash S_0, S_1, S_2, S_3, S_4 eshte e qarte qe po supozojme qe per cdo vit aksidenti, ecuria e rrjedhjes se demeve ne vitet qe pasojne eshte e njejte.

Kur morrem parasysh inflacionin ne seksionin 4.1.3 ne rregulluam te dhenat gjate diagonaleve(me fjale te tjera pergjate viteve kalendarike),eshte i njejte. Dhe kjo eshte e qarte ,perderisa behet fjale per rregullimin sipas normave te inflacionit ne te kaluaren ose ne te ardhmen .

Ky rregullim mund te perfshihen ne model duke shtuar nje parameter te trete λ , i cili i referohet inflacionit. Keshtu modeli i plote do te paraqitej si me poshte:

Viti i Aksidentit	Pagesat ne vitin e zhvillimit (ose te voneses)				
	0	1	2	3	4
1986	$U_0 S_0 \lambda_0$	$U_0 S_1 \lambda_1$	$U_0 S_2 \lambda_2$	$U_0 S_3 \lambda_3$	$U_0 S_4 \lambda_4$
1987	$U_1 S_0 \lambda_1$	$U_1 S_1 \lambda_2$	$U_1 S_2 \lambda_3$	$U_1 S_3 \lambda_4$	
1988	$U_2 S_0 \lambda_2$	$U_2 S_1 \lambda_3$	$U_2 S_2 \lambda_4$		
1989	$U_3 S_0 \lambda_3$	$U_3 S_1 \lambda_4$			
1990	$U_4 S_0 \lambda_4$				

Fig.9

Veme re qe modelet e figurave 8 dhe 9 nuk jane modele per demet kumulative , por modele per demete paguara per çdo vit zhvillimi ne veçanti sipas vitit te aksidentit perkates .

Modeli i figures 9 eshte modeli i metodes se shkallezimit zinxhir me rregullim per inflacionin. Gjate zbatimit te kesaj metode ne perdorem vlera per $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3, \lambda_4, \lambda_5$, te cilat i llogaritem nga eksperienca e se kaluares dhe nga vleresimet per te ardhmen, per inflacionin.

Modeli i figures 9 eshte gjithashtu modeli i medodes se ndarjes qe do te paraqitet me poshte. Ndryshimi nga metoda e shkallezimit zinxhir me rregullimin per inflacionin, eshte qe ne metoden e ndarjes , synohet qe parametrat λ te vlersohen nga te dhenat . Per kete qellim eshte e nevojshme te menjanohet njera bashkesi parametrash nga modeli.

Eshte me lehte per zbatimin e metodes, qe te menjanohen parametrat U nga modeli. Per te menjanuar parametrat U nga modeli, da te bejme supozimin qe parametrat U_i jane propocionale me numrin e demeve te shkaktuara ne vitin e aksidentit i (duke perfshire NPPR). Me kate supozim modeli mund te paraqitet si me poshte :

Viti i Aksidentit	Pagesat ne vitin e zhvillimit (ose te voneses)				
	0	1	2	3	4
1986	$S_0 \lambda_0$	$S_1 \lambda_1$	$S_2 \lambda_2$	$S_3 \lambda_3$	$S_4 \lambda_4$
1987	$S_0 \lambda_1$	$S_1 \lambda_2$	$S_2 \lambda_3$	$S_3 \lambda_4$	
1988	$S_0 \lambda_2$	$S_1 \lambda_3$	$S_2 \lambda_4$		
1989	$S_0 \lambda_3$	$S_1 \lambda_4$			
1990	$S_0 \lambda_4$				

Fig.10

Konsiderojne shumet e diagonaleve dhe shumet e kolonave:

Shumat e diagonaleve:

$$S_0 \lambda_0$$

$$(S_0 + S_1) \lambda_1$$

$$(S_0 + S_1 + S_2) \lambda_2$$

$$(S_0 + S_1 + S_2 + S_3) \lambda_3$$

$$(S_0 + S_1 + S_2 + S_3 + S_4) \lambda_4$$

Shumat e kolonave :

$$S_0(\lambda_0 + \lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3 + \lambda_4)$$

$$S_1(\lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3 + \lambda_4)$$

$$S_2(\lambda_2 + \lambda_3 + \lambda_4)$$

$$S_3(\lambda_3 + \lambda_4)$$

$$S_4\lambda_4$$

Kujtojmë që $S_0 + S_1 + S_2 + S_3 + S_4 = 1$. Kështu që shuma e diagonales së fundit është λ_4 , dhe mund të vlersohet nga të dhënat. Tani shikojmë kollonën e fundit. Në kemi vlersuar λ_4 kështu që mund të përdorim të dhënat për të vlersuar S_4 . Tani shikojmë shumën e diagonales së parafundit. Meqë $S_0 + S_1 + S_2 + S_3 = 1 - S_4$ dhe ne e kemi vlersuar S_4 , ne mund të përdorim të dhënat për të vlersuar λ_4 . tani mund të shkojmë tek shuma e kollonës së parafundit dhe të vlersojmë S_3 e kështu me rradhe.

I referohemi perseri të dhënave të figures 1, për të përcaktuar rezervën e dëmeve me metodën e ndarjes. Supozojmë që kemi vlersimet e mëposhtme për numrin e dëmeve (duke përfshirë NPPR), për vitet 1986, 1987, 1989 dhe 1990. (Ekzistojnë metoda statikore për të vlersuar numrin e dëmeve që ndodhin çdo vit).

Viti i Aksidentit	Numri i dëmeve (duke përfshirë NPPR)
1986	48.298
1987	43.430
1988	41.454
1989	41.674
1990	39.265

Fig.11

Me poshtë po paraqesim tabelën e dëmeve mesatare të paguara për çdo vit zhvillimi në lidhje me vitin përkatës të aksidentit. të dhënat e figures 3 janë pjestuar me numrin e dëmeve në vitin përkatës të aksidentit.

Viti i Aksidentit	Pagesa e bere ne vitin e zhvillimit				
	0	1	2	3	4
1986	12.013	10.346	4.969	2.766	1.137
1987	11.387	11.496	4.426	3.661	
1988	13.295	12.280	5.747		
1989	15.550	5.938			
1990	18.999				

Fig.12

Shumat e diagonaleve nga e para tek e fundit , ne figuren 12 jane:

12.013
21.733
29.760
35.022
35.482

Shumat e kolonave nga One 4 , ne figuren 12 jane:

71.244
40.060
15.142
6.427
1.137

Duke zbatuar proceduren e pershkruar ne faqen17, marrim keto vlersime:

$$\begin{array}{ll} \hat{S}_0 = 0,41407 & \hat{\lambda}_0 = 29.003 \\ \hat{S}_1 = 0,3499 & \hat{\lambda}_1 = 28.443 \\ \hat{S}_2 = 0,132 & \hat{\lambda}_2 = 33.211 \\ \hat{S}_3 = 0,0789 & \hat{\lambda}_3 = 35.920 \\ \hat{S}_4 = 0,025 & \hat{\lambda}_4 = 45.482 \end{array}$$

Shenja $\hat{\lambda}$ eshte vendosur per te treguar qe vlerat e gjetura jane vlersime te madhesive λ_i Si. Tani ne mund te perdorim vlersimet e gjetura per parametrat λ_i dhe S_i , per te rindertuar tabelen e figures 10 (me afersine e nje konstanteje).

Viti i Aksidentit	Vleresimet e demeve mesatare te paguara ne vitin e zhvillimit				
	0	1	2	3	4
1986	12.009	9.952	4.384	2.834	1.137
1987	11.777	11.621	4.741	3.589	
1988	13.752	12.568	6.004		
1989	14.873	15.914			
1990	18.833				

Fig.13

Tani ne mund te krahasojme figuren 12 me figuren 13, per te vlersuar saktesine e zbatimit te metodese ndarjes (ne fakt kjo varet shume nga saktesia e vlersimit te numrit te demeve te per secilin vit aksidenti).

Nga krahasimi duket qe vlerat jane relativisht te peraferta. Tani duhet te projektojme per te gjetur vlerat e demeve ne diagonalet kryesore . Por parametrat qe kemi vlersuar deri tani nuk jane te mjaftueshme per te bere parashikimet nen diagonalen kryesore. Ne duhet vlersojme parametrat λ_5 , λ_6 , λ_7 dhe λ_8 . Modeli per trekendeshin e meposhtem te vlerave te demeve , mund te paraqitet si me poshte:

Viti i Aksidentit	Vleresimet e demeve mesatare te paguara ne vitin e zhvillimit				
	0	1	2	3	4
1986					$S_4\lambda_5$
1987					$S_4\lambda_6$
1988				$S_3\lambda_5$	$S_4\lambda_6$
1989			$S_2\lambda_5$	$S_3\lambda_6$	$S_4\lambda_7$
1990		$S_1\lambda_5$	$S_2\lambda_6$	$S_3\lambda_7$	$S_4\lambda_8$

Fig.14

Vlersimet qe kemi bere per $\lambda_0, \lambda_1, \lambda_2, \lambda_3, \lambda_4$, mund te konvertohen ne nje varg shifrash inflacioni dhe me tej prej tyre mund te vlersojme $\lambda_5, \lambda_6, \lambda_7$ dhe λ_8

$$\hat{\lambda}_0 = 29.003$$

$$\hat{\lambda}_1 = 28.443 \quad \left(\hat{\lambda}_0 / \hat{\lambda}_1 \right) = 0,98 < 1,$$

$$\hat{\lambda}_2 = 33.211 \text{ inflacioni nga 1987 ne 1988} = \left(\hat{\lambda}_1 / \hat{\lambda}_2 \right) = -1 = 0,17$$

$$\hat{\lambda}_3 = 35.920 \text{ inflacioni nga 1988 ne 1989} = \left(\hat{\lambda}_2 / \hat{\lambda}_3 \right) = -1 = 0,08$$

$$\hat{\lambda}_4 = 45.482 \text{ inflacioni nga 1989 ne 1990} = \left(\hat{\lambda}_3 / \hat{\lambda}_4 \right) = -1 = 0,27$$

Inflacioni mesatar eshte $(0.17 + 0.08 + 0.27)/3 = 0.17$; si rrjedhim mund perdorim nje parashikim per inflacionin e te ardhmes te barabarte me 17 %. N.q.s duam te bejme nje vlersim me konservator te rezerves se demeve , shkalla e inflacionit te se ardhmes mund te merret me e larte. Inflacioni i te ardhmes mund te merret p.sh. 20% sic u supozua ne metoden e shkallezimit zinxhir me rregullim per inflacionin.

Ne kete shembull, po e marrim inflacionin e se ardhmes 17% , per te para pervec te tjerash edhe efektin ne rezerven e demeve.

Atehere:

$$\hat{\lambda}_5 = \hat{\lambda}_4 * (1 + 0,17) = 45.482 * 1,17 = 53.106$$

$$\hat{\lambda}_6 = \hat{\lambda}_5 * (1 + 0,17) = 53.106 * 1,17 = 62.009$$

$$\hat{\lambda}_7 = \hat{\lambda}_6 * (1 + 0,17) = 62.009 * 1,17 = 72.403$$

$$\hat{\lambda}_8 = \hat{\lambda}_7 * (1 + 0,17) = 72.403 * 1,17 = 84.541$$

Tani mund te japim vlersimet numerike per parashikimet e demeve , sipas modelit te fig. 14.

Viti i Aksidentit	Demet mesatare ne vitin e zhvillimit				
	0	1	2	3	4
1986					
1987					1.330
1988				4.199	1.557
1989			7.024	4.912	1.821
1990		18.620	8.218	5.747	2.131

Fig.15

Tani ne mund te shumezojme ne fig.15 me numrat perkates te demeve per secilin vit te aksidenti, per te mrre parashikimet e demeve qe do te paguhen ne vitet 1991, 1992, 1993, dhe 1994, ne lidhje me vitet e aksidenteve 1987, 1988, 1989, 1990. (tani mos e konsideroni kolonen 5 - te tabelës se meposhtme.)

Tani mund te japim vlersimet numerike per parashikimet e demeve, sipas modelit te Fig.14.

Viti i Aksidentit	Pagesat (Cmimet e dhjetorit 1990) ne vitin e zhvillimit					
	0	1	2	3	4	5-∞
1986						250.218
1987					57.762	263.248
1988				174.065	64.544	294.222
1989			292.718	204.703	75.888	345.441
1990		731.114	322.680	225.656	83.674	380.396

Fig.16

Mbetet problemi i parashikimit se rezerves se nevojshme pas vitit te zhvillimit k(ne rastin tone k=4). Duke supozuar qe kjo rezerve , perbehen vetem nje propocion te vogel te rezerves totale te demeve qe do te mbahet , mund te konsiderohet relativisht e sakte te merret si vlersim i rezerves pas vitit te zhvillimit k ne lidhje me vitin e aksidentit i madhesia:

$$P_{i,k^+} = (n_i / n_0) * \left(\hat{\lambda}_{k+i+1} / \hat{\lambda}_{k+1} \right) * P_{0,k^+}$$

Ne shembullin tone k = 4 dhe $P_{0,k^+} = P_{0,4^+} = 168,987$ eshte vlersimi i bere per rezerven e demeve ne 31/12/90 ne lidhje me vitin e aksidentit 1986, n_0 eshte numri i parashikuar per vitin e aksidentit 0 (viti 1986 ne shembullin tone), kurse n_i eshte numri i demeve i parashikuar per vitin e aksidentit i .

Keshtu;

$$P_{1,4^+} = (n_1 / n_0) * \left(\hat{\lambda}_6 / \hat{\lambda}_5 \right) * P_{0,4^+} = (43.430 / 48.298) * 1,17 * 168.987 = 177.787$$

$$P_{2,4^+} = (n_2 / n_0) * \left(\hat{\lambda}_7 / \hat{\lambda}_5 \right) * P_{0,4^+} = (41.454 / 48.298) * 1,17 * 168.987 = 198.706$$

$$P_{3,4^+} = (n_3 / n_0) * \left(\hat{\lambda}_8 / \hat{\lambda}_5 \right) * P_{0,4^+} = (41.674 / 48.298) * 1,17 * 168.987 = 233.297$$

$$P_{4,4^+} = (n_4 / n_0) * \left(\hat{\lambda}_9 / \hat{\lambda}_5 \right) * P_{0,4^+} = (39.265 / 48.298) * 1,17 * 168.987 = 256.904$$

Pagesat e demeve qe iu referohen viteve te zhvillimit 5 e me tej ,supozohet qe mesatarisht ne mes te vitit te zhvillimit 7 , prandaj secila nga vlerat e gjetura me siper per $P_{1.4+}$, $P_{2.4+}$ $P_{3.4+}$ dhe $P_{4.4+}$ duhet te shumezohen me $(1 + 0.17)^{2.5}$, ku 0.17 eshte shkalla e inflacionit ne te ardhmen e vleresuar me lart.

Vlerat e gjetura pas ketyre veprimeve perfundimtare , po papaqiten ne kolonen 5 - ∞ te Fig. 16.

Duke mos marre parasysh te ardhurat nga investimet ne vleresimet per rezervan e demeve , kemi vlersimet e meposhtme.

1986	eshte	250.218	250.218
1987	eshte	57.762 + 263.248	321.010
1988	eshte	174.065 + 64.544 + 29.222	532.831
1989	eshte	292.718 + 204.703 + 75.888 + 345.441	918.750
1990	eshte	731.114 + 322.680 + 225.656 + 83.674 + 380.396	1.743.520
Total=			3.766.329

Tani mund te krahasojme rezultatet e metodes se ndarjes me rezultatet e metodes se shkallezimit zinxhir me rregullim per inflacionin . Shihet qe vleresimet e marra jane mjaft te aferta.

Autoriteti Mbikeqyres i Sigurimeve

RREGULLORE
Nr. 3, datë 22.12.2004

“MBI BAZAT, METODAT E LLOGARITJES SI DHE MENYRAT E MBAJTJES SE
PROVIGJONEVE MATEMATIKE”

Ne mbështetje të shkronjave “i” dhe “k” të nenit 14 të Ligjit nr.9268 datë 29.7.2004 “Per organizimin dhe funksionimin e Autoritetit Mbiqyres të Sigurimeve” pikes 10 të nenit 101 të Ligjit nr.9267 datë 29.7.2004 “Per veprimtarine e sigurimit, risigurimit dhe ndermjtesimit ne sigurime dhe risigurime”, Autoriteti Mbiqyres i Sigurimeve nxjerr rregulloren si me poshte:

Ne nenin 7 të ligjit nr.9267 datë 29.7.2004, si sigurime per jeten klasifikohen:

- grupi 19: Jete – vdekje
- grupi 20: Martese – lindje
- grupi 21: Sigurime të lidhura me fonde investimi
- grupi 22: Administrimi i fondeve kolektive

Perkufizime:

Konceptet që do të perkufizohen me poshte kane të bejne me grupin 19. policat e sigurimit të jetes që i perkasin grupit 19, ndahen në dy grupime të medha sigurime dhe anuitete.

Sigurime: Perfitimi është shuma e sigurimit, e cila i paguhet perfituesit nese policmbajtesi vdes brenda një periudhe të caktuar, të specifikuar në police ose mbijeton periudhen e specifikuar në police.

Anuitete: Perfitimi është një seri e rregullt pagesash që i behen perfituesit të polices pergjate afatit të shenuar dhe perderisa ai jeton.

1. Sigurimi i paster me elemente kursimi me afat n vjet¹⁾: Policmbajtesit me moshe x në momentin e blerjes së polices, i paguhet shuma e sigurimit S pas n vjeteve, nese ai jeton deri në atë kohë. Nuk behet asnjë pagesë nese policmbajtesi nuk jeton deri në moshën $x + n$. Shenimi standart aktuarial për vlerën e tashme të pritshme të perfitimit kur $S = 1$, është:

$${}_nE_x \text{ ose } A_{x:\overline{n}|}^1$$

2. Sigurimi i perkohshëm i jetes me afat n vjet²⁾: Perfituesit të policmbajtesit me moshe x në momentin e blerjes së polices, i paguhet shuma e sigurimit S neqoftese dhe vetëm neqoftese policmbajtesi vdes Brenda afatit n – vjekar. Shenimi standart aktuarial për vlerën e tashme të pritshme të perfitimit kur $S = 1$ është: $A_{x:\overline{n}|}^1$

3. Sigurim jete me elemente kursimi me afat n vjet³⁾: perfituesit të policmbajtesit me moshe x në momentin e blerjes së polices i paguhet shuma e sigurimit S , në fund të vitit të vdekjes së tij ose në fund të afatit n – vjekar, cila të jete me e shpejte. Pra në këtë rast gjithmone paguhet shuma e sigurimit S . Shenimi standart aktuarial për vlerën e tashme të pritshme kur $S = 1$ është $A_{x:\overline{n}|}$

$$\text{Rezulton që } A_{x:\overline{n}|} = A_{x:\overline{n}|}^1 + A_{x:\overline{n}|}^1$$

4. Sigurim për të gjithë jeten⁴⁾: Ky lloj sigurimi është rast i vecantë i sigurimit të perkohshëm të jetes, kur $n \rightarrow \infty$. Shenimi standart aktuarial për vlerën e tashme të pritshme të perfitimit kur $S = 1$, është A_x .

Sigurimet e perkufizuara në pikat 1,2,3,4, janë me kryesoret në grupin e sigurimeve diskrete.

¹⁾ Në literaturën e shkencës aktuariale njihet me termin "Pure Endowment"

²⁾ Në literaturën e shkencës aktuariale njihet me termin "Term Assurance of n years"

³⁾ Në literaturën e shkencës aktuariale njihet me termin "Endowment Assurance of n years"

⁴⁾ Në literaturën e shkencës aktuariale njihet me termin "Whole Life Assurance"

5. Anuitete te perjetshme⁵⁾: Perfitimi eshte nje seri e rregullt pagesash qe i behen perfituesit perderisa ai jeton. N.q.s personi qe blen anuitete ka moshen x ne momentin e blerjes dhe kesti i pare i anuitise paguhet pas nje viti, shenimi standart aktuarial per vleren e tashme te pritshme te perfitimit kur cdo kest ka vleren 1 njese, eshte a_x . N.q.s personi qe blen anuitete ka moshen x ne momentin e blerjes dhe kesti i pare i anuitise paguhet ne ate moment, atehere shenimi standart aktuarial per vleren e tashme te pritshme te perfitimit kur cdo kest ka vetem 1 njese, eshte $\ddot{a}_x$.

Rezulton qe $a_x = \ddot{a}_x - 1$

6. Anuitete te perkohshme me afat n vjet⁶⁾: Keto jane te ngjashme me anuitetet e perjetshme, pervecse numri i kesteve qe i paguhen perfituesit vazhdon deri ne perfundim te afatit prej n vjet. Vlerat e tashme te pritshme te perfitimit kur cdo kest eshte 1 njese jane respektivisht $a_{x:\overline{n}|}$ dhe

$$\ddot{a}_{x:\overline{n}|}$$

Keto jane tipet baze te sigurimeve dhe anuiteteve diskrete. Mund te ndertohen shume tipe te tjera ne baze te specifikave te dhenies se perfitimeve, menyres se pagimit te primit etj, por duke marre miratimin paraprak nga Autoriteti Mbiqezyres i Sigurimeve. Per nje studim te hollesishem mund te perdoret cdo tekst mbi Sigurimet e Jetes (Life contingencies) ose Shkencen Aktuariale (Actuarial Science).

7. $P_{x:\overline{n}|}^1$: Primi neto vjetor per sigurimin e paster me elemente kursimi me afat n vjet (referojuni 1). Ky prim paguhet i perfshire ne primin bruto cdo vit per n vjet perderisa person i siguruar jeton.

Ky prim kenaq ekuacionin $P_{x:\overline{n}|}^1 * \ddot{a}_{x:\overline{n}|} = {}_nE_x$

8. $P_{x:\overline{n}|}^1$: Primi neto vjetor per sigurimin e perkohshem te jetes me afat n vjet (referojuni 2).

Ky prim kenaq ekuacionin $P_{x:\overline{n}|}^1 * \ddot{a}_{x:\overline{n}|}^1 = A_{x:\overline{n}|}^1$

9. $P_{x:\overline{n}|}$: Primi neto vjetor per sigurimin e jetes me elemente kursimi me afat n vjet (referojuni 3). Ky prim paguhet i perfshire ne primin bruto cdo vit per n vjet perderisa person i siguruar jeton.

Ky prim kenaq ekuacionin $P_{x:\overline{n}|} * \ddot{a}_{x:\overline{n}|} = A_{x:\overline{n}|}$

10. P_x : Primi vjetor per sigurimin per te gjithë jeten (referojuni 4); i cili paguhet i perfshire ne primin bruto cdo vit perderisa person i siguruar jeton. Ky prim kenaq $P_x * \ddot{a}_x = A_x$

11. ${}_tP_x$: Primi neto vjetor per sigurimin per te gjithë jeten⁷⁾ (referojuni 4); i cili paguhet i perfshire ne primin bruto cdo vit per tre vjet perderisa person i siguruar jeton. Ky prim kenaq ekuacionin ${}_tP_x * \ddot{a}_{x:t|} = A_x$

12. ${}_tP_{x:\overline{n}|}^{(m)}$: Primi neto vjetor qe paguhet ne m keste cdo vit me vlere $({}_tP_{x:\overline{n}|}^{(m)})/m$ secili, gjate nje periudhe prej t vjetesh perderedisa personi i siguruar jeton, per sigurimin e jetes me elemente kursimi me afat n vjet(referojuni 3). Ky prim kenaq ekuacionin ${}_tP_{x:\overline{n}|}^{(m)} * \ddot{a}_{x:t|}^{(m)} = A_{x:\overline{n}|}$

Per te dhene formulat e provigjioneve te disa prej policave kryesore te sigurimit te jetes eshte e nevojshme te permenden edhe disa koncepte te tjera.

⁵⁾ Ne literaturen e shkences aktuariale njihet me termin " Whole Life Annuity"

⁶⁾ Ne literaturen e shkences aktuariale njihet me termin "Temporary Annuity of n years"

⁷⁾ Perkufizimet 11 dhe 12 jane dhene per te treguar qe menytrat e pagimit te primit mund te jene nga me te ndryshmet

Shpenzimet

Tipet kryesore të shpenzimeve që kanë të bëjnë me një police sigurimi janë:

- Shpenzimet për çdo police (p.sh. kostoja e dokumentacionit)
- Shpenzimet proporcionale me primin (p.sh. Komisioni ndaj ndermjetesit)
- Shpenzimet proporcionale me perfitimin (p.sh. Taksat, kostoja e marrjes në sigurim etj.)

Ekuacioni i vlerës

Ekuacioni i vlerës për gjetjen e primit neto për një police të sigurimit të jetes ka këtë trajtë të përgjithshme:

(Vlera e pritshme e primeve neto në kohën $t = 0$) = (Vlera e pritshme e perfitimeve⁸ në kohën $t = 0$)

Koha $t = 0$ është moment i blerjes së polices, kur policmbajtësi ka moshën X . Ekuacionet e dhëna në perkufizimet 7, 8, 9, 10, 11, 12 janë ekuacione vlerë.

Ekuacioni i vlerës që do të përmbante në të primin bruto ka këtë trajtë të përgjithshme:

(Vlera e pritshme e pritshme e primeve bruto në kohën $t = 0$) =
(Vlera e pritshme e perfitimeve⁹ në kohën $t = 0$) +
(Vlera e pritshme e shpenzimeve në kohën $t = 0$) +
(Vlera e pritshme e perfitimit të siguruesit në kohën $t = 0$)

Ekuacioni i vlerës që përmban primin bruto, me trajtë të përgjithme:

(Vlera e pritshme e pritshme bruto në kohën $t = 0$) =
(Vlera e pritshme e perfitimeve në kohën $t = 0$) +
(Vlera e pritshme e shpenzimeve në kohën $t = 0$);

është shprehje e parimit të ekuivalencës. Sipas këtij parimi, primet që paguan i siguruari përdoren vetëm për perfitimin e të siguruarit dhe të perfituesve të tij dhe për të mbuluar shpenzimet e përgatitjes, blerjes dhe administrimit të polices. Sipas këtij parimi siguruari nuk nxjerr asnjë perfitim nga biznesi i sigurimeve.

PROVIGJONET

Për një police sigurimi jete të çfaredoshme:

Humbja në kohën t = (Vlera në kohën t e harxhimeve të se ardhmes
– Vlera në kohën t e të ardhurave të se ardhmes¹⁰)

N.q.s konrtata ose polica e sigurimit vlerësohet sipas parimit të ekuivalencës i cili u përmend më lart, atëherë

$E(\text{humbja në kohën } t = 0) = 0$

Pasi polica e sigurimit ka hyrë në fuqi për ndonjë fare periudhë t , janë kryer disa harxhime (P.sh shpenzimet e marrjes në sigurim, shpenzimet administrative etj), dhe siguruari ka marrë disa të ardhura (kestet e primeve deri në kohën t). Si rrjedhim

$E(\text{humbja në kohën } t) \neq 0$. Për më tepër

$E(\text{humbja në kohën } t) = \text{Provigjone prospektive në kohën } t$

Për një police jete, rezerva prospektive në kohën t duke mos konsideruar shpenzimet është:

Vlera e pritshme në kohën t e harxhimeve të se ardhmes¹¹ – Vlera e pritshme në kohën t e të ardhurave të se ardhmes¹².

⁸) Me perfitim këtu nënkuptohet shuma e sigurimit, pra perfitim i policmbajtësit

⁹) I njëjti shenim si tek 8)

¹⁰) Në literaturë: loss at time t = present value at t of future outgo – present value at t of future income.

¹¹) Me harxhime të se ardhmes këtu nënkuptohet shuma e sigurimit që siguruari i detyrohet të siguroarit.

¹²) Me të ardhura të se ardhmes këtu nënkuptohet primet neto që i siguruari i detyrohet siguruesit që nga koha t e më pas

Formula te provigjoneve prospective pa konsideruar shpenzimet per policat kryesore te sigurimit te jetes

1. Sigurimi i paster me elemente kursimi me afat n vjet

$${}_tV_{x:n}^1 = A_{x+t:n-t}^1 - P_{x:n}^1 * \ddot{a}_{x+t:n-t} \quad 0 \leq t \leq n$$

2. Sigurim i perkohshem i jetes me afat n vjet

$${}_tV_{x:n}^1 = A_{x+t:n-t}^1 - P_{x:n}^1 * \ddot{a}_{x+t:n-t} \quad 0 \leq t \leq n$$

3. Sigurim jete me elemnte kursimi me afat n vjet

$${}_tV_{x:n} = A_{x+t:n-t} - P_{x:n} * \ddot{a}_{x+t:n-t} \quad 0 \leq t \leq n$$

4. Sigurim per te gjithë jeten:

$$\begin{aligned} {}_tV_x &= A_{x+t} - P_x * \ddot{a}_{x+t} = \\ &= 1-d * \ddot{a}_{x+t} - (A_x / \ddot{a}_x) * \ddot{a}_{x+t} = \\ &= 1 - (\ddot{a}_{x+t} / \ddot{a}_x) * (A_x + d * \ddot{a}_x) = \\ &= 1 - (\ddot{a}_{x+t} / \ddot{a}_x) \quad t \geq 0 \end{aligned}$$

Verejme qe formulat e mesiperme jane per nje njesi shume sigurimi

Provigionet retrospektive

Provigjoni retrospektiv ne kohen t per nje police te sigurimit te jetes eshte i barabarte me vleren e akumuluar te primeve¹³⁾ te marra deri ne kohen t nga siguruesi minus vleren e akumuluar te perfitimeve te te siguruarit dhe te shpenzimeve te paguara deri ne kohen t .

Provigjoni i sapoperkufizuar eshte provigjon retrospektiv bruto. Provigjoni retrospektiv neto do te perkufizohej ne menyre te ngjashme, duke konsideruar primet neto dhe duke perjashtuar shpenzimet ne perkufizimin e mesiperm.

Per nje police te sigurimit te jetes, provigjoni retrospektiv eshte i barabarete me provigjonin prospektiv n.q.s:

- (a) te dyja tipet e provigjoneve llogariten duke perdorur te njejten baze vleresimi
- (b) baza e llogaritjes se primit eshte e njejte me bazen e vleresimit.

Sqarojme qe me baze vleresimi kuptohen hipotezat e bera per:

- 1. Shpenzimet
- 2. Tabellen e mortalitetit
- 3. Interesin teknik

te cilat perdoren per llogaritjen e provigjoneve.

Me baze te llogaritjes se primit perseri nenkuptohen hipotezat e bera per shpenzimet, tabelen e mortalitetit dhe interesin teknik ne llogaritjen e primit.

N.q.s ne bazen e vleresimit shgpenzimet merren 0 dhe ne formulen e llogaritjes se provigjoneve eshte i inkorporuar primi neto, kuptohet qe po llogaritet nje rezerve neto: dhe n.q.s ne bazen e llogaritjes se primit shpenzimet merren 0 kuptohet qe po llogaritet nje prim neto.

Provigionet qe perfshijne shpenzimet

Provigionet qe perfshijne shpenzimet llogariten ne menyre te ngjajshme me sa u paraqit me lart. Per nje police jete, provigjone prospective duke perfshire edhe shgpenzimet ne kohen t eshte:

(*) **Vlera pritshme ne kohen t e harxhimeve te se ardhmes¹⁴⁾ – Vlera e pritshme ne kohen t e te ardhurave te se ardhmes¹⁵⁾**

Per cdo police te sigurimit te jetes provigjoni prospektiv qe perfshin shpenzimet

¹³⁾ Ketu behet fjale per prime bruto

¹⁴⁾ Me harxhime te se ardhmes ketu nenkuptohen harxhimet e siguruesit, pra shuma e sigurimit qe siguruesi i detyrohet te siguruarit si edhe shpenzimet per policen ne fjale qe nga koha t e me tej

¹⁵⁾ Me te ardhura te se ardhmes ketu nenkuptohen te ardhurat e siguruesit, pra primet bruto qe i siguruari i detyrohet siguruesit qe nga koha t e me tej

llogaritet sipas perkufizimit (*).

Me poshte po japim nje shembull llogaritjeje te provigjoniit prospektiv qe perfshin shpenzimet per nje police sigurimi per te gjithë jeten.

Ne pergjithesi struktura e shpenzimeve te nje police te sigurimit te jetes eshte: Shpenzimet filestare $1 + c$ shpenzime te pervitshme (duke perjashtuar vitin e pare) c , dhe shpenzime proporcionale me primin $k * P$ ku P eshte primi vjetor bruto per cdo vit.

Atehere sipas ekuacionit te vleres:

$$\begin{aligned} P * \ddot{a}_x &= A_x + 1 + (c + k * P) * \ddot{a}_x \\ &= P_x * \ddot{a}_x + 1 + (c + k * P) * \ddot{a}_x \end{aligned}$$

Atehere $P * (1-k)-c = P_x + (1/\ddot{a}_x)$

Provigjoni prospektiv qe perfshin edhe shpenzimet ne kohen t , sipas perkufizimit te dhen me lart eshte:

$$\begin{aligned} {}_tV_x^{\text{mod}} &= A_{x+t} + (k * P + c) * \ddot{a}_{x+t} - P * \ddot{a}_{x+t} \\ &= A_{x+t} - (P * (1 - k) - c) * \ddot{a}_{x+t} \\ &= A_{x+t} - (P_x + (1/\ddot{a}_x)) * \ddot{a}_{x+t} \\ &= A_{x+t} - P_x * \ddot{a}_{x+t} - 1 * (\ddot{a}_{x+t} / \ddot{a}_x) \\ &= {}_tV_x - 1 * (\ddot{a}_{x+t} / \ddot{a}_x) \\ \text{Pra}^{16} {}_tV_x^{\text{mod}} &= {}_tV_x - 1 * (\ddot{a}_{x+t} / \ddot{a}_x) \end{aligned}$$

Relacione rekursive ndermjet provigjoneve

Po supozojme qe do perdoren e njejta shkalle interesi dhe e njejta tabele mortaliteti gjithandej: atehere per nje police sigurimi per te gjithë jeten, me shume sigurimi te pagueshme ne fund te vitit te vdekjes, mund te provohet qe:

$({}_tV_x + P_x) * (1 + i) = q_{x+t} + p_{x+t} * {}_{t+1}V_x$ ku ${}_tV_x$ dhe ${}_{t+1}V_x$ jane provigjone pa perfshire shpenzimet

Te tilla relacione rekursive mund te ndertohen per te gjitha policat e sigurimit te jetes .

Me poshte po jepet relacioni rekursiv ndermjet provigjoneve qe perfshijne shpenzimet, ne formen e tij me te pergjitheshme, pra te aplikueshem per te gjitha policat e sigurimit te jetes.

Per cdo police jete te leshuar nje personi me moshe X , le te jete ${}_tV$ provigjoni duke perfshire shpenzimet ne kohen t .

- Le te jete $P_{x,t}$ prim i cili duhte te paguhet ne fillim te vitit te $(t + 1)$ –te te polices se sigurimit , pra $P_{x,0}$ eshte primi qe paguhet ne kohen $t = 0$ pra ne fillim te vitit te pare te polices, $P_{x,1}$ eshte primi qe paguhet ne kohen $t = 1$ pra ne fillim te vitit te dyte te polices e keshtu me rradhe, (primet vjetore nuk duhet te jene domosdoshmerisht te barabarte).
- Le te jene shpenzimet E_t shpenzimet e kryera ne kohen t , pra ne fillim te vitit $(t + 1)$ te polices. Keto shpenzime duhet te perkojne me shpenzimet ne bazen e vleresimit.
- Le te jete S_t shuma e sigurimit plus shpenzimet qe shoqerojne pagimin e saj, e cila paguhet n.q.s person i siguruar vdes gjate vitit te $(t + 1)$ te polices. Ne do te supozojme qe shuma e sigurimit paguhet ne fund te vitit te vdekjes.

Atehere forma e pergjithshme e relacionit rekursiv per provigjonet e nje police jete eshte:

$$({}_tV + P_{x,t} - E_t) * (1 + i) = S_t * q_{x+t} + p_{x+t} * {}_{t+1}V$$

¹⁶⁾ Provigjoni I llogaritur ne kete shembull quhet reserve Zillmer sipas emrit te matematikanit qe eshte marre me te

Ku supozimet per shpenzimet, interesin teknik dhe tabelen e mortalitetit jane te njejta me ato te prerdorura ne llogariten e primeve dhe te provigjoneve ${}_tV$ dhe ${}_{t+1}V$.

Relacionet recursive ndermejt provigjoneve qe perfshijne edhe shpenzimet jane te rendesishme per faktin qe n.q.s eshte llogaritur vlera e provigjonit ne kohen t , mund te llogariten lehtesisht vlera e provigjonit ne kohen pasardhese n.q.s njihen vlerat e primeve vjetore dhe duke patur supozimet perkatese mbi shpenzimet, interesin teknik dhe tabelen e mortalitetit.

Gjithashtu per cdo police te grupeve 20, 21, 22 te shtojces se Ligjit, dt. provigjoni prospektiv duke perfshire shpenzimet llogaritet sipas perkufizimit(*).

Keshtu:

Provigjoni prospektiv ne kohen t duke perfshire shpenzimet =

Vlera e pritshme ne kohen t e harxhimeve te se ardhmes – Vlera e pritshme ne kohen t e te ardhurave te se ardhmes.

Me harxhime te se ardhmes, njesoj si me lart nenkuptohen harxhimet e siguruesit, pra shuma e sigurimit ose llojet e tjera te perfitimeve qe siguruesi i detyrohet te siguruarit si edhe te gjitha shpenzimet qe kane te bejne me policen ne fjale qe nga koha t e me tej. Me te ardhura te se ardhmes nenkuptohen primet bruto qe i siguruari i detyrohet siguruesit qe nga koha t e me tej.

Ngarkohen shoqerite e sigurimit per zbatimin e parashikimeve te kesaj rregulloreje.

Kjo rregullore hyn ne fuqi me date 22.12.2004.

KRYETARI I KESHILLIT
TE AUTORITETIT MBIKEQYRES TE SIGURIMEVE
Burbuqe RIBA

Fletorja Zyrtare gjendet:

Duke u abonuar për çdo vit pranë:

- çdo njësie postare të qyteteve;
 - Qendrës së Publikimeve Zyrtare;
- Bulevardi Zhan d'Ark, pranë ish-eksponitës "Shqipëria Sot".
Tel: 042 555 63; 267 468

Pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare mund të gjeni:

BOTIMET:

1.	KUSHTETUTA (edhe anglisht)	600
2.	KODI I PROCEDURËS CIVILE	500
3.	KODI I PROCEDURËS PENALE	600
4.	KODI PENAL	400
5.	KODI I PUNËS	500
6.	KODI I FAMILJES	450
7.	KODI CIVIL	1000
8.	KODI RRUGOR DHE LIGJ PËR TRANSPORTIN	900
9.	KODI ZGJEDHOR	355
10.	KODI I PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE	500
11.	DISPOZITA ZBATUESE TË KODIT RRUGOR	1500

PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI

1.	PËRMBLEDHJE E LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E PËRMBARIMIT	800
2.	PËRMBLEDHJE E LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E PROKURIMIT PUBLIK	1000
3.	PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI PËR NËPUNËSIN CIVIL	600
4.	PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI PËR SISTEMIN E DREJTËSISË	1500
5.	PËRMBLEDHJE NË FUSHËN E TAKSAVE DHE TATIMEVE	1500

DOLI NGA SHTYPI

TREGUESI KRONOLOGJIK I LEGJISLACIONIT SHQIPTAR 1990-KORRIK 2004	1500
TREGUESI TEMATIK I LEGJISLACIONIT SHQIPTAR 1990-KORRIK 2004	2000

Doli nga shtypi më 24.1.2005

Tirazhi: 4500 copë	Formati: 60x88/8
--------------------	------------------

Shtypshkronja Grafon
Tiranë, 2005

Çmimi 200 lekë